De Avonturen van Floris Verhagen

Door

Ch. Krienen

VAN HOLKEMA & WARENDORF'S UITG. MIJ. AMSTERDAM

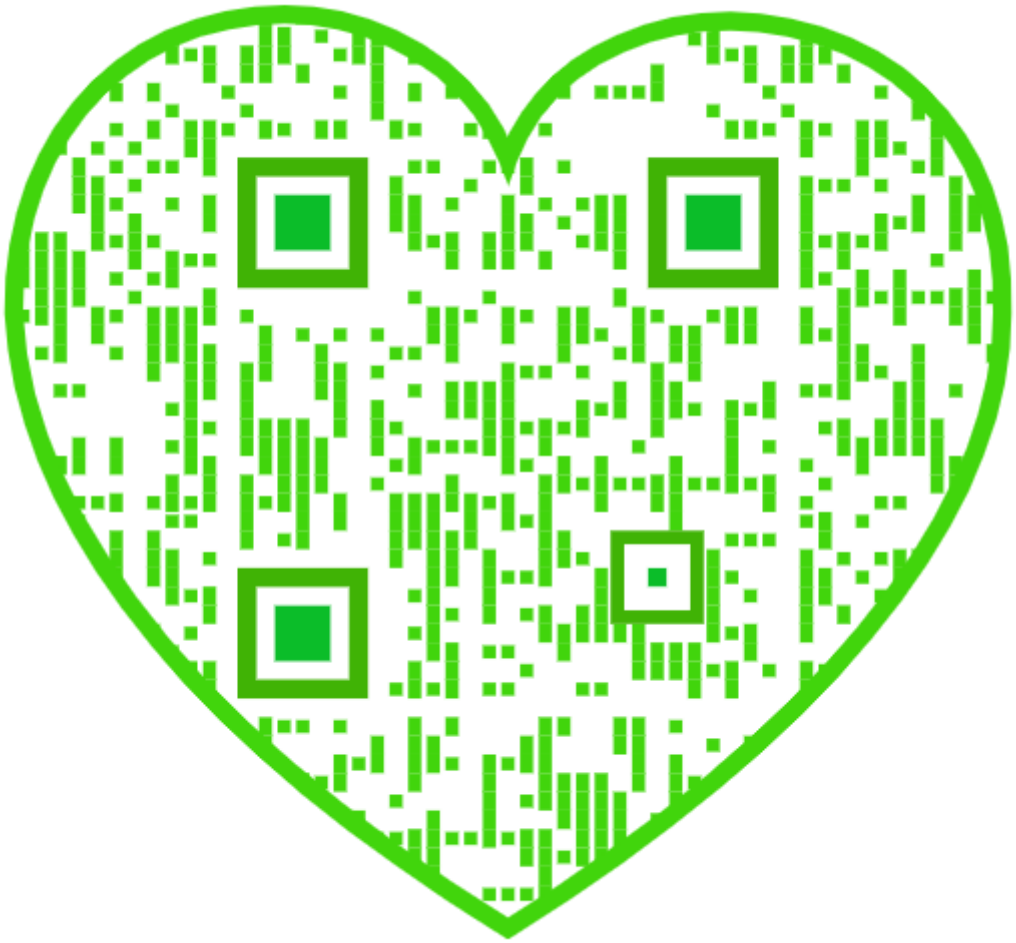

DE AVONTUREN VAN FLORIS VERHAGEN

II-C
Serie

ORANJE-
BIBLIOTHEEK
VOOR
JONGENS EN MEISJES

AMSTERDAM
VAN HOLKEMA & WARENDORF N.V.

DE AVONTUREN VAN FLORIS VERHAGEN DOOR CHARLES KRIENEN

GEMEENTEBIBLIOTHEEK
ROTTERDAM

AMSTERDAM
VAN HOLKEMA & WARENDORF N.V.

IN DE SERIE

ORANJE-BIBLIOTHEEK

zijn verder verkrijgbaar:

Van C. JOH. KIEVIET
Wilde Bob — Het Slot op den Hoef — De Zeeroover van Oostzaan
Van TRUIDA KOK
De Kleindochters van Mevrouw Westlandt — Loula Almerus — Twee Zusjes — Biene van Edoma
Van J. P. ZOOMERS-VERMEER
Op Rozenhofje — Een klein Meisje alleen — De vroolijke Jaren van Dolf Hazewind
Van WILLEM VAN DOORN
Zaansche Spitsbroeders
Van WILLY PETILLON
Moeders Oudste — Pop — De Kinderen van Rheede
Van RINA VAN DEN HOUT
Een gezellig Huisgezin
Van EMMY BENARD
Bakvischjes Lief en Leed — Jongemeisjesdroomen
Van M. KRAMER
Gerrit van Doorn
Van AGATHA
De Pleegdochter van den Goochelaar
Van SUZE ANDRIESSEN
De Familie van Herpen — De Beukenhorst
Van ANNA VAN GOGH-KAULBACH
Lente — De Prullemand
Van CLAUDINE BIENFAIT
Rieks Beschermelingen
Van CHARLES KRIENEN
De dure Beenen van Frank Kronen
Van MARGOT WARNSINCK
De Jonkvrouwe in den Toren
Van C. F. VAN DAM
De Marokkaansche Reis
Van D. J. SIBBELEE
Katjoeng Poetih's Thuisreis
Van PHILINE
Zitchka
Van J. E. HOVING
Witte Dirk

Informatiecentrum Jeugdlektuur
Gemeente Bibliotheek Rotterdam

De illustraties van DE AVONTUREN VAN FLORIS VERHAGEN zijn van de hand van Pol Dom

Hoofdstuk I

LANGE JAN IS KWAAD EN FLORIS KRUIPT IN HET BED VAN DEN SCHOENMAKER. WEE DEN WOLF, DIE IN EEN KWAAD GERUCHT STAAT.

De sneeuw lag dik in de straten der stad; mollige, wollige sneeuw, zoo gemakkelijk te kneden tot treffende ballen.

Doch, bij politie-verordening is het sneeuwballengooien in de straten van de stad, waarin Floris Verhagen woonde, verboden.

„Je mag letterlijk niets," bromde hij, „alles verbieden ze ons: voetballen . . . sneeuwballen . . ."

„We hebben niets dan sjaggerijn van die groote menschen," onderstreepte Hein ten Hoven, „en het wordt hoog tijd, dat we een bond van jongens oprichten, die paal en perk zal stellen aan . . . aan . . ." Hein kon er niet uit komen.

„Stik niet, hartje," waarschuwde Anton Dirks.

Ondanks alle politieverordeningen bukte Floris

Verhagen zich, kneedde vlug een bal en wierp dezen naar het dienstmeisje, dat haastig voorttippelde over het trottoir aan de overzijde.

Een juichkreet klonk op uit de kelen der jongens, toen de bal in den nek van het meisje uiteen spatte en deze, hooge gilletjes slakend, weg vloog.

„Laten we de zandvlakte buiten de stad ingaan, daar zijn we veilig," stelde Floris Verhagen voor. Doch, de andere jongens vonden, dat het veel te laat was. Het donkerde reeds, 't liep tegen vijven.

„Daar komt Lange Jan," waarschuwde Anton Dirks, met een vinger wijzende in de richting van een snel naderenden groentenwagen.

Lange Jan had een groentenzaak op den hoek van de van Bijlandt- en de Columbusstraat en hij werd door de geheele buurt, hoewel hij Verdongen heette, Lange Jan genoemd. En met recht droeg hij dezen naam. Hij was bijna twee meter lang, en niet, zooals veel lange menschen, schriel en mager, doch breed en forsch gebouwd. De bonkige, zware kop scheen vast genageld op de massieve schouders. Maar de kolos had den naam zachtaardig en goedig te zijn, hoewel de jongens, die hem kenden, het voordeeliger

en raadzamer vonden, met Lange Jan te eten dan te vechten.

Het was aan de heele buurt bekend, dat de groentenboer, nog maar kort geleden een man uit zijn winkel had gezet, die zijn vrouw beleedigde. Lange Jan had hem met zijn beide handen in het middel gegrepen, hem opgetild, en hem in letterlijken zin hals over kop de straat opgesmeten, waar hij een tijd lang versuft was blijven liggen met gekneusde ribben.

En voor zoo'n knaap heeft de buurt een respect, dat aan angst grenst.

Wat nu toch Floris Verhagen bezielde, een bal te kneden en dien naar Lange Jans hoofd te werpen, hij wist het later zelf niet meer. Maar, hij deed het. En de goed gemikte bal spatte uiteen tegen de bolle rechterwang van den Lange.

Met een vloek hield Jan het paard in, wierp de leidsels den jongen naast hem toe, en sprong den wagen af.

Floris had natuurlijk reeds de beenen genomen; hij liep, hij vloog, alsof de duivel in hoogst eigen persoon hem op de hielen zat. Floris was lenig en vlug, doch hoe zou hij aan Lange Jan kunnen ontkomen,

die met iederen stap van zijn onmetelijke stelten veld won? In doodsangst vloog Floris de van Bijlandtstraat uit en den hoek om. Waar moest hij heen?

Wel een kwartier was hij van zijn huis verwijderd, en al zou hij het kunnen uithouden zoolang in die vaart te loopen, Lange Jan zou tijd te over hebben, hem in te halen!

Een huivering van angst voer Floris door het lichaam, toen hij daar voortholde als een gejaagde, als een vervolgd stuk wild, door een bloeddorstig roofdier met den dood bedreigd.

Waarheen toch? Waar kon hij het veege lijf veilig bergen?

De Franklinstraat holde hij in. Waarom? Hij wist het niet. Hij hoorde dat Lange Jan al meer en meer naderde. Hij kon zijn dreigende woorden steeds duidelijker verstaan.

Plotseling kreeg hij een ingeving, die eenige kans op redding in het vooruitzicht stelde: naar Beeuwkes, den schoenmaker! Diens huis kon hij zoomaar binnen loopen; de deur was overdag niet gesloten, voor het gemak van de klanten. Nog drie, vier huizen en hij was er. De deur stond aan. Floris vloog naar binnen, wierp de deur met een smak achter zich toe en stormde de kleine werkplaats aan 't einde van de gang in. Hier was niemand.

Hijgend bleef Floris staan; hij voelde het hart bonzen in zijn borst, zijn beenen trilden.

Wat moest hij beginnen, als Lange Jan schelde, al harder en harder, om binnengelaten te worden? En zijn verhitte verbeelding zag den grooten groentenboer voor de deur staan, die, ondanks herhaald schellen, gesloten bleef. De Lange zet zich schrap: neemt een aanloop en de deur, niet bestand tegen zoo'n hevigen aanval, vliegt krakend en knarsend uit haar scharnieren. De geweldige vliegt het huis in, ziet Floris, grijpt hem in zijn ontzaglijke knuisten en... De verbeelding wijkt voor de dreigende werkelijkheid.

Een ruk aan de schelknop... een tweede... een derde..., het huis is vol angstaanjagende signalen, die den bevenden Floris bijna verlammen, hem als aan den grond genageld in een hoek doen staan. En het luiden gaat wilder en woester onafgebroken voort, ten bewijze dat Lange Jan niet afziet van zijn vervolging.

„Ja, ja, ja, is er brand?"

Een brommerige stem hoort Floris deze woorden

spreken en hij voelt zich plotseling bevrijd van de macht, die hem aan de plek, waarop hij stond, gekluisterd hield.

Floris vliegt de gang in.

„Beeuwkes, Beeuwkes!"

Verschrikt draait de schoenmaker, die naar de voordeur ging, zich om.

„Jij hier! Hoe kom jij hier? Is mijn huis een spookhol geworden? En wat moet dat duivelsche gebel? Moet de bel kort en klein?"

„Beeuwkes, Beeuwkes, doe de deur niet open," smeekte Floris, wiens trillende handen Beeuwkes arm omknelden. „'t Is Lange Jan, hij zal me doodslaan, ik heb hem met een sneeuwbal gegooid. Help me, schoenmaker, help me!"

De schoenmaker, inziende, dat hier onmiddellijke hulp vereischt werd, wilde zijn heele schel-installatie niet aan stukken en brokken naar omlaag komen te vallen, fluisterde den jongen haastig toe: „Kom mee!"

Hij trok Floris mee de slaapkamer in.

„Gauw, kruip in bed, dat is het eenige meubel, waarin ik je verbergen kan. Sta niet zoo stom te kijken," beet hij Floris boos toe, ziende dat deze

verbouwereerd staan bleef, „en doe wat ik je zeg. Wat moeten de buren wel denken!"

Floris schoof het bed in.

„Je pet onder de dekens, en jijzelf er heelemaal onder, dat geen haartje van je hoofd te zien is. Plat gaan liggen, buik in, voeten gestrekt, armen naast je lichaam."

De schoenmaker trok het laken en de dekens beschermend over Floris heen.

„Houd op met dat trillen, je beeft als een boomblad."

Op dat oogenblik viel de koperen bel kletterend op de steenen van de gang.

„Mijn nieuwe bel," jammerde Beeuwkes en hij haastte zich naar de voordeur, die hij opende.

In al zijn omvang stond de groote groentenboer een seconde later voor den kleinen, schrielen schoenmaker in de smalle gang.

„Schoenmaker, ik vraag je maar één ding: Waar heb je den jongen verborgen?"

„Jongen, jongen!" aarzelde Beeuwkes.

„Schoenmaker, als een gek heb je me laten bellen, om tijd te vinden, den schavuit in veiligheid te brengen. En nu kort en goed, wáár zit ie?"

„Verdongen, al sloeg je me dood, ik weet van geen jongen," loog de schoenmaker, terwijl hij de stukken en scherven van de bel bijeenschoof.

„Die bel zal ik vergoeden, heb dáár maar geen zorg over, maar zeg me waar je dien aap van een jongen verborgen hebt."

„Kom maar eens mee," verzocht Beeuwkes, die inzag dat vriendelijke gemoedelijkheid van zijn kant geboden was en hij ging den Lange voor naar zijn werkplaats.

„Ga zitten, Verdongen. Ja, dat ik je niet direct open deed, is begrijpelijk. Ik sliep, moet je weten. 'k Heb pas een zware influenza achter den rug en nou kruip ik er 's middags altijd een uurtje onder. En vast, dat ik slaap!"

Lange Jan keek wantrouwend.

„Schoenmaker, je draait er om heen. 'k Heb hem zelf een huis binnen zien vliegen. Nou moet ik eerlijk zeggen, dat ik er geen eed op kan doen, dat het jouw huis is geweest, waarin de schelm is gevlucht. Ik gleed uit en viel, juist toen hij één van deze huizen binnenschoot."

„Groenteboer, en ik wil er een . . . een . . ." De schoenmaker, die een braaf man was, bedacht zich.

Omdat hij er geen eed op wilde doen, wreef hij zijn neus.

„Verdongen, het spijt mij, maar ik kan je den jongen niet leveren."

Maar Lange Jan bleef wantrouwend.

„Vind je goed, schoenmaker, dat ik het huis eens doorzoek?"

„Maar natuurlijk, natuurlijk!"

Juist toen Verdongen wilde opstaan, ging de buitendeur open en viel weer dicht.

„Dat is m'n vrouw, ze heeft boodschappen gedaan," zei de schoenmaker.

Lange Jan keek de werkplaats eens rond en, niets verdachts bespeurende, opende hij de eenige kastdeur.

Op hetzelfde oogenblik klonk een lange, hooge gil uit het slaapkamertje.

Vrouw Beeuwkes, die vermoeid was thuisgekomen, was op het bed gaan zitten. Floris, die ineenkromp onder het zware lichaam van de dikke vrouw, had zijn hoofd boven de dekens uitgestoken, op welke verschijning vrouw Beeuwkes aan het gillen sloeg.

„Blijf hier, blijf," waarschuwde de schoenmaker en liep naar de slaapkamer, waar hij zijn vrouw vond zitten trillen op een stoel.

„Man, man," riep ze, haar groote angstoogen gericht op het onveilige bed, „daar zit. . . daar ligt. . . . daar . . ."

Toen viel ze in zwijm. Gelukkig kon de schoenmaker haar nog juist intijds opvangen.

„Schik op," snauwde hij Floris toe, en legde zijn vrouw boven op de dekens. Het was niet den eersten keer dat vrouw Beeuwkes een soort van toeval had. Dus maakte de schoenmaker zich over haar niet zoo ongerust en ging terug naar de werkplaats, waar hij den Lange te lijf ging.

„Nou zie je, wat je mij gebakken hebt, groentenboer; mijn vrouw in zwijm."

„Maar dat kan ik toch niet helpen?"

„Niemand anders. Het mensch is om de haverklap overstuur. De goeie ziel weet van den prins geen kwaad; daar komt ze me nu thuis en vindt de bel aan gruzelementen in de gang. Wat moest ze daar wel van denken? En nou ligt ze daar voor dood op het bed, door jouw schuld, groentenboer, alleen door jouw schuld!"

Lange Jan krabde zich het hoofd van spijt en verlegenheid.

„Willen we haar gaan bijbrengen, schoenmaker?"

„Jij? Mensch, maak dat je het huis uit komt! Als ze je zag, was Holland in last en had je opnieuw de poppen aan 't dansen."

Lange Jan schudde het hoofd.

„Ik heb er spijt van, Beeuwkes," verzekerde hij met nadruk. „En de kosten van de bel . . ."

„Ja, dat vinden we wel," onderbrak de schoenmaker en hij duwde verlucht Lange Jan het gangetje in en de deur uit.

En de schoenmaker vond, dat hij dat zaakje weergaasch handig had opgeknapt. Met een weinig water had hij de vrouw heel spoedig weer bijgebracht en de oorzaak van al die wederwaardigheden kon uit de dekens herrijzen.

„Netjes is het niet van je, om zoomaar een wild vreemd huis in te loopen," verweet vrouw Beeuwkes, die nijdig was, omdat zij door haar flauwvallen naar haar meening een dwaas figuur had geslagen.

„Ik zat zoo in 't nauw," verontschuldigde Floris zich.

De vrouw deed of zij deze verontschuldiging niet eens hoorde, wendde zich tot haar man en voer uit: „Dat je dien jongen niet bij kop en beenen het huis hebt uitgebonjourd, kan ik niet begrijpen."

Ze drukte heel sterk op het voornaamwoord: Ik.

„Als je hem op straat had gezet, was Lange Jan niet hier als een razende komen bellen . . . zou de bel nog heel zijn geweest . . . en . . ."

„Mijn vader zal de bel wel vergoeden," voerde Floris als verzachtende omstandigheid aan.

„Dat zal Lange Jan doen," zei de schoenmaker, „en als jij nu maar zorgt, dat er zoo gauw mogelijk wat zolen en achterlappen te leveren zijn, is mijn vrouw ook tevreden."

De schoenmaker gaf Floris een knipoogje, wat zijn vrouw niet merkte.

Floris bedankte nu man en vrouw, hoewel de laatste hiertoe al heel weinig reden had gegeven en verliet de woning, waarin hij angstige minuten had doorgebracht.

Voorzichtig om zich heenziende, of hij Lange Jan niet zag, liep Floris de straten door en bereikte veilig zijn huis.

Hier aangekomen, overwoog hij: „Zal ik mijn ervaring vertellen of niet?" Hij besloot tot het laatste, uit de overweging, dat ze zijn daad: een weerlooze man, al was hij ook nog zoo'n hercules, te bombardeeren, laf zouden vinden, terwijl er in zijn

Floris schoof het bed in. (blz. 11)

HERHALING VAN BEELD
DUPLICATE IMAGE

Ze drukte heel sterk op het voornaamwoord: Ik.

„Als je hem op straat had gezet, was Lange Jan niet hier als een razende komen bellen . . . zou de bel nog heel zijn geweest . . . en . . ."

„Mijn vader zal de bel wel vergoeden," voerde Floris als verzachtende omstandigheid aan.

„Dat zal Lange Jan doen," zei de schoenmaker, „en als jij nu maar zorgt, dat er zoo gauw mogelijk wat zolen en achterlappen te leveren zijn, is mijn vrouw ook tevreden."

De schoenmaker gaf Floris een knipoogje, wat zijn vrouw niet merkte.

Floris bedankte nu man en vrouw, hoewel de laatste hiertoe al heel weinig reden had gegeven en verliet de woning, waarin hij angstige minuten had doorgebracht.

Voorzichtig om zich heenziende, of hij Lange Jan niet zag, liep Floris de straten door en bereikte veilig zijn huis.

Hier aangekomen, overwoog hij: „Zal ik mijn ervaring vertellen of niet?" Hij besloot tot het laatste, uit de overweging, dat ze zijn daad: een weerlooze man, al was hij ook nog zoo'n hercules, te bombardeeren, laf zouden vinden, terwijl er in zijn

Floris schoof het bed in. (blz. 11)

angstige vlucht ook al bedroevend weinig heldenmoed viel aan te wijzen. Zijn broer Frans zou er natuurlijk het zijne van zeggen.

Floris vertelde niets van het gebeurde.

Doch buiten voelde hij zich de komende dagen niets op zijn gemak. Ieder oogenblik toch liep hij gevaar Lange Jan tegen te komen. Moest hij een straat inslaan, dan gluurde hij eerst voorzichtig om den hoek, of ergens ook de wagen van den Lange stond. Nergens voelde hij zich veilig. Het geratel van een voertuig uit een dwarsstraat deed hem sidderen van angst. Hij was als een soldaat in een loopgraaf, die ieder oogenblik door den vijand overvallen kon worden.

Tenslotte wenschte Floris, dat Lange Jan hem maar gauw te pakken kreeg, dan was hij van die martelende onrust ontslagen.

Een week ging voorbij.

„Ik verander van groenboer," zei Floris' moeder op een avond. „De appels, die ik gisteren van hem kocht, heb ik wel voor de helft moeten wegsnijden en de spruitjes, die ik vanmorgen genomen heb, deugen al evenmin."

Van vreugde over de vondst, die zijn brein

doorflitste, sprong Floris op van zijn stoel.

„Moeder," riep hij . . . „neem voortaan de groenten van Lange Jan. Die heeft toch de beste groenten van alle groenteboeren. Moet U eens voor zijn winkelruit kijken. Appels! Zulke kanjers!"

Hij gaf den omvang aan met zijn handen, de vingers uitgespreid. De appels van Lange Jan schenen de omvang van een geduchte meloen te hebben.

„En koolen, moeder! Zulke!"

Als Floris' handen den omvang niet overdreven, moesten de koolen minstens de grootte hebben van den grootsten voetbal, waartegen Harry Denis ooit getrapt heeft.

„En bananen, moeder!" Zijn handen gaven een maat van minstens vier decimeter aan.

„Kolossaal," vond moeder.

„En, hij is niet duur," vervolgde Floris zijn pleidooi, „hij is vast goedkooper dan Uw groenteboer, moeder."

„Heb je een aanbreng-premie, Floris?" vroeg vader met lichten achterdocht.

„Neen, vader," antwoordde Floris theatraal, „ik doe het voor U. Ik wil dat mijn vader, de vader van Floris Verhagen, de beste, de fijnste, de heerlijkste

groenten en vruchten eet, die er te krijgen zijn. En daarom, moeder, neem Lange Jan tot groentenboer!"

„Nou, dan neem ik Lange Jan," zei moeder op een toon, alsof ze berusten moest na Floris' vurig pleidooi. „Ga maar dadelijk naar hem toe en vraag of hij morgen aankomt."

De oplossing vond Floris schitterend, maar dit bevel beviel hem maar half. Zijn moeder zond hem naar het hol van den leeuw.

Hij begreep wel, dat Lange Jan vriendelijk gestemd zou zijn, wanneer hij er een klant bijkreeg; maar wat kon er niet gebeuren, vóór Floris hem die prettige zekerheid zou hebben meegedeeld? Floris' verbeelding zag de zaak zoo: Hij stapt den winkel in. Achter den toonbank staat Lange Jan. Vóór Floris een woord zeggen kan, heeft Lange Jan hem te pakken, en een seconde later ligt hij, Floris Verhagen, met zes gebroken ribben in de van Bijlandtstraat.

„Ik heb het druk, moeder, met mijn huiswerk, laat Frans maar even gaan."

„En ik heb het nog drukker," verzekerde de laatste, die haastig naar boven liep.

Nu kreeg moeder op haar beurt argwaan. Waarom

had Floris, die zoo vurig de noodzakelijkheid, althans de wenschelijkheid had bepleit om Lange Jan als groenteboer te nemen, het plotseling te druk?

Moeder uitte haar achterdocht in de vraag: „Zeg me eens, Floris, is er iets gebeurd tusschen jou en Lange Jan?"

Even aarzelde Floris. Doch hij ontweek het antwoord op moeders vraag met een grapje.

„Moeder," zei hij, „U bent nu toch heusch te oud geworden om zoo nieuwsgierig te zijn."

Toen haastte Floris zich de deur uit.

Eén ding wist hij met stellige zekerheid: naar den winkel ging hij niet. Maar, op welke andere manier kon hij den groenteboer moeders verzoek overbrengen?

Hij vond iets. Misschien had Lange Jan telefoon. Hij vloog naar den sigarenwinkel op den hoek. Vader was hier vaste klant. Floris behoefde niets te betalen voor het gebruik van de telefoon.

„Verdongen," meldde de gids: 336427.

De haak aan het oor, gezoem, de nummers aangeslagen.

„Hallo," klonk het aan den anderen kant, „met Verdongen!"

Floris bracht moeders boodschap over.

Hij hoorde Lange Jans stem een blij „dank U wel" roepen en hing den haak op.

Enkele straten liep Floris om. Hij moest lang genoeg wegblijven, om zijn ouders in den waan te laten, dat hij een bezoek aan den winkel van den Lange gebracht had.

Thuis gekomen verzekerde hij, dat zijn vader in zijn geheele leven niet zulke overheerlijke groenten gegeten had, als Lange Jan leveren zou.

Toen Floris den volgenden middag uit school kwam, was zijn eerste vraag naar Lange Jan. Moeder vertelde hem, dat de groenteboer juist geweest was, nog geen vijf minuten geleden.

Het speet Floris geducht. Hoe eer hij den man ontmoette, hoe beter. Nu bleef er nog altijd de kans over, dat de Lange hem op straat zou aanvallen, onkundig van het feit, dat hij zijn moeders leverancier was geworden. Want al kende Floris den Lange, omgekeerd was dit niet het geval.

De volgende dag was hem gunstig. Toen hij na schooltijd zijn huis naderde, zag hij moeder met den Lange aan de deur in onderhandeling.

Aarzelend en schuchter naderde Floris, doch bleef

op een eerbiedigen afstand staan. De groenteboer zag hem het eerst.

„Met die daar, Mevrouw," zei hij, „heb ik nog een appeltje te schillen. Die brutale aap gooide me enkele dagen geleden een sneeuwbal in 't gezicht. Als ik hem toen gekregen had! Ik was over mijn drift heen. 'k Had hem fijn gemalen, de schavuit!"

Moeder begon hartelijk te lachen, tot de allergrootste verbazing van den groenteboer.

„Lacht U erom, Mevrouw?"

„Groenteboer, die schavuit, zooals U hem noemt, dat is mijn zoon Floris."

De groenteboer schrok van die mededeeling en zei haastig: „O, dat verandert de zaak, Mevrouw."

Zelf zou Lange Jan niet hebben kunnen zeggen, wát er nu eigenlijk aan de zaak veranderd was.

Maar moeder begreep nu, waarom Floris Lange Jan zoo warm had aanbevolen.

Lange Jan bleek verlegen met het geval. Als had hij zelf iets op zijn kerfstok, keek hij verlegen naar den grond.

„En, ben je nu nog kwaad op mijn jongen?" vroeg moeder.

„O, neen, dat ben ik vergeten," antwoordde de groenteboer, maar dat van gisteravond, Mevrouw, U moet het mij niet kwalijk nemen, maar dat zit me nog tot hier!"

Jan wees met de rechterhand naar zijn keel.

„Wat is er dan gisteravond gebeurd?" vroeg moeder.

Lange Jan hief zich in zijn respectabele lengte op en zei driftig:

„Zie, Mevrouw, dat hij mij met een sneeuwbal raakt, is tot daar aan toe, maar, dat hij mijn kleine meid, een kind van vier jaar . . ."

Het begon te koken in Lange Jan; zijn armen, die mokers leken, hief hij dreigend op.

„Heeft Floris," viel moeder Lange Jan in de rede, „heeft Floris een klein meisje . . ."

Nu brak de groenteboer op zijn beurt moeders woorden af.

„Ja, ik weet niet óf hij het gedaan heeft. Gisteren tegen den avond, het zal vijf uur geweest zijn, speelde mijn kleine meid voor de deur. Huilend van pijn kwam ze binnen geloopen. Haar eene wangetje zag vuurrood. Een jongen, vertelde zij, had haar met een sneeuwbal gegooid. De tranen van de kleine

meid zitten mij nog in de keel, Mevrouw. Dat kunt U toch wel begrijpen?"

„Groenteboer," zei moeder, „dat kan Floris niet gedaan hebben. Hij was direct na schooltijd thuis en is de deur niet meer uit geweest."

Lange Jan zuchtte alsof hij zelf opgelucht was.

Hij wenkte met de hand. „Kom eens hier, Floris," riep hij.

Maar half gerust kwam deze aangeloopen.

„Floris," begon de groenteboer, „dat van dien sneeuwbal op m'n kakement ben ik vergeten, maar als jij het was geweest, die gisteravond m'n kleine meid zoo'n harden bal tegen haar wangetje heeft gegooid, zoodat zij huilend binnenkwam, dan, Floris, ik had je . . ."

„En heb je mij daar werkelijk van verdacht, Jan, mij?" riep Floris ongeloovig uit.

Lange Jans goedmoedige aard kreeg nu de overhand.

„Floris," zei hij, den jongen zijn groote hand toestekende, „je moet mij maar niet kwalijk nemen, dat ik er jou van verdacht heb. Ik heb daar spijt van, hoor Floris."

Het was net of Lange Jan kleiner werd, toen hij dit zei.

„Achteraf is het maar goed, dat die bal tegen mijn kakement zoo echt is aangekomen. Ik had jou niet mogen verdenken."

Hij trok een bos bananen van den wagen.

„Hier, jongen."

„Dat hoeft niet, Lange Jan," zei Floris, maar hij nam toch de vruchten aan.

Was Floris opgelucht, de Lange niet minder.

„Maar jongen," vroeg de laatste ineens, „nou moet je mij toch eens vertellen, waar jij je zoo veilig verstopt hebt. Ik zag je een huis binnen vliegen, maar omdat ik was uitgegleden en met mijn neus in de sneeuw lag, kon ik niet precies zien, in welke woning je was gevlucht."

Floris schaterde.

„Lange Jan," antwoordde hij, „je deugt niet voor rechercheur en heelemaal niet voor detective. Jij stond in de werkplaats van den schoenmaker en ik . . . ik lag in de slaapkamer onder de dekens."

„Als je me nou," riep de groenteboer verbaasd uit, „als je me nou! Dus jij was er, toen ik er ook was?"

„Ik begrijp er niets van," zei moeder.

Floris hielp moeder en den groenteboer uit den droom.

Lange Jan kreeg zelf schik in het geval.

„Die schoenmaker is een aartsleugenaar en een eerste komediant," zei hij, klopte Floris op den schouder, sprong op den wagen en reed weg.

Floris voelde zich dien avond de held in het kleine gezin.

Dat Lange Jan hem echter verdacht had van dien laffen aanval op zijn kind, hinderde hem.

„Ja, dat gaat zoo in de wereld," zei vader. „Wee den wolf, die in een kwaad gerucht staat. Ik zal je eens vertellen, wat mijn vader overkomen is.

Wij woonden in een heel klein provincieplaatsje, niet ver van Arnhem. Op een morgen moest mijn vader voor zaken naar de stad.

„Ik neem mijn paraplu mee," zei hij tot mijn moeder. Die zal ik laten repareeren, terwijl ik mijn zaken doe."

„Neem dan ook de mijne mee," vroeg moeder, „er zijn een paar baleinen losgegaan."

Tante Coba, die een week later zestien jaar worden zou, nam de gunstige gelegenheid te baat, door te vragen:

„Hè, vader, geeft U mij een paraplu cadeau voor mijn verjaardag? Ik heb zelf nog nooit een paraplu gehad."

Met twee paraplu's onder den arm stapte vader de deur uit. De stoomtram bracht hem naar de stad.

In dezelfde zaak, waar de paraplu's gekocht waren, deponeerde vader ze ter reparatie. De eigenaar van den winkel verzekerde, dat tegen vijf uur de noodige herstellingen zouden zijn aangebracht en riedt vader aan een gebruikte paraplu mee te nemen, want de lucht dreigde met regen.

Gewapend met een paraplu van den eigenaar, stapte vader den winkel uit en deed dien morgen zijn zaken.

Tegen één uur bezocht hij een café, om zijn twaalfuurtje te gebruiken. Vader zette zijn paraplu in een der standaards, bij de vele, die daar reeds gedeponeerd waren.

Na de lunch ging vader heen. Hij trok de paraplu uit den standaard en begaf zich naar den uitgang.

Maar voor hij dezen bereikt had, werd hij op den schouder getikt en een stem snauwde hem toe: „Zou je mijn paraplu niet laten staan?"

Vader, die een eenvoudig provinciaal was, stamelde verbouwereerd zijn excuses.

„Neem me niet kwalijk, mijnheer, maar deze paraplu die ik bij mij heb, is me zelf vreemd, want . . ."

Doch de aanvaller liet vader niet uitspreken.

„We kennen die smoesjes," beet hij vader toe, rukte hem het regenscherm uit de hand en zocht zijn stoel weer op.

Vader schaamde zich dood; ternauwernood durfde hij zich weer naar den paraplustandaard te begeven. Angstvallig bekeek hij ieder regenscherm, trok er een tweede uit, dat hij voor het zijne hield en bereikte ongehinderd den uitgang. Wat was hij blij, dat hij weer veilig op straat was.

Tegen vijf uur ging hij weer naar den winkel, nam de herstelde paraplu's in ontvangst, kocht voor mijn zuster een nieuwe en begaf zich toen naar het station, de drie paraplu's onder den arm. Maar wat gebeurde er toen? Onderweg schoot dezelfde mijnheer uit het café langs vader heen, en die zei, op de paraplu's wijzend: „Is het je toch gelukt?"

„Hè, hoe vreeselijk," vond moeder.

„Grootvader had dien vent moeten afrossen,"

meende Floris en dit was zijn broer Frans volkomen met hem eens.

„Och," verklaarde vader, „een eenvoudig provinciaal voelt zich niet thuis in zoo'n groote stad. Hij is verlegen en doet onhandig. Zijn bescheidenheid is niet opgewassen tegen de brutaliteit van zoo'n grootestadsmensch . . . Ik heb jullie dit verhaal verteld, om je de waarheid te doen voelen van het spreekwoord: Wee den wolf, die in een kwaad gerucht staat. Het is er mee, als met Floris en Lange Jan. Omdat Floris den groenteboer met een sneeuwbal gegooid had, meende deze, dat Floris die mishandeling van zijn dochtertje ook op zijn kerfstok had."

„Ja, wie eens steelt, is altijd een dief," gaf Floris toe, pakte een koekje van den schotel en stak het in zijn mond.

Hoofdstuk II

WAAROM DE ONDERWIJZER DER VIJFDE DE DEUR HARD DICHTTREKT EN FLORIS OP DE SCHUTTING KLIMT. EEN GEVALLEN STER EN EEN HUILENDE MOEDER.

Floris zat over zijn sommen te zuchten en in letterlijken zin te zweeten. Een van de vijf had hij uitgerekend, en goed moest het antwoord wel zijn, want 't was zoo'n prettig, rond getal: 15. En, als je zoo'n resultaat hebt na een lange becijfering van een vormsom, leidt het geen twijfel, of je hebt het juiste antwoord gevonden.

„Een kurketrekker-som," noemde hij altijd zoo'n vorm, om de hoeveelheid haken en bogen en strepen, die hem ook wel denken deden aan voetangels en klemmen.

Anton Dirks zat achter hem. Die had een echt rekenhoofd, liet nooit een som zitten.

Floris plaatste de elleboog van zijn linkerarm op het vlak van zijn bank en fluisterde, de aaneengesloten vingers voor zijn mond houdende, Anton toe: „Zeg me som twee eens voor."

Anton boog het hoofd zoover mogelijk voorover en dicteerde: „80 L. van 60 % is 4800 %, 40 L. van 70 % is 2800 %. Samen 120 L. met 7600 %. Dus het twaalfde deel van 7600 % is 63 1/3 %. De rest ken je nu zelf wel," meende Anton, want de onderwijzer, die voor de klasse te corrigeeren zat, keek wantrouwend in zijn richting.

Ja, nu kende Floris het verdere kunstje wel, al begreep hij van het gedicteerde niets. Maar, Anton moest gelijk hebben; die had een rekenhoofd, onfeilbaar als een telraam.

Met behulp van zijn vriend vond Floris ook de derde som en was tevreden. „In elk geval voldoende," dacht hij.

Over de twee nog restende vraagstukken dacht hij maar niet langer na. Hij kon ze toch niet vinden. Floris keek naar buiten door de open ramen in den zijmuur en zag met welgevallen naar de kastanjeboomen, waarvan de zilveren knoppen zoo belovend blonken en hij luisterde naar 't druk gekwetter der spreeuwen en het luidruchtig getjilp der musschen. De lente was in aantocht. Floris had de crocusjes al gezien op het Koningsplein: witte en roode en lilakleurige en in de boschjes aan de lage struiken, in de

luwe dalen, het teere groen, dat de bevende takjes omhuifde.

De Lente kwam. Wat was de hemel hoog, en groot de zon!

Zie, daar zweefde een ooievaar op strak gespannen wieken, door het blauwe ruim van de lucht.

Wat had hij met die sommen van doen, nu hij de lente komen zag? En zoo ineens was ze gekomen, als een verrassing, als een geluk, dat ook soms den mensch plotseling komt verblijden.

De waarschuwende stem van den onderwijzer: „Rekenboeken en schriften dicht," deed hem opschrikken uit zijn gepeins en tot de werkelijkheid terugkeeren.

De onderwijzer stond op van zijn stoel en ging voor 't open raam staan.

„Jongelui," riep hij eensklaps, „wat gaan we weer een heerlijken tijd tegemoet, hè! O, die lente, die verrukkelijke lente! Hebben jullie de crocusjes al gezien en de sneeuwklokjes en de anemonen? Het bosch in, jongelui, het Haagsche bosch en de Scheveningsche boschjes en vooral naar Meyendel bij Wassenaar. 't Is daar nu zoo mooi."

Hij keerde terug voor de klasse.

„Even zingen," zei hij zacht.

Hij noemde het lied en gaf den toon aan.

Driestemmig zongen ze en het was, alsof alle leerlingen na die enkele woorden van den onderwijzer in geestdrift waren. Ze zongen zoo gevoelvol het lied:

Uit de verte klinkt een klokje
Zilverrein en zacht van toon.
En het vogeltje in het lommer
Zingt nu zonder leed en kommer
Blijde liedjes lief en schoon.

En van blad en bloem en twijgen
Valt de dauwdrup glinsterend neer,
't Lijkt een diamanten regen,
O, wat roept ons alles tegen.
Wat is alles schoon, o Heer.

Uit het Oosten zendt het zonlicht
Gouden stralen neer op d' aard,
Enz.

Plotseling werd de deur, die toegang gaf naar het naaste lokaal, open geduwd en de stem van den onderwijzer der vijfde klasse snauwde:

„Maar, mencer van Kruiningen, U hebt toch Uw zanguur niet? Het is mij onmogelijk met de leerlingen te rekenen."

De heer van Kruiningen beduidde met een handbeweging, dat zijn leerlingen zwijgen moesten.

De onderwijzer der vijfde trok de deur hard dicht.

„Poëzie en proza," zei de heer van Kruiningen en beklom zijn stoel. En hier bleef hij een oogenblik zwijgend zitten.

Bewonderend keek Floris zijn onderwijzer aan.

Den volgenden morgen stond Floris vroeg op, om zijn huiswerk te maken. Daar was den vorigen avond niets van gekomen, omdat hij een boeiend boek niet onuitgelezen terzijde leggn kon.

Hij zat aan een tafeltje in de serre, waarvan hij de buitendeuren wijd had opengezet. Diep zoog hij de heerlijke, frissche morgenlucht in. Toen sloeg hij traag de atlas open en het aardrijkskundig leerboek en zocht Spanje op.

Een vinkje sloeg. Floris keek op en zag het vogeltje zitten op het uiteinde van een tak. Zie, daar hipte een merel onder de struiken. Al nader en nader kwam hij. Zijn kleurrijke veertjes blonken in het zonlicht. Een ekster lachte, toen hij neerstreek in een boom in

buurmans tuin en 't was Floris of de wijze vogel hem, den armen boekenwurm, uitlachte. Rrrrrrrt! Eenige musschen, brutale rakkers, streken tjilpend neer in den tuin, waar ze uit louter levenslust aan 't vechten gingen. Hoog spande zich het diep-blauwe kleed van den hemel over de aarde. Even bewoog het morgenwindje de takjes der struiken met het teere groen. Floris sloeg atlas en boek dicht. Het ging niet vanmorgen.

Wat konden hem de bergen en dalen en de steden en rivieren van Spanje schelen, nu alles om hem lachte en leefde en genoot?

Hij plaatste een stoel bij de schutting en klom er op. Heerlijk zat hij daar, midden in de zon. Midden in het licht. De zon! Het groote wonder daar aan den even wonderen hemel. Floris dacht aan het vers, dat hij pas gelezen had. Een vers van de zon.

't Was heel vroeg in den morgen. Wie zou de eerste kus van de dagvorstin ontvangen?

„Ik," zei de beek, „omdat ik een spiegel ben, waarin de zon zich het eerst zal bekijken."

Maar de berg bromde: „Ik ben de hoogste van alle en dus zal de eerste kus van het morgenrood voor mij zijn."

Berg en dal, beek en waterval, vogels en wouden keven om het zeerst, tot plots het groote wonder geschiedde.

Het vurige morgenrood ontstijgt aan de blozende wolken.

En over woud en waterval
En over berg en valleien
En over de vogels in 't blauwe ruim
En over de bloemen der weien,
Spreidt het de guldene vleugels uit,
Waar heerlijk licht uit perelt,
En kust, niet wetend van klein of groot,
Ineens de gansche wereld.

„Maar Floris," klonk eensklaps moeders stem, „wat voer je daar uit op de schutting?"

„Ik studeer, moeder. De wijze Diogenes kroop in een ton en ik kruip op de schutting. Als U ook wijs wilt worden, moeder, kom dan bij me zitten."

„Zou 't niet wijzer van me zijn, als ik eerst een kopje thee zette?"

„Moeder, ik heb méér dan thee gedronken!" Floris werd eensklaps dichterlijk. „Met volle teugen heb ik gedronken van de frissche morgenlucht en

het heerlijke licht is in mijn oogen gevallen en...."

Floris zwaaide met beide armen en schommelde met beide beenen en Floris verloor het evenwicht en plofte neer in den tuin.

Moeder gaf een gil van schrik.

Maar lachend sprong Floris op, boog het hoofd en zei: „Een gevallen ster, moeder."

„Je bent een malle jongen, Floris."

„Ja, moeder, de appel valt niet ver van den stam."

Toen gingen zij samen naar de keuken.

Tegen half negen stapte Floris de deur uit.

Heerlijk, heerlijk was het, nu buiten te zijn. Warm lag reeds het zonnelicht in de straten, druk tjilpten de musschen, zacht tjoolden de spreeuwen in de dakgooten.

Het groote, kille schoolgebouw doemde in de verte op voor Floris' oogen. Plotseling klonken de woorden van zijn onderwijzer in zijn ooren: „Het Haagsche Bosch in en de Scheveningsche Boschjes en vooral naar Meyendel, in de wandeling Meyendaal genoemd."

Hij liep op de Laan van Meerdervoort. Achter zich hoorde hij het geklik-klak van hoefijzers op het harde asphalt.

Hij keek om en zag den naderenden groentenwagen van Lange Jan. En voor 't eerst in zijn leven maakte een gevoel van jaloezie zich van Floris meester.

„Wat een heerlijk leven heeft Lange Jan toch," dacht hij. „Den heelen dag boven op den wagen in de zon. En hij moest naar school!"

Lange Jan zag hem al van verre en zwaaide hem met de zweep een groet toe. Wat hij worden zou, wist hij niet. Maar één ding stond op dit oogenblik voor hem vast: een vak zou hij kiezen, dat hem niet opsloot tusschen vier muren. Tuinder, boomkweeker, bloemist, jager of jachtopziener en dan altijd in de lucht, in de zon, altijd in de wijde, wijde ruimte.

„Ha, die Floris," riep Lange Jan, zijn paard inhoudende, „ga maar naast me zitten, dan rijd ik je naar school."

Floris klom op en ineens zei hij: „Ik heb vandaag geen school, Lange Jan."

„Gestaakt?" vroeg de groenteboer.

„Neen, de meester is.... is...." Ziek wou hij zeggen, maar dat kon hij niet, omdat hij den meester zoo graag mocht.

„Neen, de meester is naar een bruiloft."

„Goed werk," zei de Lange, „waar moet ik je dan heenbrengen?"

„Ik wou naar Scheveningen."

„Dat had je niet beter kunnen treffen. Ik heb enkele klanten aan 't eind van het Ververschingskanaal, die ga ik dan maar het eerst bedienen.

De zweep klapte boven den rug van het paard, dat kittig wegdraafde.

Tien minuten later liep Floris op het strand. Tot dicht bij de zee liep hij. Hier bleef hij staan en keek en luisterde.

Zacht zongen de golven. In 't schemerig verschiet zeilden schepen, die ter vischvangst voeren. Blank lag het strand in den gloed der zon. Hel blikkerde het zand der stille duinen.

Enkele meeuwen wiekten en zweefden over het groote, oneindige water. Rein was de lucht, die hij diep insnoof.

Lang bleef hij kijken naar het golvenspel en luisteren naar het zeegeruisch, dat zacht nu klonk en droef.

In een wondere stemming klom Floris het eerste duin op, en aan de school dacht hij niet. Duin op en duin af liep hij, tot hij op den weg kwam, die leidde

naar de Scheveningsche Boschjes, welke hij een kwartier later bereikte en in alle richtingen doorkruiste.

Heerlijk was het ook hier.

Alom tjilpten en zongen en tjoolden vogels. In de hooge boomen krasten kraaien, dicht bij hun nest staande. In de luwe, beschermde dalen bloeiden overvloedig sneeuwklokjes en anemonen.

Toen Floris op zijn vraag aan een wandelaar, hoe laat het was, hoorde, dat het tegen half twaalf liep, aanvaardde hij den terugtocht. Om twaalf uur kon hij thuis wezen, moeder zou niets merken.

Geen oogenblik had Floris aan de mogelijkheid gedacht, dat de heer van Kruiningen zou hebben doen informeeren naar de oorzaak van Floris' afwezigheid; dus stapte hij welgemoed de huiskamer in.

Nauwelijks had hij de deur geopend, of zijn moeder vloog op hem toe en met haar beide armen zijn hoofd omvattend, riep ze: „Mijn jongen, mijn jongen, waar ben je toch geweest den heelen morgen? Ik dacht, dat je een ongeluk was overkomen. En er was niemand om naar je te zoeken!"

En moeder snikte, het hoofd op Floris' schouders.

„Stil maar, moeder, stil maar," troostte Floris,

„ik ben naar de zee geweest en naar de Boschjes."

Moeder droogde haar tranen en ging zitten.

„Hoe ben je daar nu toe gekomen, mijn jongen?" vroeg zij. „En aan mij heb je niet gedacht? En niet om de school, en aan mijnheer van Kruiningen, van wien je zegt, zooveel te houden?"

Floris vertelde haar alles.

Geen verwijt kwam van moeders lippen. Ze zei alleen: „Als je weer eens in verleiding mocht komen, mijn jongen, denk dan maar aan je moeder. Ik ben zoo ongerust geweest."

Toen stond moeder op.

„Ik zal een kop koffie voor je inschenken, Floris, je zult wel moe zijn."

Toen Floris alleen was, legde hij het hoofd op zijn armen en huilde.

„Hoe had hij het kunnen doen?" Nu pas voelde hij de waarheid, vervat in de woorden, die hij eens ergens las: „Wie aan God en aan zijn moeder denkt, is beschermd tegen alle kwaad."

Met loome schreden stapte Floris dien middag naar school. Wat zou er niet voor hem opzitten?

Toen hij op de speelplaats verscheen, vlogen An-

ton Dirks en Hein ten Hoven op hem toe met de ééne vraag: „Waar heb jij gezeten vanmorgen?"

Maar voor hij de vrienden een uiteenzetting van het gebeurde geven kon, was de heer van Kruiningen al bij hem.

„Kom eens met me mee, Floris."

In het leege lokaal stond hij nu tegenover zijn onderwijzer, wien hij, op zijn vraag naar de oorzaak van zijn verzuim, alles vertelde.

Gelaten wachtte Floris zijn vernietigend oordeel en vonnis.

Doch de heer van Kruiningen legde gemoedelijk een hand op zijn schouder en zei: „Ik begrijp alles, mijn jongen. De lente is zoo verleidelijk. Ze lokt meer dan zoo'n schoolgebouw, is het niet? Maar Floris, je zoudt aan de verleiding weerstand geboden hebben, als je aan één ding gedacht had. Weet je, wat ik bedoel?"

„Ik had aan U moeten denken, mijnheer," antwoordde Floris en hij voelde een snik opspringen naar zijn keel.

De onderwijzer glimlachte.

„Dat heb je mooi gevoeld, Floris," prees hij. „Maar ik dacht aan wat anders. Je had moeten den-

ken aan je plicht." En met nadruk herhaalde de heer van Kruiningen: „Nietwaar, Floris, Plicht nummer één. Je herinnert je nog wel de woorden van den dichter:

Ik heb een vriend met ijzren hand en koel
gebiedend oog?

Wie is die vriend, Floris?"

„De plicht, mijnheer," was Floris' antwoord.

De heer van Kruiningen schudde hem hartelijk de hand.

„Wij blijven vrienden, Floris," zei hij en over wat vanmorgen gebeurd is, denken wij niet meer."

Opgewekt en opgelucht kwam Floris bij zijn vrienden op de speelplaats.

Hoofdstuk III

Floris wint een weddenschap en maakt groote plannen. Vreeselijke uren.

„Gelukkig, gelukkig," zei Floris met een zucht, flapte schrift en rekenboek dicht en geeuwde hartgrondig.

„Het naarste, vervelendste en dorste vak is rekenen."

Vader keek glimlachend van zijn courant op en zeide:

„Poëzie is overal, overal mijn vrinden,
't Is de vraag maar, wie ze al,
Wie ze niet kan vinden."

„Geen sterveling, vader, kan eenige poëzie ontdekken in de rekenkunde."

Floris' vader was boekhouder. Van den morgen tot den avond cijferde hij. Hij controleerde de boeken van verschillende maatschappijen en instellingen en maakte balansen. Met cijfers in zijn hoofd stond hij 's morgens op, om met cijfers in het hoofd zich ter ruste te begeven.

„Als ik een balans gemaakt heb, Floris, die klopt tot op een halfje, dan is zoo'n balans een stuk poëzie geworden. Ik geniet dan van de poëzie der cijfers, der getallen."

Floris schaterde.

„Ik heb een zonderlingen vader," vond hij, „die poëzie ziet, waar een ander mensch niets ziet dan dor proza."

Plots schoot hem de som te binnen, die Anton Dirks, de rekenkei van de klas, hem dien morgen had opgegeven. Die moest hij zijn vader voorleggen.

„Vader," kondigde hij aan, „ik zal U een som opgeven. Wat krijg ik van U, als U die niet maken kunt?"

Vader lachte en zei: „Dat is een handig, maar zeer egoïstisch voorstel. Als ik de som niet maken kan, moet ik jou wat geven, en wat zal ik dan ontvangen, als ik de som wel maken kan?"

„Vader, Uw zoon is arm, maar hij heeft een beste, lieve, een goedgeefsche moeder, die hem niet in den steek zal laten. Zullen we wedden om een gulden?"

„Ben jij er goed voor, vrouw?"

„Als de Nederlandsche Bank," was moeders antwoord.

„Kom dan maar op," daagde vader uit.

Floris stak van wal. Een trein rijdt van A naar B en legt deze afstand af in 80 minuten, maar den terugweg van B naar A in één uur twintig minuten. En toch rijdt de trein in beide gevallen met dezelfde snelheid. Hoe kan dat?"

„Omdat hij op den terugweg natuurlijk oponthoud had," besliste vader dadelijk: „een onveilig signaal, een koe op de rails...."

„Of een kudde olifanten," riep Floris, „een troep wilde zwijnen, een stuk of wat weggeloopen dienstmeisjes.... Niets van dit alles, vader!"

Vader nam potlood en papier, teekende den weg, zette aan het eene einde van de streep een A, aan het andere einde een B, fronste het voorhoofd en peinsde.

„O," riep hij eensklaps, „er kunnen zooveel oorzaken zijn: Misschien is er plotseling een storm komen opzetten, waardoor hij op den terugweg niet zoo snel rijden kon."

„Maar vader, ik heb U toch gezegd, dat de snelheid in beide gevallen gelijk is geweest."

Vader vond nu een nieuwe mogelijkheid.

„Misschien is de machinist op den terugweg plotseling ongesteld geworden en...."

Floris viel zijn vader in de rede met de woorden: „Weg met die onderstellingen, vader. Denk aan de poëzie der getallen, vader, de poëzie der cijfers."

Moeder nam ook papier en een potlood voor zich.

„Wou U Uw lieve hersentjes ook in gaan spannen, moeder?" vroeg Floris, haar potlood en papier ontnemende. „Dat zal niet gaan. Rekenen is goed voor vader. Gaat U maar een lekker kopje chocola maken."

Nu legde vader berustend het potlood op de tafel en zei: „Ik geef het op. Vertel jij nou eens, hoe die zaak in elkaar zit."

„O, knappe vader, o, knappe boekhouder!" jubelde Floris. „Wat zit er een poëzie in den blinkenden gulden, die ik van U krijg!"

„Ja, als je tenminste het vraagstuk bevredigend op kunt lossen," stelde vader als voorwaarde.

„Luister, vader," waarschuwde Floris heel ernstig. „Den weg van A naar B legt de trein in 80 minuten af."

„Precies."

„Maar.... over den terugweg heeft hij 1 uur en 20 minuten noodig."

„Juist," gaf vader toe, wiens aandacht heel sterk gespannen was.

„Nou, vader, 1 uur en 20 minuten is toch ook 80 minuten. De twee tijdsduren zijn dezelfde."

„Dat ik dát niet gezien heb, hoe is het mogelijk!" riep vader uit. „Nu moet je weten, dat ik, toen ik telkens herhaalde 1 uur en 20 minuten, steeds aan het getal 120 dacht, zooals je dat doet bij het hooren van de geldswaarde: 1 gulden en 20 cent. Ja, zoo moet ik dat verklaren."

Vader trok zijn beurs.

„Je hebt hem eerlijk verdiend," zei hij, Floris een gulden toestekend.

„Mijn eerste en stellig ook mijn laatste gulden, dien ik met rekenen verdien," meende Floris met zekerheid te kunnen vaststellen. En hij was heel blij met het geldstuk, want moeder zou over enkele weken jarig zijn. Hij stond op, ging naar zijn slaapkamer en deponeerde den gulden in zijn spaarpot. dien avond in bed nam hij zich voor, het vraagstuk op te geven aan al zijn ooms, tantes, neven, nichten, vriendinnen en kennissen, om zoodoende zijn spaarpot te spekken. Daarna zou hij naar vreemden gaan, naar de millioenen vreemden, die de groote aarde be-

wonen en hij, Floris Verhagen, zou door die eene som millionnair worden. Dan zou hij een boek schrijven, een jongensboek, met den titel:

Door één vraagstuk millionnair.

Glimlachend viel hij in slaap.

Toen hij den volgenden morgen wakker werd, schoot hem het den vorigen avond beraamde plan, het treinenvraagstuk winstgevend te maken, onmiddellijk in de gedachten.

„Ik zou toch best succes kunnen hebben," redeneerde hij onder het aankleeden. Zoo dikwijls had hij voorbeelden gelezen uit het leven van menschen, die rijk waren geworden of machtig door het in praktijk brengen van een denkbeeld, dat hun toevallig was ingevallen.

„Als ik maar altijd in Westelijke richting vaar," had Columbus geredeneerd, „moet ik in Indië komen." Dit denkbeeld, een nieuwen zeeweg te kunnen ontdekken, viel op een morgen in zijn brein, toen hij nog vijf peseta's in zijn zak had en wrevelig en ontevreden gestemd was, omdat hij zoo heelemaal niet bekend was, laat staan beroemd, bij zijn land- en tijdgenooten. En Columbus voer uit.... ontdekte Amerika... werd rijk en beroemd. „Grijpt als het rijpt."

Deze woorden stonden in gouden letters op een tableau, dat boven den spiegel in oom Hendriks kamer hing.

„Grijpt als het rijpt."

Nu moest hij, Floris, grijpen. De tijd en de omstandigheden waren er rijp voor. Naar wien zou hij het eerste gaan? Naar oom Hendrik? Die was wel wat zuinig en voorzichtig uitgevallen. Tante Dora, oom Hendriks vrouw? Ze zou de weddenschap niet aandurven als oom er bij was, uit vrees, dat hij haar roekeloosheid heel sterk zou veroordeelen.

Hij ging de verschillende familieleden na, bevond, dat hier geen geschikt slachtoffer bij was, en voelde ontevredenheid in zich ontwaken over zijn familie.

Maar ineens had hij den rechten man gevonden: Lange Jan. Die was een man naar zijn hart. Die zou vast de weddenschap aannemen. Tegen den avond zou hij hem bezoeken met den gewonnen gulden van zijn vader in den zak en nog vijf centen om een sinaasappel te koopen.

Hij begreep, dat hij maar niet zoo met de deur in huis kon vallen, en zeggen: „Lange Jan, ik wed met jou om een gulden, dat jij een som, die ik ken, niet

maken kunt. Dan zou de Lange argwaan krijgen en de weddenschap niet aangaan. Met omzichtigheid moest hij te werk gaan. Beginnen zou hij met een sinaasappel te koopen en dezen in den winkel op te eten. Hij zou over koetjes en kalfjes praten.... het gesprek op de school brengen.... vertellen, dat het rekenen hem zooveel hoofdbrekens kostte.... en zoo ongemerkt kon hij met zijn voorstel komen en een weddenschap met Lange Jan aangaan.

Floris prees zijn vondst als zeer vernuftig en was bij voorbaat overtuigd van den goeden uitslag.

Tegen vijf uur stapte hij naar het huis van den groenteboer.

Hij gluurde naar binnen. Lange Jan stond achter de toonbank. Floris ging den winkel binnen.

„Goeienavond, Lange Jan."

„Zoo, Floris, kom je mijn winkel leeg koopen?"

„Een sinaasappel van vijf cent, Lange Jan."

Floris haalde de vijf centen uit zijn broekzak en telde ze langzaam neer op de toonbank.

„Ik mag hem hier wel opeten?"

„Natuurlijk."

Floris begon de sinaasappel van de schil te ontdoen.

„Fijn weer de laatste dagen, Lange Jan."

„Volop lente, Floris."

„Jij hebt toch een fijn leven, Lange Jan. Dan heelen dag ben je buiten in de lucht en de zon. En ik! Iederen dag in de school, altijd tusschen vier muren."

„Heb je een hekel aan de school?"

Floris voelde zijn doel naderen.

„Ik ga wel graag naar school, maar mijn nachtmerrie is het rekenen."

„Dat was nou altijd mijn vak op school," vertelde de groenteboer, niet zonder trots. „Rekenen! nooit liet ik een som zitten. In rekenen was ik uitgeslapen, al zeg ik het zelf. Ze noemden me allemaal „de rekenknots"."

„Dat 's nog erger dan „kei"," meende Floris, die aan Anton Dirks dacht. Het oogenblik om zijn slag te slaan, was gekomen.

„Lange Jan, ik zal je een som opgeven."

„Kom maar op," daagde Lange Jan uit, plaatste de ellebogen van beide armen op de toonbank en liet het hoofd op de handen steunen.

„En ik wed met jou, Lange Jan, dat je de som niet maken kunt. En toch is ze heel gemakkelijk. Een kind kan haar maken."

„Aangenomen! Waarom wedden we?"

„Om een gulden."

Lange Jan sprong overeind, hief zijn reuzenarmen in de lucht en riep uit:

„Hè.... wat zeg je.... om een gulden! Om een gulden! Jij wilt om een gulden wedden?"

„En om geen cent minder," antwoordde Floris, op een toon van beslistheid, die iedere geringere voorwaarde uitsloot.

Verbaasd, onthutst, verschrikt keek de groenteboer zijn kleinen uitdager aan, zweeg een oogenblik en vroeg toen:

„Heb jij dan zooveel geld?"

Met het air van een rijkaard deponeerde Floris den gulden op de toonbank.

„Hoe lang geef je mij tijd om het antwoord te vinden?" vroeg de groenteboer.

„Een kwartier," besliste Floris.

Nu boog de groenteboer zijn lichaam ver over de toonbank tot dicht bij Floris' gezicht en vroeg ernstig: „Floris, hoe kom jij aan zooveel geld?"

„Van mijn vader gewonnen, gisteravond, met dezelfde weddenschap, Lange Jan."

„Zoo, van je vader. Dat verandert de zaak.

Goed.... kom op met je som."

Floris legde het vraagstuk aan den groenteboer voor, die daarop zijn horloge voor Floris neerlegde en zei: „Let op den tijd: een kwartier. Dan is onze zaak beslist."

Onafgebroken beschouwden Floris' oogen de groote wijzer, terwijl kleine lachtrekjes zich griffelden om zijn mond.

„Een tweeden gulden in mijn spaarpot," dacht hij. „Een knal-cadeau voor moeder."

Achter de toonbank bleef Lange Jan onbewogen staan.

Tersluiks keek Floris zoo nu en dan op, zag den Lange in 't gelaat, waarop hij echter niets kon lezen: geen spanning, geen angst.

„Nog twee minuten, Lange Jan, nog twee minuten!"

En Floris wreef zich vergenoegd de handen van vreugde en overwinningszekerheid.

„Nog maar één minuut, Lange Jan, nog één!"

Floris juichte, doch een seconde later kwam de wreede ontgoocheling.

Het was of de grond zich onder hem opende en hem verslond, toen de kalme stem van Lange Jan

zei: „1 uur en 20 minuten, dat is toch hetzelfde als 80 minuten, Floris?"

Floris werd bleek, kon niets antwoorden. Uit den hemel zijner illusies, zijner schoonste verwachtingen, van zijn stellige overwinningszekerheid, was hij neergeploft in den afgrond, waar geen hoop hem meer restte.

Kalm streek de groenteboer den gulden naar zich toe, maar zijn oogen bleven scherp Floris' gelaat beschouwen.

Verslagen stond Floris daar, het hoofd gebogen naar den grond, terwijl een heftig spijtgevoel, dat hij zijn gulden kwijt was, zich mengde met een gevoel van wrevel en ergernis tegen den groenteboer. En aan dit laatste gevoel gaf hij lucht in den uitval: „Maar jij kende de som, je wist de oplossing, groenteboer." Het gemoedelijke „Lange Jan" wilde niet over zijn lippen.

Het voorhoofd van Lange Jan fronste zich, toen hij antwoordde:

„Als ik de oplossing geweten had, zou ik je uitdaging niet hebben aangenomen. Dan zou ik eerlijk gezegd hebben: „Floris, begin niet met me, ik ken de oplossing zoo goed als jij". Kun je niet tegen je

verlies? En nu ben je boos op mij en verdenkt me bovendien nog van leelijke dingen."

Lange Jan schoof het geldstuk naar Floris toe.

„Neem jij nu dien gulden maar weer mee en neem nu mijn raad aan: „Gok nooit, Floris, want wat je gedaan hebt, is gokken"."

Uit de vernedering, waarin Floris zich voelde, wilde hij zich ineens driest opheffen. Hij maakte een afwerende beweging met zijn rechterhand en riep:

„Ik dien gulden terugnemen? Nooit! Ik niet tegen mijn verlies kunnen? Goeienavond, groenteboer." En Floris liep de deur uit.

Buiten gekomen voelde hij zich een held. Doch slechts voor een oogenblik. Andere gevoelens drongen zich aan hem op. Spijt, dat hij zijn gulden kwijt was, wrevel, dat hij de weddenschap had verloren, nijd tegen den groenteboer, die hem gewonnen had.

Doch ook deze gevoelens verdwenen, toen hij redeneerde: „Wat kan me eigenlijk dien gulden schelen? Als ik hem niet toevallig van vader gewonnen had, zou ik hem toch ook niet bezeten hebben. Vergeten zou hij dien gulden."

En hij begon eensklaps te zingen:

„Geen geld meer in mijn zak,
Geen knoop meer aan mijn broek,
En 't zal niet lang meer duren.
Strijdt broeders voor het laatste....
En we gaan naar de kamp van Zeist, fal-de-ra."

Zingend kwam Floris de huiskamer binnen.

„De lente in het hart?" vroeg vader en snel antwoordde Floris:

„Ja, en de gulden in mijn spaarpot."

„Wat een poëzie, hè?" plaagde vader. „Poëzie in het hart en poëzie in de brandkast. Ja, in het bezit van geld zit ook poëzie, mits men het goed besteedt, natuurlijk."

Het gesprek nam een voor Floris ongewenschte wending en daarom zei hij haastig: „Vanavond ga ik op mijn kamer werken. Ik heb veel huiswerk."

Dien heelen avond liet Floris zich niet zien, en toen hij daar later zoo alleen op bed lag, met om hem heen de stilte, voelde hij een onrust in zich, die aan angst grensde.

Stom van hem, om zijn ouders te herinneren aan dien gulden, waarvan hij had meegedeeld, dat die veilig in zijn spaarpot geborgen was. Had hij hun maar dadelijk eerlijk verteld van zijn verlies. Dan

was hij van alles af geweest. Nu voegde zich bij al zijn ellende nog het gevoel van zelfverwijt, dat hij zijn ouders bedrogen had.

Het duurde lang, voor hij dien avond in slaap viel.

Den volgenden morgen, op weg naar school, zag hij op de Laan van Meerdervoort den groentewagen van Lange Jan voor zich uit gaan, en dadelijk verweet hij dezen de oorzaak te zijn van al zijn ellende.

Hij had de weddenschap niet mogen aannemen, omdat hij de aardigheid ervan kende, hetgeen voor Floris vaststond. Had hij hem toen maar niet zoo warm aanbevolen en het pak slaag maar gedwee afgewacht. En laf was het, een gulden aan te nemen van een jongen van dertien jaar! Eén prettige zekerheid had dit tot gelukkig gevolg: aan moeder zou hij, Lange Jan, niets van het geval vertellen, omdat hij zich zou moeten schamen, gewed te hebben met een jongen van zijn leeftijd. Neen, voor den groenteboer behoefde hij geen vrees meer te hebben. Kreeg hij nu maar door een of ander toeval een gulden. Kon hij niemand in zijn vertrouwen nemen, die hem een gulden leende? Floris peinsde erover, maar vond niemand. Ineens dacht hij aan de boekenstalletjes op de markt. Hij zou een paar oude boeken, die vader

nooit meer inzag, kunnen verkoopen. Floris schrok bij deze gedachte en voelde met schrik en angst, dat hij op den weg was, die van kwaad tot erger leidde.

Toen hij om twaalf uur thuis kwam, was zijn eerste gang naar de keuken, om te constateeren, of Lange Jan al geweest was.

De mand op het aanrecht, waarin altijd de aardappelen en groenten genomen werden, was nog leeg. De groenteboer was nog niet geweest.

De bel ging en Floris deed open. De strijkvrouw bracht het strijkgoed.

„Eén gulden twintig," deelde zij mee.

„Ik heb wel twee dubbeltjes," zei moeder, „en groot geld, maar hiervan heeft zoo'n strijkvrouwtje niet terug. Geef jij even dien gulden uit je spaarpot, Floris."

Het bloed vloog Floris naar het hoofd.

Zijn aarzeling deed zijn moeder lachend vragen: „Vertrouw je je moeder dien gulden niet toe?"

Toen zei Floris ineens gejaagd: „Ik heb dien gulden niet meer, moeder. Ik had het straks willen vertellen, als vader thuis is, ik heb dien gulden aan.... aan... mijnheer van Kruiningen gegeven. Die heeft

ons gisteren verteld van een heel arme familie, die hij kent en...."

„Maar jongen, dat is braaf van je. Vertel ons straks die geschiedenis maar. Het vrouwtje kan niet zoolang wachten. Hier, wissel dit briefje maar gauw bij den slager op den hoek."

Het hart bonsde Floris in de keel, toen hij met vuurrood hoofd de deur uitliep.

„Nu kan je niet meer terug," zei een stem duidelijk hoorbaar in zijn oor. „Wat heb je gedaan, wat heb je gedaan?"

En aan de koffietafel vertelde hij van de arme familie, die zijn onderwijzer kende. Een brave, oppassende schoenmaker was ziek, dus zonder werk, zes jonge kinderen.... aan alles gebrek.... mijnheer van Kruiningen verzamelde gelden en giften... hij had zijn gulden geofferd...."

Met moeite dwong hij zijn stem tot vastheid, toen hij het verhaal deed.

En vader en moeder prezen hem, maar hun liefprijzende woorden deden hem pijn. Met moeite werkte hij twee boterhammen naar binnen en zijn arme hart stuwde het bloed in golven naar zijn hoofd.

Vader trok zijn beurs, nam er een gulden uit en

zei: „Ik wil je dien gulden teruggeven, Floris. Je hebt je eerlijk verdiende geldstuk zoo wel-besteed, dat ik hem graag aan je teruggeef."

Maar hiervan wilde Floris niets weten. Met luide woorden vertelde hij blij te zijn, zijn gulden zoo goed besteed te hebben, en dat de aardigheid voor hem eraf zou zijn, als vader hem een gulden gaf.

En zijn ouders geloofden hem.

Wat was Floris dien middag blij, toen de eindbel van vier uur luidde.

Bij geen enkel vak had hij zijn aandacht kunnen bepalen, want een nieuw angstgevoel was pijnigend in zijn hart gedrongen. Als zijn vader den heer van Kruiningen nu sprak, en dezen naar die arme schoenmakersfamilie vroeg? In allerlei strikken had hij zichzelf reddeloos gevangen.

Moe en ellendig kwam hij thuis en zocht dadelijk zijn kamertje op. Aan de tafel ging hij zitten. Voor hem stond de spaarpot. Zonder te weten waarom, nam hij de miniatuur-brandkast in zijn hand en opende haar. Met een onderdrukten kreet van schrik sprong hij op. Zijn verbaasde oogen zagen tot zijn verbijsterenden schrik.... een gulden. Hoe kwam die daar? Wie had dit geldstuk erin doen glijden?

Ineens begreep hij. Vader, natuurlijk. Het leed geen twijfel.

„Dwaas," verweet hij zichzelf, „om hieraan niet dadelijk te denken, en zoo onnoozel en onnoodig te schrikken."

Hij zette zich weer op zijn stoel. Zacht ging de deur open.

Moeder kwam binnen. Op den stoel naast dien van Floris ging zij zitten. Zij zag hem aan.

Hij zag tranen in moeders oogen.

„Moeder, wat is er?" stamelde hij.

„We hebben je zoo geloofd, Floris."

Haar woorden klonken bedroefd, haar stem was omsluierd van weemoed. Over moeders stille gezicht droppelden tranen.

Een gevoel van namelooze ellende, van smartelijk berouw en grenzenloos medelijden maakte zich van Floris meester en het uitsnikkende sloeg hij zijn armen om moeder heen en riep: „Moeder, moeder!"

Zacht weerde moeder hem van zich af.

„Onlangs heb je zoo beloofd, aan mij te zullen denken. Was je dit al vergeten?"

„Moeder," bad Floris, „zeg me toch, wat er gebeurd is?"

„Begrijp je dat niet? De groenteboer heeft me den gulden teruggegeven, dien je aan hem verspeeld hebt. Waarom heb je ons dat gisteren niet verteld? Hoe kon je ons dien leugen op de mouw spelden van dat behoeftige gezin? Je moet nu maar gauw naar je vader gaan. O, als je eens wist, hoe verdrietig die is!"

„Moeder!"

„Ga nu maar gauw, mijn jongen."

Floris liep zijn kamertje uit. Vader stond bij zijn bureau.

Hij keek op, toen Floris binnenkwam. Zijn gezicht stond heel ernstig.

Vlak voor vader bleef Floris staan. Toen hij vader aanzag, stroomden de tranen over zijn gezicht.

Maar spreken kon hij niet.

Vader legde zijn handen op Floris' schouders.

„Heb je zoo'n verdriet, mijn jongen?"

Nu barstte Floris in snikken uit en vleide zijn hoofd tegen vaders schouder.

„Stil nu maar, jongen, we zullen wel heel spoedig weer de oude vrinden zijn. Ik heb ook verkeerd gedaan, ik had niet met jou om geld mogen wedden. Die eene gulden heeft ons beiden veel geleerd, Floris."

Hoofdstuk IV

van een naam die niet uit te spreken is, van rozen en odeur.

Floris zuchtte, toen hij dien avond op zijn bed lag en mompelde:

„De dag is voorbij. Gelukkig!"

Hij keek in het rustige, matte licht der kleine schemerlamp aan den muur tegenover zich en overdacht het gebeurde: Zijn weddenschap met Lange Jan, zijn verdenking dat deze hem opzettelijk erin had laten loopen, de leugen tegen zijn moeder, zijn plan om vaders boeken te stelen en deze te verkwanselen op de markt.

Hij rilde, toen hij aan dit alles dacht. Maar dan daalde de weldoende troost in zijn hart: Vader en moeder hadden hem alles vergeven.

Zijn oog viel op de spaarpot.

„Die gulden komt me eigenlijk niet toe," overwoog hij en hij voelde geen rust te krijgen, voor hij dezen op passende wijze besteed zou hebben. Floris peinsde tot hij gevonden had. Hij sprong uit bed,

zette den wekker op half zeven, knipte het licht uit en enkele minuten later was in het stille kamertje slechts Floris' rustige ademhaling te hooren.

Half zeven! Een kort: ring, ring, van het wekkerklokje en Floris stond voor zijn ledikant. Op zijn kousenvoeten liep hij naar de keuken en zette water voor de thee op.

En als hij de thee gezet zou hebben, zou hij de straat op gaan. Hij zou wel een groentewinkel vinden, die al open zou zijn.

Aardbeien moest hij hebben; aardbeien voor moeder, die er zoo dol op was. Eergisteren nog had zij gezegd: „Hè, wat zal ik blij wezen, als de aardbeitjes wat goedkooper worden."

De waterketel zong haar beginnend kooklied, en toen de thee gezet was, schoot Floris zijn voeten in de pantoffels en schuifelde zacht naar de buitendeur.

Niemand mocht hem hooren.

„Aardbeien, mooie, nieuwe aardbeien!"

De stem buiten zong zacht, als vreesde ze, de menschen wakker te maken.

Behoedzaam opende Floris de buitendeur, waarvoor de koopman stilhield. „Wat kosten ze?" vroeg Floris fluisterend.

„Heb je 't in je keel?" vroeg de man, die, alsof Floris hem reeds besmet had, ook met fluisterstem sprak.

Floris glimlachte en vroeg:

„Ben jij soms schor?"

„Ikke? Welneen, maar jij bent het zeker."

„Stil, ze mogen binnen niks hooren."

„O, is 't hem dat! Mooie aardbeien, hè?"

„Wat kosten ze?"

„Zoo'n mandje vol bedoel je? Tachtig cent."

„Is dat niet te duur?"

„Ken jij ze d'r voor maken?"

„Geef op," besliste Floris, vatte het mandje aan, liep er mee naar de keuken en was in een ommezien terug met den gulden.

Toen hij betaald had, waarschuwde hij: „Schreeuw niet meer, vóór je een paar huizen verder bent; mijn vader en moeder moeten niets hooren."

De man tikte aan zijn pet en liep verder. Floris sloot de deur.

In een ommezien stonden op het groote theeblad: twee kopjes thee, twee bordjes met wat sneetjes brood en een diepe schotel aardbeien.

De suikerpot stond in het midden.

Floris ging ermee de slaapkamer in. Zijn ouders sliepen nog.

„Mooie, nieuwe aardbeien! Aa-re....beien!"

Floris trachtte de donkere stem van den koopman na te bootsen.

Zijn ouders bleven slapen.

Eensklaps schoot hem een ander plan in de gedachten en om dit te kunnen uitvoeren, plaatste hij het theeblad op het nachtkastje en sloop terug naar zijn slaapkamer.

Uit zijn kladschrift scheurde hij een blaadje en schreef hierop:

De meimaand is in 't land, hoezee!
Ze brengt U aardbeien, brood en thee.

Floris grinnikte vergenoegd.

„'t Is wel niet precies juist," dacht hij, „maar dat hindert niet. Het rijm is er, en brood, thee en aardbeien zijn er ook."

Hij deponeerde het geïmproviseerde gedicht op het theeblad en ging terug naar de keuken. Hij maakte voor Frans het hem toekomende deel klaar en spoedde er zich mee naar diens slaapkamer.

Frans, die in bed zat te lezen, sprong op het zien

der heerlijke verrassing op den vloer, doch Floris snauwde hem toe: „Wil jij, ongekleede en ongewaschen aardeling wel eens als de drommel maken dat je weer in bed komt?"

Hij gaf Frans een duw, en toen deze weer zijn oude plaats had ingenomen, riep Floris theatraal: „Stakker, stumper, slaapkop! Jij weet natuurlijk nog niet dat de lente in 't land is, hè? Hoe zou jij dat ook weten, jij met je doffe slaapoogen. Maar ik, je bloedeigen broer, doe je er kond van, dat de....

„De meimaand in in 't land, hoezee!"

klonk het eensklaps in de open slaapkamerdeur en vader en moeder kwamen gearmd binnendansen, ieder een boterham met aardbeien in de hand.

En nu was het ineens feest in de kleine kamer, want Frans sprong uit zijn bed, voegde zich bij vader en moeder en alsof ze Floris een aubade brachten, zongen ze dezen zijn lied toe.

„Kom, nu naar binnen," stelde moeder voor, „ik ben moe van het dansen en zingen en verlang naar de heerlijke aardbeien, zoo heerlijk als ik mijn heele leven niet gegeten heb."

Moeder knipoogde tegen Floris.

Om acht uur al stapte Floris naar school. Doch hij liep even bij Lange Jan aan. Die stond in den winkel achter de toonbank.

„Ben je nog kwaad op me, Lange Jan?"

En deze verbaasd: „Kwaad? Ik kwaad? Waarover zou ik kwaad zijn?"

„Lange Jan, ik heb je er van verdacht dat je die som kende, enne...."

De groenteboer viel hem in de rede, stak tegelijk Floris zijn groote hand toe: „Nooit meer wedden of gokken, hoor Floris, da's fout."

„Ik beloof het je, Lange Jan."

„Accoord, van Putten," prees de groenteboer en Floris stapte den winkel uit.

Over het breede middenpad van de Laan van Meerdervoort ging hij schoolwaarts. Bij iederen stap knerpten de schelpjes stuk onder zijn harde schoenzolen. Heerlijk rook de teergeur van het pad. Als gedragen op de wieken van het zoele morgenwindje drongen de geuren van de vele bloeiende bloemen en heesters in de voortuintjes der huizen zijn neus binnen. Het was volop lente. Zacht zongen de kleine vogels; geluidloos zweefden de groote door het blauwe ruim van de lucht.

Een paar schilders, bezig een ijzeren hek te verven, zongen onder den arbeid; vroolijk rammelden de bakkerswagens, helder tingelden de trambellen, en de blijde kreten van kinderen klonken alom in de tuintjes.

Op den middenweg, waarover Floris ging, stonden op regelmatigen afstand banken, ten gerieve der wandelaars. Op een van deze zag Floris een oud nummer van de Haagsche Post liggen. Hij ging zitten en bladerde het weekblad door. In een der rubrieken werd zijn aandacht getrokken door het opschrift:

Een lange naam!

Floris las: Een meisje in Honoloeloe is zeker de draagster van den langsten naam ter wereld. Zij heet: Kalomi Kaumehanekakahikilamanynakawahinekuhao.

„Een tongbrekende naam," vond Floris, trok de pagina, die het bericht bevatte, eruit en stak die in zijn zak.

Tegen halfnegen was hij op de speelplaats. Hier waren pas drie meisjes, die naast elkaar stonden met den rug naar de poortdeur. Het middelste hield iets in de handen, dat ze alle drie bekeken. Op zijn teenen was Floris de meisjes genaderd en stond achter haar, zonder dat ze hem opmerkten.

„Snoezig," zei Annie.

„Doddig," prees Doortje.

„Schattig!" riep Suusje.

„Honneponnig!" schreeuwde Floris, zoo hard hij kon en meteen stoof het drietal de speelplaats op. Floris lachte schaterend.

Op korten afstand bleven de meisjes staan.

„Engerd!" riep Doortje.

„Mispunt!" schold Suusje.

„Akeligheid!" verweet Annie.

Lachend naderde hij ze.

„Ik heb jullie laten schrikken en wil het goed maken. Kom mee. Aan den overkant is een winkel van Jamin, ik tracteer."

„Meen je 't?" vroeg Annie twijfelend.

„Ik meen 't. Kom mee."

Hij stak een arm door dien van Annie, de andere door dien van Doortje.

„Niet doen," waarschuwde de laatste, „als mijnheer van Kruiningen ons zoo ziet."

„Hindert niet," stelde Floris gerust, „die heb ik gisteren nog gearmd met zijn vrouw zien wandelen."

„Nu moeten jullie zelf de inkoopen maar doen," zei Floris, toen ze voor het winkelraam stonden en hij drukte Doortje twee dubbeltjes in de hand, waarmee het drietal naar binnen ging. Toen ze terug kwamen, droeg Doortje een grooten zak met flikjes in de handen.

„We hebben flikjes gekocht, wil jij er ook wat?"

„Mannen snoepen niet, maar laat me eens zien, wat jullie daarnet zoo bewonderden."

Suusje reikte hem het krantenuitknipsel toe, waarop een kat was afgebeeld van porselein gemaakt. Onder de foto stond: De porseleinen kat. In Engeland kwam dezer dagen een nieuw model theepot op de markt. Het geheel heeft den vorm van een sierlijk katje; de saamgehouden voorpooten vormen de tuit.

„Die kat vonden jullie snoezig en schattig en doddig en mij scholden jullie uit voor engerd en mispunt en akeligheid. Maar — Floris wees op den zak vol flikjes — wat ben ik nu?"

„Een snoes!" riep Suusje, en toen liepen ze gedrieën hard van hem weg.

Floris oogde de meisjes na.

„Gelukkig," dacht hij, „dien naren gulden ben ik kwijt."

Hij stak een arm door dien van Annie, de andere door dien van Doortje. (blz. 71)

HERHALING VAN BEELD
DUPLICATE IMAGE

„Nu moeten jullie zelf de inkoopen maar doen," zei Floris, toen ze voor het winkelraam stonden en hij drukte Doortje twee dubbeltjes in de hand, waarmee het drietal naar binnen ging. Toen ze terug kwamen, droeg Doortje een grooten zak met flikjes in de handen.

„We hebben flikjes gekocht, wil jij er ook wat?"

„Mannen snoepen niet, maar laat me eens zien, wat jullie daarnet zoo bewonderden."

Suusje reikte hem het krantenuitknipsel toe, waarop een kat was afgebeeld van porselein gemaakt. Onder de foto stond: De porseleinen kat. In Engeland kwam dezer dagen een nieuw model theepot op de markt. Het geheel heeft den vorm van een sierlijk katje; de saamgehouden voorpooten vormen de tuit.

„Die kat vonden jullie snoezig en schattig en doddig en mij scholden jullie uit voor engerd en mispunt en akeligheid. Maar — Floris wees op den zak vol flikjes — wat ben ik nu?"

„Een snoes!" riep Suusje, en toen liepen ze gedrieën hard van hem weg.

Floris oogde de meisjes na.

„Gelukkig," dacht hij, „dien naren gulden ben ik kwijt."

Hij stak een arm door dien van Annie, de andere door dien van Doortje. (blz. 71)

Dien morgen lazen ze een verhaal dat tot titel had: „Een belangrijke uitvinding", welk verhaal den heer van Kruiningen aanleiding gaf van nog andere belangrijke uitvindingen te vertellen.

Onder meer deed hij het verhaal van de uitvinding van het schaakspel en schetste de verbazing van den vorst, toen deze tot de ontdekking kwam, dat al het graan in zijn onmetelijk rijk niet zooveel korrels telde, als de uitvinder voor zijn belooning eischte.

Plots schiet Floris de Haagsche Post en het bericht in de gedachten.

„Ik ken ook zoo'n geval, mijnheer," kondigde hij aan.

„Voor den dag ermee," zei de onderwijzer.

Floris begon: „Er was eens een Hollander in Honoloeloe."

„Een sprookje dus," meende Doortje, die stellig aan den zak met flikjes dacht.

Floris vervolgde: „Die Hollander hield van een meisje, dat daar woonde."

„Dat kan," zei Anton Dirks, de rekenkei, nuchter.

„Val den verteller niet in zijn dichterlijke rede," waarschuwde de heer van Kruiningen lachend.

Floris vervolgde: „Die Hollander vroeg dat meisje ten huwelijk."

„Goed," antwoordde ze, „onder de volgende voorwaarde: „Voor de eerste letter van m'n naam betaal je me 1 cent, voor de volgende twee, de daarop volgende 4, enz. Als je me betaald hebt, word ik je vrouw."

„Omdat die Hollander niet zoo'n rekenkei was, als Anton Dirks, nam hij het voorstel aan."

„En kon hij die som betalen?" vroeg belangstellend een der meisjes.

„Aan het rekenen," beval de heer van Kruiningen, „we willen weten hoe dat zit. Maar, schrijf eerst dien naam op het bord, Floris."

Floris trok de uitgescheurde pagina, die het bericht bevatte, uit zijn zak en schreef den tongbrekenden naam op het bord.

De klas sloeg aan het cijferen, met het resultaat, dat de rekenkei de eerste was die uitriep: „Ik weet het al, die Hollander krijgt de Honoloeloesche niet, ze kost millioenen guldens."

En Anton zuchtte diep, of hij met den Hollander te doen had.

„Dus het meisje werd zijn vrouw niet?" vroeg

Suusje, die blijkbaar nog aan een sprookje dacht. „En wat gebeurde er toen?"

„Die Hollander hing zich op," zei Anton.

„Een bevredigend einde," zei de heer van Kruiningen.

De klas schaterde en de eindbel luidde.

„Denkt om je fransche thema's voor hedenmiddag," waarschuwde de onderwijzer, toen de klasse afmarcheerde.

„Deux chèvres se rencontrèrent sur une planche," repeteerde Floris in het middaguur, staande in de open serredeuren.

„Maar dat is Fransch," zei Bet, de oude werkvrouw.

„Hoe weet je dat, Bet?"

Onvast op haar oude beenen, die haar lichaam drieënzeventig lange jaren gedragen hadden, strompelde ze op Floris toe en met kinderlijken trots zei ze: „Ik heb ook nog Fransch geleerd, toen ik zoo'n meisje van acht, negen jaar was, van een onderwijzeres, die bij ons inwoonde."

„Praat eens Fransch, ouwe Bet."

Beverig zei haar stem het eenige Fransch, dat ze kende:

„op de markt — au marché
heb ik gevonden — j'ai trouvé
een man — un homme
een appel — une pomme
een spijker — un clou
fermez la porte — doe de deur toe"

„Prachtig, Bet," prees Floris.

„Zeg nou eens achter elkaar in het fransch: Ik heb een spijker en een appel op de markt gevonden."

„Hè, nee," weerde de oude Bet af, „nou moet je me niet te veel vragen, Floris."

In het middaguur werd dien dag gegeten, omdat Floris en Frans om vier uur naar tante Corrie zouden gaan, die jarig was. Ze moesten zorg dragen, tegen acht uur terug te zijn. Dan gingen vader en moeder op visite.

„Ik zal een mooien ruiker roode rozen koopen," zei moeder, „en een fleschje Quelques Fleurs. Met beide cadeautjes zal tante Corrie heel erg in haar schik zijn. Jullie moeten samen maar uitmaken, wat je haar geven zult."

„'t Is mij hetzelfde," zei Floris, „en daarom zal ik het fleschje odeur maar in mijn zak steken."

Om kwart over vier stond Floris in de huiskamer

gereed tot vertrek, het fleschje odeur in zijn blousezak. Maar het wachten was op Frans. En toen deze eindelijk, door twee jongens ondersteund, de kamer binnenhinkte, bleek het, dat zijn rechterenkel zichtbaar was opgezwollen.

Hij had dit lichaamsdeel met bokspringen verstuikt.

Met moeite wist moeder kous en schoen te verwijderen, en den sterk opgezwollen enkel ziende, zei ze: „Maar die moet ik omzwachtelen met een verband in water en azijn gedrenkt. Van loopen is geen sprake, je voet moet rust hebben."

Dus stapte Floris de deur uit, in zijn linkerhand de ruiker rozen, in zijn blousezak de Quelques Fleurs. Hij ging alleen de jarige tante verrassen.

„Toch eigenlijk wel een beetje eng, met rozen in je hand te loopen," overdacht Floris, toen hij daar voortliep over de straat, die lag te blakeren in het neerplassend zonlicht. „Ze kunnen me aanzien voor een straatventer of een joggie, dat oma bloemetjes brengen gaat. Stom van Frans, om zijn voet te verstuiken. Zoo'n klein kereltje als hij zou dat wel staan, bloemetjes te brengen aan otepoe." Doch de menschen die hem passeerden, letten niet eens op hem. Erg liep hij dus niet in de gaten. Hij moet lijn 5

maar nemen en op het Bezuidenhout lijn 6, had moeder gezegd, doch Floris, denkende aan zijn spaarpot, had besloten tot het Bezuidenhout te loopen. Dit spaarde alvast 12½ cent uit. Op het Koningsplein, dat hij over moest, speelden veel kinderen. Op een bank zaten drie jongens. Floris was er niet gerust op en daar opeens had je het al. De middelste, hem ziende, begon opeens heel hard te galmen:

„Zag een knaap een roosje staan,
Roosje op de heide."

De twee anderen vielen mede in:

„'t Had zoo'n kleurig kleedje aan,
Snel is hij er heen gegaan."

Zij brulden van het lachen, toen Floris de bank genaderd was.

„'t Staat je gekleed," tergde de een.

„Kleurt je goed," treiterde de tweede.

Floris voelde, dat hij een kleur kreeg en nijdig werd, doch berekende meteen de ongelijke kansen, als het op een kloppartij zou uitloopen.

Voorzichtigheid en kalmte waren hier geboden.

Doch, hoe kon hij de laatste bewaren, toen een der jongens zijn hand om het bouquet sloeg en met een ruk het hem trachtte te ontnemen.

Floris stiet den aanvaller van zich af, wierp den kostelijken ruiker op den grond en besprong zijn aanvaller, die spoedig buiten gevecht was gesteld.

De twee anderen sprongen nu hun kameraad bij, en in een ommezien werd daar een hevig gevecht geleverd.

„Ruzie, ruzie!" riepen angstig de kleine kinderen, die hun spel staakten en in een wijden kring om de vechtenden heen gingen staan.

Floris liep stompen op, hij kreeg een bloedende krab, doch verdedigde zich met al de kracht, die hij bezat.

„Zonde van die mooie rozen," zei een lief, klein meisje, dat de ruiker opraapte en voorzichtig in beide armpjes hield.

Een groote slagersjongen, die het plein passeerde, maakte met luide bedreigingen en wat rake klappen een einde aan den ongelijken strijd.

Floris zag er gehavend uit: de blouse bolde uit zijn broek, zijn haren hingen verward om zijn hoofd, over zijn rechterwang liep een bloedende schram.

„Loop jij nu maar gauw door," riep de slagersjongen.

„Hier zijn de rozen," zei het kleine meisje.

Floris duwde de blouse terug onder de broek, vatte het bouquet op en liep verder, niet ontevreden, wijl hij rake en welgemeende klappen had uitgedeeld. De kinderen op het plein waren er stil van geworden; ze keken hem na, en Floris vroeg zich af, of ze hem als held dan wel als verslagene beschouwden. Hij voelde iets vochtigs op zijn gezicht, dat hij met de wijsvinger van zijn rechterhand wegwischte. Toen hij zijn vinger bekeek, zag hij bloed; hij moest dus een bloedende schram opgeloopen hebben. Die had hem de jongen bezorgd met dat bleeke kadetjesgezicht en de korte, stijle haren, die als de tanden van een roskam op zijn hoofd geplant schenen. Hij hoopte hem nog eens tegen te komen, om in een gelijken strijd zijn krachten met de zijne te meten.

Floris voelde in den zak van zijn broek. Deze was leeg. Hij had vergeten een zakdoek bij zich te steken; de gebruikte had hij even voor zijn vertrek in de waschmand gedeponeerd. „'k Zal toch ginds op den hoek van de Koningin Emmakade de tram maar nemen," besloot hij. Op de straten achtte hij zich niet meer veilig, wijl een herhaling van het gebeurde, in welken vorm dan ook, niet tot de onmogelijkheden behoorde.

Een draaiorgel op den hoek van de Weimarstraat staakte een oogenblik zijn gejank, om even later het lied uit te galmen:

Das ist im Leben häszlich eingerichtet
Dasz bei den Rosen gleich die Dornen stehn....

De opgeschoten jongen die draaide, keek loerend naar de rozen. Hij had natuurlijk opzettelijk die rol opgezet, om Floris te treiteren, zoo'n judas. Floris bleef vlak voor hem uitdagend staan.

„Als je wacht tot die mop uit is, zal ik de Rosenkavalier voor je afdraaien."

Zijn vak bracht mede, dat hij veel titels van muziekstukken kende. Nu werd Floris op zijn beurt beleedigd, en viel uit: „Ik zou liever ophouden met dat gedraai, je orgel jankt als een troep honden."

Als eenig antwoord spoog de jongen een straal bruin tabakssap over den ruiker uit. Floris zag het bruine speeksel over het diep rood der blaadjes sijpelen. Nu was het bouquet bedorven, en omdat hij het niet meer aan tante geven kon, sloeg hij het kapot op het hoofd van den orgeljongen.

De teerling was geworpen en in een ommezien lag Floris met den jongen over de straat te rollen, tot groot vermaak van de drie andere orgelmannen, die

haastig kwamen opdagen. Van 't plein kwamen de kinderen toeloopen, die riepen: „Alweer ruzie, alweer ruzie!"

„O, het is de jongen met de rozen weer," zei het kleine meisje, dat de bloemen zoo lief onder haar bescherming genomen had.

Floris was door den veel grooteren jongen spoedig overmand en was blij, toen hij de kans kreeg de vlucht te nemen. Hij zag er gehavend en haveloos uit. Op den hoek der Koningin Emmakade wachtte hij op lijn 5.

En alsof alles hem dien middag tergen wilde, zong een stem in de gramofoon, die voor het open raam van het hoekhuis geplaatst was:

„Dat komt maar eenmaal, dat komt niet weder,
Dat is te mooi om waar te zijn."

Floris wierp woedende blikken naar het treiterige houten ding daarboven.

„Had ik van de Duitsche dienstbode, die twee jaar bij ons thuis is geweest, maar geen Duitsch geleerd, dan zou veel ergernis mij dezen middag gespaard zijn gebleven," overwoog Floris, toen hij op het achterbalcon van de tram stapte.

„Wat hebben ze jou toegetakeld," was de prettige

opmerking van den conducteur, „je mag je gezicht wel eens afvegen."

Floris gaf geen antwoord, betaalde zijn kaartje en keerde den man zijn rug toe.

Tersluiks veegde hij met de rechtermouw van zijn blouse zijn gezicht af, om tot de schrikaanjagende ontdekking te komen, dat de gele blousemouw met straatvuil en bloed was besmeurd.

Floris zuchtte. Die mooie rozen! Wat zou moeder wel zeggen! Met schrik stak hij de hand in zijn blousezak. Gelukkig! Het fleschje, dat de heerlijke odeur bevatte, was nog heel. Het mocht een wonder heeten. In het heete gevecht had hij aan dat fleschje in het geheel niet gedacht. Hij voelde zijn beenen trillen en ging zitten. De tram beugelde langs vele winkelruiten, waarvan hij de opschriften las:

Parfumerie „Mille Fleurs"

Duizend bloemen, vertaalde hij.

„Mille fleurs!" Maar die haalden niet met hun duizend bloemengeuren bij de parfum voor tante: Quelques Fleurs. Die zou wel iets heel bijzonders zijn.

Tante zou er wel mee in haar schik zijn. Ja, 't was wel jammer van die rozen, maar och, over enkele

dagen waren die toch verwelkt en verdord. Van de Quelques Fleurs zou Tante maanden, jaren misschien genoot hebben. Haar geur was zoo doordringend, dat een enkel druppeltje op blouse of zakdoek reeds voldoende effect gaf. Als er maar geen bezoekers waren. Zijn gezicht moest wel erg de sporen van het gevecht vertoonen, want die in de tram zaten, hielden hun oogen niet van hem af.

Op het Bezuidenhout stapte hij over op lijn 6. Opzettelijk koos hij het voorbalcon, waarop alleen de bestuurder stond. Die had het te druk met uitkijken en bellen en remmen om op hem te letten. Op den hoek van de Laan van N.O. Indië had bijna een vreeselijk ongeluk plaatsgegrepen, dat gelukkig voorkomen werd door de tegenwoordigheid van geest van den bestuurder. Niettegenstaande deze een krachtig waarschuwend bellen had laten hooren, stak een meisje de rails over. De bestuurder remde uit alle macht; die binnen zaten botsten door den plotselingen schok tegen elkander aan. Floris werd tegen het voorbeschot van het balcon gesmeten, maar het kind kon ongedeerd het veilige middenpad bereiken. Floris keek naar den bestuurder, die bleek zag van den schrik, en iets mompelde dat Floris niet

verstond. Deze stond te trillen op zijn beenen. Een oogenblik later beugelde de tram weer rustig verder over de breede laan.

Plotseling krijgt Floris een gewaarwording alsof er vocht langs zijn lichaam vloeit. Hij kijkt.... hij voelt.... Het fleschje met Quelques Fleurs is aan stukken. De odeur druipt langs zijn blouse over zijn broek en is door zijn nethemd gedrongen tot op zijn huid.

Voorzichtig haalt hij de scherven een voor een te voorschijn en werpt ze de laan op. Nu is hij alles kwijt: én rozen, én Quelques Fleurs.

Floris zucht, de bestuurder snuift.

„'t Gaat hier ineens lekker ruiken," zegt hij, maar hij durft niet om te zien, wijl de schrik van zooeven nog in zijn lichaam zit.

„Ruik jij zoo lekker?"

„Helaas ja," zucht Floris en vertelt wat hem overkomen is.

„Dat is een strop," zegt de bestuurder.

Bij de Lekkade stapt Floris af.

„Jij bent een wandelende meidoorn," roept de bestuurder hem na.

Floris steekt de laan over zonder rozen, zonder

Quelques Fleurs. Nu had hij niets om tante aan te bieden dan zijn met straatvuil en bloed besmeurde hand. Het liefst zou hij naar huis terug zijn gegaan, maar omdat dit nu eenmaal niet ging, liep hij verder en schelde aan op Nr. 281.

Het meisje dat hem kende, trok open.

„Ha, Floris," riep ze.

Floris klom aarzelend de trap op. Hij tikte aan en hoorde „binnen" roepen. Floris kreeg een lichte duizeling, toen hij de kamer binen ging. Deze was vol menschen, die hem met stomme verbazing aankeken.

„Wat ruikt het hier ineens," riep een dikke mijnheer met een bol gezicht en een kalen schedel, terwijl hij met duim en vinger zijn neus dichtkneep.

Floris begreep, dat hij zelf de situatie maar redden moest, stapte op tante toe, reikte haar zijn hand en feliciteerde haar.

„Ik ben natuurlijk blij dat je gekomen bent, Floris," zei tante, „maar is je wat overkomen onderweg? Je gezicht is zwart en vol bloedvlekken."

Floris vertelde het gebeurde.

„Kom mee," zei tante resoluut, „ik zal je afwasschen."

Ze trok Floris mee naar de keuken. Terwijl tante

zijn gezicht wiesch, vertelde Floris zijn wederwaardigheden in geuren en kleuren.

„Die dingen moet je maar van den komischen kant bekijken," zei ze.

Toen Floris zijn handen gewasschen had, zei tante: „Kom nu maar mee naar binnen, welriekende neef, dan kunnen ze daar allemaal van de Quelques Fleurs genieten."

„Ik kruip dicht bij je," zei een lieve, oude dame, die haar stoel vlak naast dien van Floris plaatste, „Quelques Fleurs vind ik zalig."

„Toch stinkt het hier," bromde de hardnekkige oude heer.

Floris wierp hem een woedenden blik toe, en was blij, toen hij, na een glas limonade en een taartje naar binnen te hebben gewerkt, vertrekken kon. Buiten aan de deur stond het dienstmeisje. Zij was doof en hoorde Floris niet, toen deze de trap afkwam. Doch haar reukorgaan bleek uitmuntend, want ze keerde zich plotseling om en riep uit: „Wat ruik ik toch! O, ben jij het, Floris, die die zalige lucht hebt meegebracht? Ik dacht dat ik het me zooeven verbeeldde, maar nu ruikt de heele gang als een parfumzaak. Hoe kom jij aan al dat zaligs?"

„Salut!" groette Floris en schoot de meid geërgerd voorbij.

„Was ik maar thuis," dacht hij, toen hij bij de halte op lijn 6 stond te wachten. Ja, nu rook hij het zelf toch ook. Bedwelmend was die sterke lucht. Hij wendde zijn hoofd terzijde. Die doordringende geur benauwde hem. Hij leek wel een wandelend vat parfum.

De tram stond stil, Floris stapte op het achterbalcon, drong tusschen een paar mannen door, tot hij den rug steunen kon tegen de koperen stang in het midden. De conducteur belde af, de tram zette zich in beweging. Een mager, klein heertje met een gouden lorgnet op, kneep zijn neus dicht en hoestte.

„Ja, dat is een vreeselijke lucht," zei een passagier tegenover hem.

En het was Floris of ze hem eensklaps allen besnuffelden.

„Het stinkt hier," zei een dikke man in een bebloede slagerskiel, boog zich tot Floris over en besliste kort en bondig: „Jij bent het, die stinkt!"

Floris onnoozel: „Ik?"

„Neen, ik soms?"

Het balcon gnuifde.

„'n Fijne odeur," verzekerde Floris, „Quelques Fleurs."

„Je neus tusschen de deur," rijmde de slager en duwde Floris de open deur in.

„Ga daar maar staan uitluchten."

Even bleef Floris in de open deur staan, doch daar hij met zijn positie en verlegenheid geen raad wist, ging hij op de eenige plaats zitten, die vrij was. Tusschen twee dametjes zat hij in, doch een van die twee stond dadelijk op, drukte het zakdoekje tegen haar neusje en tippelde met kleine, vlugge pasjes naar het achterbalcon.

„Conducteur, die jongen daar .... het is niet te verdragen .... die lucht...."

„Pardon, dame."

Met dit excuus liep de conducteur voor haar heen en stapte op Floris toe. Hij had reeds gezien, dat nog een drietal andere passagiers in Floris' omgeving de zakdoeken als beschermend en beschuttend tegen hun reukorgaan drukten.

„De volgende halte moet je den wagen verlaten, jongeman," fluisterde hij Floris toe.

„Waarom?" bracht deze er stamelend uit.

„Ja, ja, een tram is geen parfumeriewinkel."

De conducteur trok aan den riem, het signaal dat de bestuurder moest stoppen klonk.

Diep vernederd en met hoogroode kleur verliet Floris den wagen en toen hij zich een ruimte had gebaand door de menschenvolte op het balcon en afstapte, riep de slager met een gemaakt Haagsch accent: „Quelques Fleurs gaat er van deur." Het achterbalcon schaterde.

Zoo armzalig en verlaten had Floris zich nog nooit gevoeld. Hij had wel kunnen huilen van woede en vernedering. Hij liep den langen weg naar huis en meed de menschen.

Hij voelde zich pas veilig, toen zijn onder- en bovenkleeren diep onder het zeepsop als begraven waren en hij in zijn veilige bed lag.

Hoofdstuk V

DE AETHER ZINGT EN HEIN SCHOPT ZIJN VADER. COMEDIESPEL.

Het was Zondagmiddag. Floris had zich voorgenomen, geen stap buiten de deur te doen. In de eerste plaats vond hij het te warm — de Junizon blakerde de straten — en ten tweede was het Zondags op de straten de dood in de pot. Den luierstoel van vader had hij in den tuin gesleept en hij lag languit te lezen, toen er hevig en aanhoudend gescheld werd.

Floris, die alleen thuis was, haastte zich naar de voordeur, die hij nieuwsgierig opende. Voor hem stond hijgend van het harde loopen Hein ten Hoven, een van zijn klasgenooten.

„Is er brand, dat je zoo te keer gaat?"

„Neen, maar ik was bang, dat jullie zouden slapen. Wat is het warm! Ga je met me mee naar huis? M'n vader en moeder zijn uitgegaan. Nu ben ik alleen, dat wil zeggen, Anton Dirks en Willem Donkers zijn er ook. Ik heb een heele flesch limonade,

die mogen we leegmaken en ik mag de radio laten spelen."

„Ik ga mee," besliste Floris direct, en zonder naar het huis verder om te zien, trok hij de deur achter zich dicht en liep met Hein mee.

„Er zal wel veel muziek in den aether zitten," onderstelde deze.

„Natuurlijk," zei Floris, „met dit mooie weer zingen ze allemaal: elfen, kabouters en feeën. Ik wist niet, dat jullie een radio hebben."

„Is eergisteren pas gekomen; vader heeft 'm overgenomen van een buurman, die met den dag doover wordt."

Thuis zaten Anton en Willem geduldig te wachten; Hein had hun nadrukkelijk het consigne gegeven niet aan het toestel te draaien.

„Ziezoo," zei Hein, toen ook Floris gezeten was, „nu zal ik een station opzoeken."

Hein draaide aan een knop en de radio stootte een krijschenden gil, die door merg en been ging, de kamer in.

„Dat's vast een heks," verzekerde Floris, „draai gauw verder."

Hein deed dit, doch in stede van welluidende mu-

ziek gromde en bromde, gilde, huilde en floot het in de radiokast, alsof een leger demonen, heksen en saters vergramd en woedend bezit van den aether genomen had.

„'t Is knudde," spotte Anton, waarop Hein geërgerd uitviel: „Ja, nou mot je geduld hebben; iedereen moet zoeken, tot hij een station gevonden heeft."

„Stem je nou af op de korte of op de lange golf?" vroeg Floris zonder eenige hatelijke bedoeling.

Hein, die teleurgesteld was en kregelig werd, omdat de radio erbarmelijk bleef janken, snauwde Floris toe: „Ik stem af op je grootmoeder, als je het weten wilt."

„Wil ik eens draaien?" vroeg Willem.

„Of jij nou draait of ik, dat zal toch wel hetzelfde zijn," viel Hein uit, die nu woedend was, omdat de radio hem een mal figuur liet slaan. „Draaien is draaien."

„Dat 's logisch," zei de rekenkei.

„Die wil ook nog een duitje in 't zakje gooien," bitste Hein hem tegen, liet onmiddellijk den knop los, legde beide handen op de knieën en zei beslist: „Ik draai niet meer."

De gasten keken elkander veelbetekenend aan.

Een pijnlijke stilte trad in, die Anton na eenigen tijd verbrak, zeggende: „Ja, dan zullen we onze haardsteden maar weer opzoeken."

En Anton stond op.

De toestand werd hoogst pijnlijk voor den gastheer. Zoo graag had hij eer ingelegd met de radio en den vrienden een prettigen middag bezorgd.

Om de situatie te redden zei hij haastig, maar niet vriendelijk: „Als je weg wilt gaan, zal ik je niet tegenhouden, maar in elk geval zal ik, omdat ik het beloofd heb, een glas limonade inschenken.

Hij haastte zich naar de keuken, waar de flesch in water koud stond te worden.

„Een raar begin," fluisterde Floris.

„Hij rijdt 'm," zei Anton zacht.

„Laten we maar gewoon zijn, tot de flesch leeg is," ried Willem practisch.

De jongens prezen de limonade om 't zeerst, wat Heins stemming milder maakte.

„Je probeert het aanstonds toch nog wel een keer?" vroeg Floris, doelende op de radio.

„Zeker; het gebeurt dikwijls, dat ie een tijd lang gek doet en dan ineens de fijnste muziek geeft."

„Dat heb ik meer gehoord," zei Anton, doch Hein keek hem wantrouwend aan, vreezende dat de onverbeterlijke spotter den draak met hem stak.

Hein schonk een tweede glas en presenteerde koekjes.

„Fijn, die koekjes," prees Floris.

„Pure roomboter," zei Willem.

Heins goede stemming was teruggekeerd.

„Ik zal maar weer eens draaien," zei hij.

Een gil — toen een zacht gebrom, maar daar ineens zong het in de radiokast.

„De aether zingt, de aether zingt!" juichte Floris opgewonden en alsof ze het afgesproken hadden, dansten de gasten als wilden, die krijgsmuziek hooren, door de kamer. De vloer onder hen zwiepte op en neer, de meubels stonden te trillen.

„Voorzichtig," waarschuwde Hein, „we krijgen last met de benedenburen."

De jongens gingen weer zitten en luisterden naar de zachte, welluidende muziek, die de radio hooren liet.

„Jammer, dat er geen wedstrijd Holland—België is, zooals onlangs," betreurde Hein. „Jongens, dat is zoo fijn. De Avro zendt die wedstrijden uit. Mijn-

heer Hollander van de Avro doet dat zoo, dat je den wedstrijd ziet. Je ziet ze loopen, je ziet ze schoppen, 't is niet, of je er bij bent. De vorige keer stond ik vlak bij de radio; vader zat op een stoel voor me.

Mijnheer Hollander roept: „Lagendaal heeft den bal — goed zoo, Lagendaal, goed zoo — hij houdt den bal — de bal is dicht bij het doel — goed zoo Lagendaal, goed zoo — hij trapt — „Jô, ik ben er zoo in, ik trap met Lagendaal mee en vader tegen z'n schenen. Vader gaf een schreeuw van pijn, maar hij sloeg me niet. Als de Avro weer een wedstrijd uitzendt, zal ik jullie waarschuwen. 'k Zal nog een glas limonade inschenken."

„We hebben een fijnen middag," zei Floris.

Toen de muziek even gezwegen had, deelde de radio mee: „Dames en heeren, hier is de Algemeene Vereeniging Radio Omroep. Thans zal de Avro tot slot van het middagconcert uitsluitend dansmuziek uitzenden."

„Fijn," zei Floris, „jammer, dat er geen meisjes zijn. Zonder meisjes kun je niet dansen."

„Ik weet wat!" riep Hein ineens opgewonden, omdat hij voelde, dat de middag slagen zou, „in de gangkast hangen een bende ouwe kleeren van vader

en moeder. Twee van ons verkleeden zich als dame, twee als heer. En omdat Floris en Willem de grootste van ons vieren zijn, worden die dames. Mijn moeder is groot en dik, moet je weten. Kom mee, we halen de kast leeg."

Vijf minuten later geleek de kamer op een oudkleerkoop-filiaal.

De jongens grepen, wat er voor de hand lag, zonder zich het minst te bekommeren over de kleurenharmonie en toen ze zich verkleed hadden, zag ons viertal er aldus uit:

Floris: een blauwe, gerafelde rok, waarboven een gele blouse bolde; zijn hoofd was getooid met een breedgeranden hoed, waarlangs een witte veer mistroostig neerhing.

Willem: een groene rok met witte blouse; een hoed van 't jaar nul zonder rand.

Hein: een geruite broek; een jaquet, welks slippen tot beneden zijn kuiten hingen. Op zijn hoofd een oude, gedeukte hooge hoed.

Anton: de gekleede, verkleurde trouwjas van Heins vader, een lichte, gestreepte broek; een grijze, slappe hoed zonder lint.

De dansmuziek was in vollen gang.

„Doet uw keuze heeren," moedigde Floris aan, „de dames wachten op u."

Hein trad op Floris toe en naar diens blauwe rok kijkend, zei hij: „Lief, blauw vergeet-mij-nietje, mag ik u ten dans vragen?"

Het vergeet-mij-nietje boog bedeesd en fluisterde: „Gaarne, heer ridder."

De jongens gierden.

Nu naderde Anton de tweede dame en de groene rok, die deze droeg, inspireerde hem tot de volgende ontboezeming: „Groene kikvorsch . . ."

Doch verder kwam hij niet, want Willem schraapte zijn keel, keek den aanbidder minachtend aan en viel uit: „Foei — bah — merci."

Verontwaardigd en beleedigd liep Willem van hem weg. Anton haastte zich de fout te herstellen, door zijn aanzoek in dezen vorm te herhalen: „Jonkvrouw, groen is de kleur der hoop en gij in uw groene rok zijt de hoop van mijn leven. Mag ik u om een dansje verzoeken?"

„All right," zei de jonkvrouw en het viertal sprong zoo goed en zoo kwaad als dit ging op de maat der muziek door de kamer. De vloer zwiepte, de meubels trilden weer.

„Mot de boel kapot," bulderde eensklaps een stem van beneden.

„Stil jongens," waarschuwde Hein, „de benedenbuurman is woest en hij is gevaarlijk bovendien. Laten we ons koest houden."

De jongens gingen zitten.

„Ik zal de glazen nog eens vullen; ik heb er dorst van gekregen," zei Hein.

Anton wendde zich tot zijn dame en vroeg beleefd: „Heeft u ook dorst, edele jonkvrouw?"

„Als een paard," antwoordde deze echt jonkvrouwelijk, „m'n tong kleeft aan m'n verhemelte."

„U zult gelaafd worden, jonkvrouw."

Nu is het een heele toer voor jongens, die zich verkleed hebben, om stil te zitten. Bovendien willen ze bekeken worden.

„Laten we de straat opgaan," stelde Floris voor.

„Een oer-idee," vond Anton.

„Kom mee!" besliste Hein.

Door dezen voorafgegaan, daalden ze de trap af. Hein trok de buitendeur achter zich dicht.

En daar stonden ze nu in de stille zondagmiddagstraat en gelijktijdig voelden ze, dat ze toch eigenlijk een dwaas, een belachelijk figuur sloegen.

„We staan hier voor gek," zei Floris.

„'t Scheelt niet veel," meende Anton.

„We moeten iets uitvoeren, iets waar ze om lachen zullen," stelde Willem voor.

Hij had gelijk.

Zooals ze daar nu te zwijgen en te kijken stonden, vormden ze een zielig troepje.

„We moeten een straat opzoeken, waar niemand me kent," besliste Hein; „kom mee."

Het viertal marcheerde zoo ver weg, dat ze zich veilig konden achten.

„Stop," waarschuwde Floris, „het wordt tijd, dat we de koppen bij elkaar steken en een plan opmaken. Zoo slaan we een figuur als modder. Kijk, die knul daar ginds wijst met zijn vinger naar het voorhoofd, waarmede hij te kennen wil geven, dat we gekken zijn. Maar dat zullen we ze anders laten zien jongens, ik heb het gevonden! Eerdaags komt het circus Maxo in Scheveningen. Wij hooren tot dat circus; wij vormen de voorhoede, die reclame maakt!"

Dit plan leek den jongens.

„Is dat een Duitsch circus, dat circus Maxo?" vroeg Willem.

„Natuurlijk," verzekerde Anton, „is niet alles

Duitsch, wat ons land binnenkomt? Duitsche dienstboden, Duitsche musici, 't is alles Duitsch, wat de klok slaat. Maar waarom vraag je dat?"

„Wel, het zal dan noodig zijn, dat we Duitsch zingen. En zie jij daar kans toe?"

Hein had het gevonden.

„Blauw vergeet-mij-nietje, geef me een arm en jij Anton, klem je vast aan de „groene hoop" en we zingen: „Das gibt nur einmaal". Of dat nu zuiver Duitsch is, komt er niet op aan. Wat Hollandsche woorden moeten er doorheen, daarmee bewijzen we, dat wij, rondreizende circusartisten, cosmopolieten zijn. Vooruit nu!"

En daar ging het: Hein en Floris voorop, achter hen Anton en Willem en het overbekende lied schalde door de stille straat:

„Das gibt nur einmal
Das kommt nicht wieder,
Dat is te mooi om waar te zijn,
Dat kan het leven
Maar eenmaal geven,
Het voorjaar heeft maar een maand Mei."

Floris moest wel aan dien middag denken, toen

hij met bloemen en Quelques Fleurs een bezoek bracht aan zijn jarige tante en toen die gramofoon hem ditzelfde lied zoo tergend toezong.

Deuren werden geopend; groot en klein kwam naar buiten; uit de open bovenramen staken vele hoofden.

De jongens konden alvast de voldoening smaken, dat ze de belangstelling gewekt hadden.

Een bewoner, die bij de open deur van zijn benedenhuis in zijn overhemd stond, wenkte hen, terwijl hij zijn beurs trok. Hij had blijkbaar schik in de jongens.

„Die wil ons geld geven," waarschuwde Floris, „maar we houden ons groot; we nemen niets aan. Artisten als wij weigeren aalmoezen. Laat mij het woord maar doen; ik ken wel wat Duitsch; vroeger geleerd van onze Duitsche dienstbode."

„Hier heb je een dubbeltje," zei de man toen de jongens voor hem stonden. „Ik heb schik in jullie."

„Wir nehmen kein aalmoezen an," zei Floris uit de hoogte. Van zooveel Duitsch stonden de vrienden verbaasd.

„Dus jullie zingen voor plezier," meende de man gevoeglijk te kunnen vaststellen.

„Blosz für die . . . loela."

„Voor de wat?" informeerde hun ondervrager, die dat woord loela niet vermocht te vertalen.

„Ja, wie heiszt dat im holländisch?" vroeg Floris nu op zijn beurt. „Ja, für die loela . . . für die lol."

De drie andere jongens moesten eensklaps geweldig en tegelijkertijd zwaar hoesten, omdat ze het benauwd kregen.

„Ah, voor de lol," herhaalde de man, wien dit woord volkomen duidelijk was. „Zijn jullie al lang in Holland?"

„Blosz zwei tage; wir hören bei das circus Maxo."

„Dat eerdaags in Scheveningen komt?"

„So ist das," bevestigde Floris.

Mannen, vrouwen en kinderen waren inmiddels uit hun huizen gekomen en hadden zich in een kring om de jeugdige artisten geschaard. De kinderen, die het potsierlijk uitgedoste viertal heel grappig vonden, joelden en schreeuwden uitgelaten. De groote menschen bekeken het troepje meer critisch.

„Het zijn artisten van het circus Maxo," vertelde de man in het overhemd.

„Van het circus Maxo," riep een spotter, „de andere helft is net zoo."

Luid gelach klonk op. Doch Floris liet zich niet uit het veld slaan.

Den spotter vrijmoedig in de oogen ziende, zei hij met nadruk: „Nein, mijnher, wir sind wirklich aus das circus, das circus Maxo. Wir sind hier für die reclamation, für die reclame, begreifen sie? Aber, wir müssen weiter gehen."

„'t Zijn vast geen Hollanders," stelde een vrouwtje vast.

„Nein, nein, Deutschen, sie weissen het gut, wir kommen aus Berlin, de hauptstatte von Deutschland."

Het is een bekend feit, dat op eenvoudige menschen, die nooit buiten de grenzen van hun land zijn geweest en geen enkele vreemde taal spreken, een buitenlander steeds een zekere attractie uitoefent. Ze beschouwen hem met buitengewone belangstelling. Zoo deed ook de allengskens grooter wordende groep om onze komedianten. Vooral Floris, die alleen het woord voerde, had een ieders gespannen aandacht, zelfs die van zijn mede-artisten, die hem stom verbaasd met open monden aankeken. Daar Floris de grootste van het viertal was en men wel gelijk zingen, doch niet praten kan, werd het zwijgen der anderen als heel natuurlijk beschouwd.

Blos für die ... loela," (blz. 103)

HERHALING VAN BEELD
DUPLICATE IMAGE

Luid gelach klonk op. Doch Floris liet zich niet uit het veld slaan.

Den spotter vrijmoedig in de oogen ziende, zei hij met nadruk: „Nein, mijnher, wir sind wirklich aus das circus, das circus Maxo. Wir sind hier für die reclamation, für die reclame, begreifen sie? Aber, wir müssen weiter gehen."

„'t Zijn vast geen Hollanders," stelde een vrouwtje vast.

„Nein, nein, Deutschen, sie weissen het gut, wir kommen aus Berlin, de hauptstatte von Deutschland."

Het is een bekend feit, dat op eenvoudige menschen, die nooit buiten de grenzen van hun land zijn geweest en geen enkele vreemde taal spreken, een buitenlander steeds een zekere attractie uitoefent. Ze beschouwen hem met buitengewone belangstelling. Zoo deed ook de allengskens grooter wordende groep om onze komedianten. Vooral Floris, die alleen het woord voerde, had een ieders gespannen aandacht, zelfs die van zijn mede-artisten, die hem stom verbaasd met open monden aankeken. Daar Floris de grootste van het viertal was en men wel gelijk zingen, doch niet praten kan, werd het zwijgen der anderen als heel natuurlijk beschouwd.

Blos für die . . . loela," (blz. 103)

„Fijn, als je uit een heel ver land komt," fluisterde een meisje tegen een kind naast haar.

„Ja, das ist fein," herhaalde Floris, „wollen sie mit ons mitgehen?"

Het kind bloosde en keerde zich verlegen om.

„Zeg eens," riep eensklaps de stem van den spotter van zooeven, „als jij nou meent, dat je ons nog langer kunt beduvelen, dan heb je dat glad mis. Je denkt zeker, dat je met boertjes van buiten te doen hebt. Jullie zijn doodgewone verkleede schoffies en jullie denken ons er tusschen te nemen met je anderhalf woord Duitsch. Maar dat zal niet gaan. En of jij nou nog een paar woorden over de grens durft te praten . . ."

Floris begreep, dat een vlugge aftocht raadzaam was en in zeer zuiver Hollandsch waarschuwde hij zijn vrienden met de woorden: „We nemen de beenen, gauw!"

Een gefluit, een geschreeuw en gejoel volgde de vluchtenden. Een groote hond, die tot nu toe op eenigen afstand rustig in de zon had liggen slapen, schrikte wakker van dat heidensche leven, sprong op, vloog het viertal achterna, sloeg zijn kaken in Floris' rok en scheurde er een breede baan finaal uit.

Gelukkig dat Floris' broek er nog onder zat. Die bij de deur stonden, brulden van het lachen. De hond liep kalm met het stuk rok in zijn bek heen, deponeerde dit op het veilige trottoir en ging er rustig op liggen.

Een daverend gelach en gejoel achterhaalde de vluchtelingen.

„Hier, deze dwarsstraat in, dat ze ons niet meer kunnen zien," riep Floris, die om den hoek door de anderen gevolgd, ijlings de straat inschoot.

Halverwege de straat bleven ze staan.

„Jô?" vroeg Hein bewonderend, „waar haalde jij al dat Duitsch toch vandaan?"

„Uit mijn vestje," was Floris' antwoord, „ik spreek Duitsch als een koe Spaansch. Vier, vijf jaar geleden kon ik er aardig mee overweg, omdat een Duitsch meisje, dat we hadden, het mij leerde. Nu ben ik alles vergeten; daar zitten alleen nog maar wat Duitsche klanken in mijn hoofd, die ik er maar uitgooi. Begrijp je? Als ik bijvoorbeeld spuitwater in het Duitsch wil zeggen, noem ik dat prikkelende spul: Spauswasser, maar dit lijkt net zoo veel op Duitsch als m'n neus op een kommetje soep."

„Dan lijkt het al bitter weinig," verzekerde Anton.

„Toch geloofden ze, dat je Duitsch sprak," meende Willem.

„O ja, die kinderen wel, maar de man in z'n overhemd wist wel anders en beter. Hij had schik in ons en hield zich van den domme."

„Die saggerijn bedierf alles," schold Willem.

„Hij en de hond," verbeterde Floris, de achterkant van den rok naar voren trekkende. „Stel je eens voor, dat ik m'n broek had uitgetrokken?"

„Jij boft altijd," verzekerde Anton.

Van den anderen kant der straat klonk plotseling een zachte, lijzige stem. Het was de stem van een liedjeszangster. Dank zij de volkomen Zondagsrust in de straat, was haar zingen nog zwak te hooren.

„Jongens, er is wat voor ons te doen. Die stakker gaan we helpen. Jullie halen de centjes op; ik zing."

Dit was kort en bondig Floris' voorstel en zonder hierover te delibereeren renden ze op 't vrouwtje toe.

't Was een zielige stakker, een klein, mager menschje. Haar stem zwak als van een ziek meisje, vermocht zelfs niet de open ramen der eerste verdiepingen binnen te dringen. Niemand verscheen aan de deur, geen hoofd werd voor een open raam zicht-

baar, al keken haar matte oogen ook nog zoo smeekend omhoog.

Floris sprak haar aan en zei kort en bondig:

„Vrouwtje, wij zullen u helpen; ik zing, de andere jongens halen geld voor u op."

Met een zweem van achterdocht op het bleeke gezicht keek het vrouwtje Floris aan.

„Meen je het?" vroeg ze.

Toen Floris haar vriendelijk lachend toeknikte, zei ze: „Ik doe wel m'n best, maar m'n stem wil niet meer."

„De mijne wel!" riep Floris. „Ga daar nu maar in de schaduw zitten tegen dat huis aan. U denkt maar, dat u onze moeder bent en wij uw beste jongens."

Het vrouwtje glimlachte, zocht den overkant, waar schaduw was en ging op het trottoir zitten.

„Wat zing je?" vroeg Hein.

Floris dacht na.

„'t Moet een versje wezen, waar de menschen beroerd van worden," meende Floris.

„Wat bedoel je met beroerd?"

„Wel . . . ik bedoel bedroefd. Dan geven ze meer."

„Ik heb het."

En Floris zong, 't was of zijn heldere, verdragende stem de heele straatgeul vulde:

„Ik ben door mijn ouders verlaten,
Misschien zijn ze beiden al dood;
Alleen loop ik nou door de straten
En leef van wat water en brood.
Het bed, waar ik 's nachts op moet slapen
Werd nooit door mijn moeder gespreid,
Voor 't ongeluk ben ik geschapen,
Mijn leven lang heb ik geschreid.
Geef mij wat, 'k heb zoo lang geloopen,
Moe en mat, dwaal ik door de stad,
Medelij, 'k wou dat ik centjes had,
Om dat brood te gaan koopen."

Voor alle deuren kwamen menschen, uit alle ramen staken hoofden en handen wierpen de centjes rinkelend op de straat.

Was het een belooning voor Floris' zingen of zagen de menschen het oude vrouwtje, dat uit de verte gezien een hoopje vodden leek?

Floris zong vol vuur, alsof hij voor zijn moeder zong. Hierdoor zag hij den agent, die op zijn ge-

ruischlooze fiets genaderd was, niet, voor deze was afgestapt en vroeg:

„Wat voer jij hier uit?"

„Ik zing voor de arme vrouw, die daar ginds op het trottoir zit."

De agent keek in de richting, die Floris' hand hem aanwees.

„Zoo."

De agent zette zijn linkervoet op het pedaal.

„Zing niet eerder, voor ik den hoek om ben. Ik heb je niet gezien."

En hij reed weg.

Floris keek hem na, tot hij om den hoek uit het gezicht was.

„Een fijne vent," mompelde Floris.

Toen Floris de halve straat had afgezongen, hield hij met zingen op en wenkte de jongens.

„We gaan niet verder deze straat in; die troep staat natuurlijk nog in gindsche straat en als ze me hooren, komen ze toeloopen. En dit moet niet. Hebben jullie veel opgehaald?"

De jongens telden hun centjes; samen hadden ze vijf en zestig cent. Die brachten ze aan 't vrouwtje.

„Wat veel," prees ze met kinderlijke blijdschap.

„Nu ga ik maar naar huis. 't Is genoeg voor vandaag."

Maar daar wilden de jongens niets van weten. Waren er nog niet straten te over in de omgeving? Ze namen het vrouwtje mee naar een straat, wat verderop gelegen.

„Ga maar weer zitten," zei Floris, doch het vrouwtje wilde dit niet.

„Neen," zei ze, „ik loop met je mee; ik mag jou al het werk toch niet alleen laten doen?"

En straat in, straat uit, dribbelde het kleine, zwakke vrouwtje naast den grooten, sterken Floris mee, zoo lang, tot ze te moe werd en vroeg: „Mag ik nu naar huis gaan, ik kan niet meer loopen."

Vier gulden en tachtig cent had Floris bij elkaar gezongen.

„We zullen het samen deelen," zei ze.

„Ja, suikergoed en marsepein," lachte Floris, „maar dan wachten tot Sinterklaas. Dag moedertje."

Ze gaven beurtelings het menschje een hand en liepen heen.

Floris hief aan:

„Eerlijk zullen w' alles deelen,
Suikergoed en marsepein."

Het moedertje keek de jongens met innige dankbaarheid na.

Toen ze om den straathoek uit het gezicht van het vrouwtje waren, bleef Floris staan.

Hij keek de vrienden spottend aan en zei: „We moeten den rommel nu maar uittrekken. De mop is eraf."

„Finaal," gaf Anton toe.

„Een mensch kan niet altijd comedie spelen," beaamde Hein, wierp het jaquet op den grond, ging er op zitten en trok de geruite broek uit.

Met het stelletje kleeren op hun arm liepen ze zwijgend naar Heins huis.

En ieder van hen dacht aan dat bleeke vrouwtje, dat nu zoo gelukkig moest zijn.

Hoofdstuk VI

FLORIS VRAAGT OM EEN SCHEERMES EN GEEFT ZIJN MOEDER EEN ZOEN. EEN MIDDAG VAN HEVIGE SPANNING

„Floris?" vroeg vader op een avond, toen de familie Verhagen gezellig thee zat te drinken om de vierkante huiskamertafel, „wat wil jij nou eigenlijk worden? Veel jongens van jouw leeftijd hebben al een bepaalde voorkeur voor een of ander beroep, maar in welke richting jouw inspiraties gaan, is me nog totaal onbekend."

Glimlachend keek Floris zijn vader aan en antwoordde: „Ik wil rentenier worden."

„Een goed vak," gaf zijn vader toe, „maar de weg, die tot de uitoefening van dat beroep leidt is meestal te lang voor een menschenleven."

„Laat ik dan maar knus bij moeder en u blijven. Als u oud wordt, hebt u toch m'n hulp en steun noodig. En lang zal dit niet meer duren, want . . . O, moeder, houd uw hoofd heel stil, want ik zie . . ."

Tusschen duim en vinger vatte Floris een hoofdhaar en trok.

„Au!" schreeuwde moeder.

„Zie zelf, moeder, hoe u begint te grijzen."

Vader schaterde en zei: „En nu zou je zeker bij ons willen blijven om moeder en mij zoo successievelijk alle grijze haren uit het hoofd te trekken. Je wordt bedankt, Floris. En nu voor den dag met je plannen."

„Vader," vermaande Floris, „nu moet u niet zoo erg ernstig zijn. Over drie weken is het groote vacantie. Een jaar moet ik dan nog op school blijven. Wat kan er in al die maanden al niet gebeuren. Ik ontmoet, door een toeval natuurlijk, den millionnair Rockefeller. Ik val in z'n smaak, dat spreekt vanzelf. „Floris Verhagen," zegt ie, „jij bent een fijne jongen. Hier heb je een millioen, ga nu maar gauw naar je oudjes en laat je vader die dikke boekhoudboeken maar in 't vuur gooien. De goeie man heeft nu cijfers genoeg onder de oogen gehad."

„Het zou zoo kunnen loopen," gaf vader toe.

„Of ik doe een uitvinding, waarover de wereld verbaasd zal staan. Wat ik uit zal vinden, weet ik nog niet. Maar, millioenen stroomen ons huis, wat zeg ik, onze villa binnen."

„Laten we ons hieraan dan maar houden," zei

vader, „en over een jaartje je toekomstplannen opnieuw bespreken."

„Op den eersten dag van m'n groote vacantie ben ik jarig," herinnerde Floris, niet zonder bedoeling.

„Dat is waar ook," zei moeder; „heb je er al over gedacht, wat je graag hebben wilt?"

Floris dacht aan een fiets, maar dit woord kwam niet over zijn lippen; hij wist, dat vader het niet betalen kon. Een jaar geleden had moeder een zware operatie ondergaan en maanden in het ziekenhuis gelegen. En de tijden waren slecht en zorgelijk, ook voor vader.

Tot onbedaarlijke vreugde van vader en moeder, beantwoordde Floris, terwijl zijn rechterhand zijn kin bestreek, moeders vraag met den wensch:

„Een scheermes wil ik, moeder, ik krijg al een baard."

„Een baard, een baard," spotte Frans, „je bent nog niet eens droog achter de ooren."

„En jij drijfnat," spotte Floris terug.

Enkele dagen na dit gesprek, kwam Floris door de Weimarstraat. Hier werd zijn aandacht getrokken door een man, die aan de voorbijgangers een biljet uitreikte.

„Zeker een of andere reclame," onderstelde Floris, doch het viel hem op, dat geen der menschen, het hun ter hand gestelde papier na inzage wegwierp. Geen enkel biljet lag als een waardeloos vod op de straat.

Floris' nieuwsgierigheid was geprikkeld. Hij haastte zich naar den man, uit wiens hand hij een biljet in ontvangst nam. Op het veilige trottoir ging hij staan en las:

Belooning

Los onderstaanden rebus op. Zend uw oplossing naar Kiosk Koningsplein. Aan de(n) eerste(n) inzender (ster) zal een doelmatig en door ieder begeerd cadeau worden terhandgesteld. Uit een zelfde gezin mag slechts één oplossing worden ingezonden. Volledige naam en adres s.v.p. Aan den prijswinnaar zal op Zaterdag 23 Juni e.k. bericht worden gezonden.

Haast U!

Hieronder volgde de rebus.

Een door ieder begeerd cadeau!

Wat zou dat wel kunnen zijn? Floris haastte zich naar huis, waarschuwde moeder, dat hij het druk had en sloot zich op in zijn kamertje.

Zijn oogen vlogen over den rebus.

De eerste teekening stelde een omgeploegd stuk land voor, waarover een boer ging, die zaaide.

„Een land," redeneerde Floris, „met een boer erop. „Landboer" dus."

Doch aanstonds verwierp hij deze vondst. Landboer, dat was een naam, die stellig in geen woordenboek te vinden zou zijn. Maar, een boer was ook een man en de naam Landman was gevonden.

Tweede teekening: een boom; tuilen bloemen hingen aan de takken; naast dezen boom een straat met aan weerszijden huizen. Wat moest dat beteekenen?

Nauwkeurig bekeek Floris den boom. Een kastanje was het niet, dat zag hij duidelijk aan de blaadjes. Wat was het dan wel? Ineens had hij het. Het moest een goudenregen zijn; deze naam vormde met straat de Goudenregenstraat.

Deze straat bestond. De twee eerste schreden waren gezet op den weg, die naar het doelmatige en door een ieder begeerde cadeau leidde.

Derde teekening: een schoollokaal; de juffrouw stond voor de klas; een meisje, dat in den hoek stond, had blijkbaar straf.

Wat kon dat nu wezen? Floris keek en keek en vond allerlei woorden, die mogelijk waren: juffrouw, leerlingen, banken, stout kind en lokaal . . . Maar wat hadden deze woorden te maken met de gevondene: „Landman, Goudenregenstraat"?

Floris zuchtte, bijna ontmoedigd.

Dat vond ie nooit! Hij keek en keek, tot de landman en de Goudenregenstraat voor zijn oogen begonnen te beven. Die teekening van de klasse moest hij maar even overslaan en zijn oogen bekeken de volgende illustratie: een vaas met een bloem erin, waarnaast weer een straat geteekend was. Wist hij maar, welke bloem hij daar voor zich zag. Maar hoe hij ook peinsde en keek, hij vermocht het raadsel niet op te lossen. Hij riep moeders hulp in.

„Moeder, welke bloem is dit?"

„Een begonia," zei moeder dadelijk.

„Daar krijgt u een zoen voor," juichte Floris en hij gaf moeder een zoen, dat het klapte.

Toen Floris zich wilde verwijderen, pakte moeder hem bij de jasmouw beet en zei: „Ik dacht, dat je het zoo druk had?"

„Moeder, ik ben bezig iets te ontdekken, of iets uit te vinden, zooals u het noemen wilt. Heb ik het

niet voorspeld, dat ik een uitvinding zou doen, die de wereld verbazen zal en mij eensklaps schatrijk zal maken?"

„Een tweede Columbus dus, of een Edison."

„Geen haar minder, moeder."

In zijn kamertje teruggekeerd staarde Floris naar den wand, alsof deze hem helpen kon. Hij zag de Goudenregenstraat, die liep daar van het schemerlampje naar de kastdeur en boven de lijn, die hij duidelijk zag, liep loodrecht een tweede, dat was de Begoniastraat en toen begreep hij, wat dat eenzame kind in den hoek beteekende. Hij had gevonden.

„Heureka, heureka!"

Landman, Goudenregenstraat, hoek Begoniastraat.

Verder, verder!

Welk gek ding zagen zijn oogen? Een ding, welks naam met de letter *t* die er achter stond, een nieuwen naam vormen moest.

Was het een hart? Het ding leek er wel iets op.

Maar wat moest die aanvulling + t dan beteekenen? Een long?

Floris schudde het hoofd, nu werkelijk ontmoedigd.

Maar al zou hij den heelen nacht moeten turen en denken, opgeven zou hij het niet.

Het hoofd tusschen beide handen bekeek hij het onregelmatige, vormlooze ding.

Moeder kwam het kamertje binnen met een kopje thee.

„Alsjeblieft, ijverige rekenaar," zei ze, het kopje voor Floris op de tafel plaatsend.

Floris keek haar aan.

„Moeder, ik reken niet, ik kijk, ik staar en ik denk. Moeder, zeg me, wat dit voor een ding is."

„Maar, wat voor den drommel voer je dan uit?"

Floris toonde haar den rebus.

„Moeder, die moet ik oplossen. Alles staat op het spel."

Hij wees moeder de woorden: „een doelmatig en door ieder begeerd cadeau", aan.

„Ik ben op den goeden weg," verzekerde hij enthousiast, maar dit ding, dit vormlooze ding breekt me den nek."

Aan de hand van de teekeningen legde hij moeder uit, wat hij gevonden had: „Landman, Goudenregenstraat, hoek Begoniastraat . . ."

„Zie moeder, het ding, dat nu komt, is m'n

struikelblok. Moeder, zeg me toch, wat het voorstelt."

Vier oogen bestaarden dat ding, dat vormlooze, levenlooze ding, dat daar lag als een koude steen, als een gevoelloos rotsblok en Floris den weg versperde, die leidde naar het begeerde cadeau.

Minuten lang bekeek ook moeder dat ding, welks naam met de achtervoeging der letter *t* een goed Hollandsch woord vormen moest.

„Dat vindt niemand," besliste moeder, wier geduld opraakte.

„Maar ik moet het vinden, moeder," riep Floris wanhopig uit en hij trok moeder, die aanstalten maakte weg te gaan, aan een arm naar zich toe.

„Loop nu niet weg, moeder, help uw zoon over dien lammen steen heen."

Vier oogen bestaarden opnieuw dat hatelijke, tergende ding.

„Een long kan het niet voorstellen," zei Floris voor den zooveelsten keer, „omdat dit woord met een *t* er achter, geen nieuw woord vormt, en een hart is het niet . . . ."

„Het is een lever, een lever," riep moeder eensklaps, even blij met haar vondst als Floris.

Floris' vreugde kende geen grenzen; als een dolleman danste hij door zijn kamertje.

„Ja, je bent er nog niet," waarschuwde moeder voorzichtig, „er zullen nog wel meer voetangels en klemmen komen. Maar, ik ga naar m'n boontjes, zie de rest nu zelf maar te vinden."

„Landman, Goudenregenstraat, hoek Begoniastraat, levert . . ."

Volgende teekening: een schoollokaal; kleine kleutertjes in de banken; op den hoogen stoel een juffrouw met een lorgnet op.

„Wat moet ik daar nu van maken," zuchtte Floris, wien de angst om het hart sloeg bij de gedachte, dat het beloofde cadeau wel een potloodje of een schrift kon wezen, het simpele geschenk voor al zijn moeite.

Mistroostig wierp hij het potlood neer. Zijn laatste onderstelling zou wel niet ver van de waarheid zijn: allereerst dat schoollokaal met het kind in den hoek; nu weer een klas met kinderen. Wezen beide teekeningen er niet op, dat een of ander winkeliertje in schoolbehoeften reclame voor zijn zaakje maakte?

Zijn enthousiasme verdween; hij schonk die klasse met kinderen geen aandacht meer en keek met koele

onverschilligheid naar de volgende afbeelding: soldaten op een rij, hiernaast twee raderen van een rijtuig. Zijn belangstelling leefde weer op. Deze dingen konden toch stellig niets met een winkeltje van schoolbehoeften te maken hebben. Hij vatte het potlood weer op en de vreugde zong opnieuw in zijn hart, toen hij gevonden had.

Soldaten op een rij, twee raderen, die ook wielen genoemd kunnen worden. Het woord:

Rijwielen

had hij gevonden.

Hij vloog naar de keuken, om moeder zijn vondst kenbaar te maken en haar te verzekeren, dat een rijwiel, een fiets, den eersten gelukkigen oplosser wachtte.

„Ik kom aanstonds weer bij je," beloofde moeder, in wie eveneens de belangstelling ontwaakte.

Floris' oogen tuurden weer in die klasse; hij keek naar de kinderen een voor een, dan naar de juffrouw, examineerde haar lorgnet, of deze een aanwijzing bevatten kon, toen hij ten tweeden male een triomfantelijk: „Heureka, heureka!" uitriep.

De woorden: „Eerste Klasse" boven de deur aangebracht hadden hem op den juisten weg gebracht.

„Moeder, moeder!" riep hij, alsof hij het doel reeds bereikt had.

„Ben je er, ben je er?" vroeg moeder, die ook opgewonden, de kamer binnenstoof.

„'t Is op een oor na gevild, moeder," verzekerde Floris. „Luister, wat ik al gevonden heb:

Landman, Goudenregenstraat, hoek Begoniastraat, levert eerste klasse rijwielen . . ."

„Stel je toch eens voor, Floris," zei moeder, doelende op de mogelijkheid, dat het simpele stukje papier de belofte aan een fiets bevatte.

„Wat zou dat een verrassing voor hem zijn," mompelde moeder, toen ze weer voor haar mandje tuinboontjes stond.

Floris was te zenuwachtig om te kunnen denken; hij kon noch oogen noch hersenen bij de komende teekeningen bepalen. Alles warrelde, wirrelde en danste voor zijn oogen. Het zweet brak hem uit. Als hij nu eens niet verder kon!

Dan sprak hij zich zelf nieuwen moed in.

„Vasthouden, Floris, vinden, jongen!"

Volgende teekening: de maan stond aan den hemel; naast de maan was een den geteekend; het getal 36 stond voor beide.

Nieuwe moed bezielde hem, toen hij dadelijk gevonden had: 36 maanden.

Een glas vol wijn; een ledig er naast; dan een notenbalk met de noot e. Vol + ledig + e maakt het woord: volledige.

Floris wreef zich de handen van prettige zekerheid, dat hij vinden zou.

Volgende teekening. Weer een schoollokaal; — zou mijnheer van Kruiningen dien rebus bedacht hebben — geen kind erin, geen juffrouw of meester voor de klas; de banken onderstboven, geen plaat of kaart aan den wand; — v + g; — c + r duidde dit deel der rebus nader aan.

„Die school heeft vacantie!" vond Floris en van dit woord had hij nu gauw garantie gemaakt.

Het einde naderde.

„Landman, Goudenregenstraat, hoek Begoniastraat, levert eerste klasse rijwielen, zes en dertig maanden volledige garantie."

Verder, verder!

Zijn oogen zagen een schuur, een bergplaats, een hok; neen een garage.

Een akker; de ploeg sneed een voor in de klei.

Hij voelde, dat hij vinden zou.

„Moeder, moeder!" schreeuwde hij weer, „ik vind het, ik vind het!"

Met een tuinboon in haar hand kwam moeder aangeloopen.

„Ben je er?"

„Stil, stil, moeder," waarschuwde Floris, „neen . . . ja . . . neen . . . ja toch, moeder, ik heb 'm, ik heb 'm. Zie je 't moeder, 6 + 6 staat hier, dat is twaalf; en daar achter twee auto's."

„Wat moeten we met zooveel auto's doen, jongen?" en moeder legde haar rechterhand op Floris' schouder.

„Wees toch kalm, m'n jongen."

Hoe kon Floris kalm zijn, nu hij gevonden had?

Het leed geen twijfel: zijn oplossing was de ware. Wat stond hem niet te wachten!

„Moeder stel je toch voor, dat ik een auto krijg? De oplossing is stellig goed. Zie zelf maar. Landman, Goudenregenstraat, hoek Begoniastraat, levert 1ste klasse rijwielen; 36 maanden volledige garantie; garage voor twaalf auto's."

„De oplossing moet wel goed zijn," meende ook moeder.

„Ik breng ze dadelijk naar de kiosk; bedenk moeder, dat ik de eerste zijn moet."

Zoo keurig hij kon, schreef hij de oplossing op een vel papier, dat hij in een enveloppe stak.

Eensklaps overviel hem een lichte angst.

„Bestond er een Landman, die op den hoek van de Goudenregenstraat en Begoniastraat een rijwielhandel dreef en een autogarage er op nahield?"

Hiervan moest hij zekerheid hebben. De kleinste fout sloot immers elke mogelijkheid op het ontvangen van een prijs uit.

Hoe kon hij dit te weten komen? De zekerste weg was naar dat hoekhuis te gaan en zich met eigen oogen te overtuigen.

Hij deelde moeder zijn plan mee.

„Het is het verstandigste, wat je doen kunt," meende moeder.

Floris stapte de deur uit.

Het hoekhuis was gesloten; de gordijnen waren neergelaten. Geen naam was op ruiten of deuren aangebracht.

„Weet u ook, wie daar woont," vroeg hij een werkman, die op korten afstand van het huis een pijp stond te rooken.

„Wat je wonen noemt," antwoordde de man, „daar zal wel een dooie liggen; je ziet toch, dat alles potdicht is?"

Floris drentelde naar het huis terug, maar hij begreep, dat vlug handelen gebiedend noodzakelijk was. Iedere minuut, iedere seconde kon een ander hem voor zijn en zijn goede oplossing aan de kiosk afgeven.

Hij schelde aan; de deur werd opengetrokken.

„Woont hier mijnheer Landman?"

„Neen, maar je bedoelt zeker Veldman."

„Ja," riep Floris naar boven en trok de deur dicht, tot groote verbazing van den man, die geloofde met een idioot te doen te hebben gehad.

Thuis schreef hij zijn vondst over met de noodzakelijke wijziging en haastte zich naar de kiosk.

Een dikke, bejaarde juffrouw nam den brief in ontvangst.

„Ben ik de eerste?" vroeg Floris gejaagd en angstig.

„De tweede," antwoordde de juffrouw, die met een blauw potlood een reusachtige twee op de enveloppe teekende.

„Kent u de oplossing?" vroeg Floris, wel wat onnoozel.

„Ikke," antwoordde de kioskjuffrouw, „denk je, dat ik m'n hoofd met die grapjasserij breek?"

Floris schrok even.

„Is het dan niet waar, dat de eerste goede oplosser . . ."

„Dat 's zoo secuur als de bank," viel de vrouw hem in de rede, „maar ik waag m'n hoofd niet aan die kunstenmakerij."

Eenigszins mismoedig stapte Floris huiswaarts.

Eén was hem voor geweest; als diens oplossing geen fout telde, was zijn kans verkeken, al zijn moeite voor niets geweest.

Aan den overkant stapte een jongen over het trottoir; hij had een enveloppe in de hand. Zou zijn doel ook de kiosk wezen? Floris bleef staan en oogde hem na. Zijn onderstelling werd bewaarheid, ook hij behoorde tot Floris' concurrenten. Hij wachtte den knaap op en sprak hem aan.

„Heb jij de oplossing van den rebus aan de kiosk afgegeven?"

„Wat gaat jou dat aan," snauwde de jongen terug en wilde doorloopen.

Maar Floris hield hem staande.

„De mijne was er eer dan die van jou. Als dus mijn oplossing goed is, heb jij geen kans, geen enkele."

Floris zei het op een toon van meerderheid.

Zonder een woord te zeggen, trok de jongen den rebus uit den zak, wees met zijn vinger de maan en den denneboom aan en vroeg: „Wat heb jij hiervan gemaakt?"

„Zes en dertig maanden, natuurlijk."

„Dan ben je er glad naast," voorspelde de jongen. „Maken 36 maanden geen drie jaar? Wie adverteert nou 36 maanden garantie? Niemand. Schrijf jij je kans maar op je buik en veeg ze weer met je hemmetje uit. Salut!"

De jongen liep weg, fluitend.

Floris' vertrouwen in de onfeilbaarheid van zijn vondst was minder geworden, zijn mismoedigheid werd erger.

De onderstelling, dat de jongen gelijk kon hebben, werd spoedig voor hem zekerheid en geheel ontmoedigd stapte hij de huiskamer binnen. Hier zagen ze dadelijk, dat er iets niet in den haak was.

„Wat zie je er ineens moedeloos uit, Floris?"

't Was moeder, die de opmerking maakte.

„Mijn oplossing is fout," zei hij toonloos en ging als een verslagene op een stoel zitten.

Moeder, die zijn heerlijk enthousiasme dien middag had bewonderd, had innig met hem te doen.

Ze legde haar hand op zijn schouder en vroeg: „Waar zit de fout, mijn jongen?"

Floris haalde het papier met den rebus te voorschijn en ook vader en Frans schoten op hem toe.

„Ik heb geschreven: 36 maanden, dit moet 3 jaar zijn, vertelde me een jongen op straat."

Ook vader had gauw de maan en den dennenboom gezien en riep uit: „Die jongen heeft het mis, Floris, glad mis. Een maan is een maan en een den is een den en 36 blijft 36. Floris, geen muizenissen, jouw 36 maanden winnen het van zijn drie jaar."

Floris leefde op en toen ze met hun vieren den geheelen rebus hadden doorloopen en vader beweerde, dat Floris' oplossing ongetwijfeld de goede zijn moest, bleef er maar één teleurstellende mogelijkheid over: dat de enveloppe, gemerkt No. I, dezelfde oplossing bevatte als de zijne.

Floris at weinig, de rebus lag hem nog zwaar op de maag en de gedachte, dat hij, niettegenstaande zijn goede oplossing, toch nog achter het net vischte,

liet hem niet los.

Toen hij dien avond in bed lag, wenschte hij wel, dat een driedaagsche slaap op hem nederdaalde. Hij was er erg benieuwd naar, of nog andere jongens van zijn klas hadden ingezonden. Maar, hoe groot hun aantal ook mocht zijn, op zijn winkans had slechts de eerste inzender een afdoenden invloed.

Voor het eerst van zijn leven wilden de dagen niet heengaan; de uren zelfs duurden lang.

Tot eindelijk de Zaterdag was gekomen.

„Aan den prijswinnaar zal op Zaterdag 23 Juni e.k. bericht worden gezonden," vermeldde de uitnoodiging om aan den wedstrijd deel te nemen.

Zou dit bericht komen in den morgen? Of 's middags? Of tegen den avond?

Om twaalf uur holde Floris naar huis, om uit zijn moeders mond de teleurstellende tijding te hooren, gevat in dit eene woord: „niets."

De middag verstreek. Niets.

Als de bel luidde, sprong Floris' hart naar zijn keel en hij zelf op van zijn stoel, om naar de buitendeur te rennen.

Niets, dan nu de bakker, dan de strijkman of de melkboer. Zij allen beteekenden niets, vergeleken

met den brief, die komen kon.

Komen kon, die vast komen zou, als die eene hatelijke enveloppe de zijne niet was vóór geweest.

En toen om half zeven het middagmaal gebruikt was, toen de stille straat vertelde, dat de Zaterdagavondrust reeds was ingetreden, was er nog niets dan de angst in Floris' hart, die de vertwijfeling nabij kwam. Hij liep van de eene kamer naar de andere, hij liep naar de keuken, hij liep den tuin in, kwam weer terug, zette zich even op een stoel, om een minuut later op te springen en zijn zenuwachtige ommegang door het huis voort te zetten, tot eindelijk tegen acht uur een auto stil hield, vlak voor de deur.

„Floris, een auto!"

Moeder riep het, moeder, die bijna zoo zenuwachtig was als haar jongen.

Een ruk aan de bel en Floris was al aan de deur.

„Woont hier Floris Verhagen?" vroeg de mijnheer, die gescheld had.

„Ja, mijnheer, dat ben ik."

„Gefeliciteerd, je hebt den prijs gewonnen, een splinternieuwe fiets, merk Fongers. Stap maar in, dan rijd ik je naar mijn zaak."

Vader, moeder en Frans stonden ook al aan de deur, doch moeder liep, op 't hooren van de verrassende en heerlijke tijding, dadelijk weer terug naar de kamer. Zoo'n lieve moeder kan zóó gelukkig zijn om de blijdschap van haar jongen, dat ze tranen in de oogen krijgt.

Dien avond stond er een groote advertentie in de Haagsche Courant, die een geheele pagina besloeg en aldus luidde:

Rijwielzaak

Heden avond om 8 uur opening van een nieuwe rijwielzaak op den hoek van de Goudenregenstraat en de Begoniastraat.

Levering van uitsluitend eerste klasse rijwielen.

Groote reparatieinrichting.

Garage voor twaalf auto's.

De ondernemer,

Veldman

N.B. De oplossing van den rebus luidt als volgt: Veldman, Goudenregenstraat, hoek Begoniastraat,

levert 1ste klasse rijwielen; 36 maanden volledige garantie; garage voor twaalf auto's.

De prijs, zijnde een nieuw Fongers Rijwiel, viel ten deel aan:

Floris Verhagen,

Heemskerckstraat 126.

En wel duizend keer herlas Floris dien avond zijn naam.

Hoofdstuk VII

DE EERSTE FIETSTOCHT. VAN EEN KIKVORSCH, EEN PAAL EN EEN BOER

Op den eersten vrijen Woensdagmiddag deed Floris zijn eersten tocht op zijn nieuwe fiets. Geen van zijn vrienden had er één. Floris moest nu wel alleen er op uit; alleen, in zooverre een jongen met een fiets als alleen beschouwd kan worden. Zoo'n nieuwe Fongers is een kameraad, een beproefd vriend van zijn berijder, een zwijgende, maar een trouwe metgezel.

Om Floris genoegen te doen werd er dien middag om twaalf uur gegeten. Om half één was Floris tot vertrek gereed.

„Voorzichtig Floris," dit waren moeders laatste woorden voor zijn vertrek.

Hij reed het Haagsche Bosch in en herhaalde zacht in zichzelven de woorden van den dichter:

Heerlijk bosch van 's-Gravenhage
Nooit volprezen lustwarand.

Over de breede fietspaden gleed zijn rijwiel, dat zacht snorde als een tevreden poesje.

Hij was in Leiden, voor hij het wist en reed de stad door tot hij in den wijden polder was.

Zoover zijn oog reikte strekten zich de groene weiden uit, waarin het welgedane vee graasde of rustig te herkauwen lag. Hier en daar glinsterden de roode daken van een dorpje en boorde een kerkje zijn spitsen toren in het blauw van den hemel. Lustig draaiden de glinsterende wieken van vele molens.

Het was heet geworden, smoor heet. De stoffige grintwegdijk, waarover hij reed, lag te blakeren in het neerplassende hemelvuur.

Maar Floris reed door; hij en zijn rijwiel zouden glansrijk de vuurproef doorstaan.

Een uur, twee uren reed Floris door, kris-kras door den eindeloozen polder.

Doch de dorst begon hem te kwellen en het zweet moest hij telkens afwisschen met zijn zakdoek. Met iedere minuut werd de dorst heviger; zijn mond, waarin de tong als een droog stuk leer hing, had water noodig en Floris benijdde de twee koebeesten, die tot hun knieën in dat heerlijke nat stonden.

Water!

Moeheid voelde hij niet; rust behoefde hij niet, maar water, water alleen. Al vlugger en vlugger trapte hij, in de hoop een woning te bereiken, waar hij zijn dorst lesschen kon.

Maar in heel den naasten omtrek was geen huis te zien.

Sterker dan het verlangen van een visch, die op het droge geworpen is, was zijn begeerte naar water. Wat zou hij niet willen geven nu voor èèn glas van dat heerlijke nat, voor èèn teug zelfs. Voor 't eerst voelde hij het lijden van den woestijnreiziger, die versmachtend van dorst daar neerzit onder de schroeiende zonnestralen, onmachtig den tocht voort te zetten.

Water!

Hij sprong van zijn fiets, plaatste deze tegen een kromgegroeiden wilgeboom bij den slootkant. Drinken moest hij. Hij daalde den zachtglooienden berm af, legde zich op den buik en juist toen zijn verlangende, open mond de oppervlakte van het slootwateer bereikte, sprong een kikvorsch, die kil langs zijn wangen gleed, vlak naast zijn mond het gore water in.

Rillend sprong Floris op, vastbesloten liever van dorst te sterven dan dat groezelige goed te drinken.

Hij sprong op de fiets en reed verder, tot hij van de plaats, waar de dijk een bocht maakt, een open water zag glinsteren. Een blank, open water, midden in een weide.

Hij sprong ten tweede male van de fiets, opende het hek, dat weide en dijk scheidde, en stapte naast zijn vehikel op den plas toe.

„Ik zou meteen een bad kunnen nemen," overwoog hij. „Dat zou een dubbele heerlijkheid wezen." Zijn gansche lichaam was met zweet bedekt. O, een bad en tegelijk drinken! Ver in den plas te springen, dat het lichaam geheel onderzonk en als het hoofd weer boven de oppervlakte was, den mond even te openen, zoodat met kleine zuigjes het water slokje voor slokje den drogen mond binnen gleed.

„Dit genot moest hij smaken," dacht hij, terwijl hij zich vlug ontkleedde.

Hij keek om zich heen; geen levend wezen was in den stillen en verren omtrek te bespeuren.

Een eindweegs liep hij de wei in, nam een aanloop en met den uitroep:

„Hier heb je Floris Verhagen!"

sprong hij een paar meter ver den plas in.

En Floris zonk.

Maar tot zijn vreeselijke ontsteltenis voelde hij, dat zijn voeten, dat zijn beenen als naar beneden gezogen werden in een breïige, weeke massa. Zijn rechtervoet trok hij omhoog, zette deze op een andere plaats, om te ervaren, dat beide beenen nog dieper zonken.

Floris begreep: zooals menschen den dood vinden in het drijfzand, zou hij den zijne vinden in dezen verraderlijken plas.

Hij worstelde met armen en beenen om tot zijn ontstellenden, zijn doodelijken schrik te bemerken, dat met iedere poging zijn lichaam al dieper en dieper wegzonk in dezen heilloozen poel.

Hij riep om hulp, hij schreeuwde en ver klonk zijn hulpgeroep over de stille weiden: „Moeder, Moeder!"

Al wilder en hartstochtelijker werden zijn kreten om hulp, maar al dieper en dieper zoog de poel der jammer zijn jonge, lenige lichaam op.

Het water had zijn schouders bereikt.

„Help, help, Moeder, Moeder!"

En dieper zonk zijn lichaam weg; slechts zijn hoofd stak nog boven het water uit; zijn wilde angstoogen vlogen voor 't laatst over den rimpeloozen plas,

voor 't laatst riep zijn mond den overdierbaren naam: „Moeder!" . . .

Toen kwam de redding.

„Grijp, grijp!" riep een stem van den kant en voor Floris' oogen verscheen een staak, dien hij met beide handen vastgreep.

„In 's hemels naam, laat niet los!" riep de man, die zich schrap zette en uit alle macht trok.

Langzaam, heel langzaam rees Floris op uit het water, maar zijn krachten waren verbruikt. De handen lieten den stok los en vielen krachteloos op het water neer.

„Wat doe je, wat doe je!" schreeuwde de man, „laat den stok niet los, grijp hem weer, grijp hem!"

Gelukkig drongen deze woorden nog tot Floris door, wiens lichaam ten doode vermoeid was, wiens hersenen als versuft waren van angst.

Hij greep weer den stok en een oogenblik later lag hij als voor dood aan de voeten van zijn redder. Doch deze, begrijpend dat geen gejammer, doch alleen snel handelen hier baten kon, trok Floris aan beide armen nu naar de dichtstbijzijnde sloot, trok zijn overhemd uit, dompelde dit onder en wreef Floris stevig het gansche lichaam.

Aanvankelijk scheen het den man toe, dat al zijn pogen vergeefsch was. Het lichaam bleef stokstijf liggen als van een doode. Doch langzamerhand begonnen handen en voeten te trillen, het lichaam te schokken, tot de oogen zich openden.

„Ja, je bent er nog," zei de man, Floris toeknikkend. „Blijf maar rustig liggen, tot ik je heelemaal afgeschrobd heb."

Hij doopte het overhemd weer in het water en herhaalde opnieuw de kuur.

„Hè, hè!"

't Was Floris' eerste geluid; hij was weer bij.

„Zucht je er van?" vroeg de man en lachte.

Floris, hoewel hij nog erg zwaar in het hoofd was, krabbelde overeind. Hij bracht de hand aan het voorhoofd, alsof hij zich moest inspannen zich alles te herinneren.

„Ja, 't heeft maar een haartje gescheeld," vertelde de man, „of je was er geweest. Gelukkig dat ik je geschreeuw hoorde. 'k Was ginds aan 't werk. Hoe kon je zoo stom zijn in dien doodenpoel te kruipen? Ja, zoo noemen ze hem hier in heel den omtrek. Ze zijn allemaal bang voor hem. Er zijn nog oude verhalen in omloop, die zeggen, dat er booze geesten

op den bodem huizen, die iedereen in den grond trekken, die 't waagt in 't water te stappen. Kun je je zelf aankleeden?"

De zwaarte in Floris' hoofd zonk weg; al helderder werd hem alles, zijn oogen zochten de plek, waarop hij zijn kleeren had uitgetrokken, waar zijn prachtige, nieuwe fiets liggen moest, maar hij gaf een schreeuw van schrik en angst. Zijn fiets, zijn heerlijke fiets was er niet.

„Mijn fiets weg!" kreet hij, „m'n nieuwe fiets!" en hij ijlde naar de plaats, waar hij wel zijn kleeren, doch zijn rijwiel niet vond.

„Ben je dan op de fiets gekomen?" vroeg de man.

Verstomd zweeg Floris en zijn angstoogen zochten den omtrek af.

Zijn fiets was weg.

„Die heeft natuurlijk de een of andere schooier gegapt," verzekerde de man. „Zulk tuig! Dat laat iemand kalm verdrinken, om zich meester te maken van een fiets."

„Ik heb 'm gisteren pas gekregen," jammerde Floris en hij barstte in huilen uit.

„Tuig is het, dat zeg ik," zei de man, Floris het hemd over het hoofd werpend. „Kleed je nu

maar eerst aan, dan zullen we wel verder zien."

Snikkend kleedde Floris zich aan en was poel en dood vergeten, nu hij wist, zijn fiets niet meer te bezitten.

Hij had het gevoel, of hij alles verloren had.

„Wat nu?" zei de man, toen Floris in zijn kleeren gestoken was, en met innig medelijden zag hij den jongen aan, die daar verslagen stond, terwijl zijn oogen nog zoekend naar het verlorene, rond zich staarden.

„We kunnen hier niet blijven staan," zei de man. „Weet je zeker, dat je hier je fiets hebt neergelegd?"

„Ja, naast m'n kleeren," antwoordde Floris toonloos.

„'t Is natuurlijk onbegonnen werk den omtrek af te zoeken. De dief is al uren ver weg. Het eenige, wat je doen kunt, is de politie ervan in kennis stellen. Waar kom je vandaan?"

„Uit Den Haag."

„Uit Den Haag? Maar, lieve hemel, dan ben je uren ver van huis. Hoe moet je nu thuis komen?"

Floris haalde de schouders op.

„M'n fiets, m'n fiets," was alles wat hij zei en de tranen sprongen hem in de oogen.

Langzaam, heel langzaam rees Floris op uit het water. (blz. 141)

HERHALING VAN BEELD
DUPLICATE IMAGE

maar eerst aan, dan zullen we wel verder zien."

Snikkend kleedde Floris zich aan en was poel en dood vergeten, nu hij wist, zijn fiets niet meer te bezitten.

Hij had het gevoel, of hij alles verloren had.

„Wat nu?" zei de man, toen Floris in zijn kleeren gestoken was, en met innig medelijden zag hij den jongen aan, die daar verslagen stond, terwijl zijn oogen nog zoekend naar het verlorene, rond zich staarden.

„We kunnen hier niet blijven staan," zei de man. „Weet je zeker, dat je hier je fiets hebt neergelegd?"

„Ja, naast m'n kleeren," antwoordde Floris toonloos.

„'t Is natuurlijk onbegonnen werk den omtrek af te zoeken. De dief is al uren ver weg. Het eenige, wat je doen kunt, is de politie ervan in kennis stellen. Waar kom je vandaan?"

„Uit Den Haag."

„Uit Den Haag? Maar, lieve hemel, dan ben je uren ver van huis. Hoe moet je nu thuis komen?"

Floris haalde de schouders op.

„M'n fiets, m'n fiets," was alles wat hij zei en de tranen sprongen hem in de oogen.

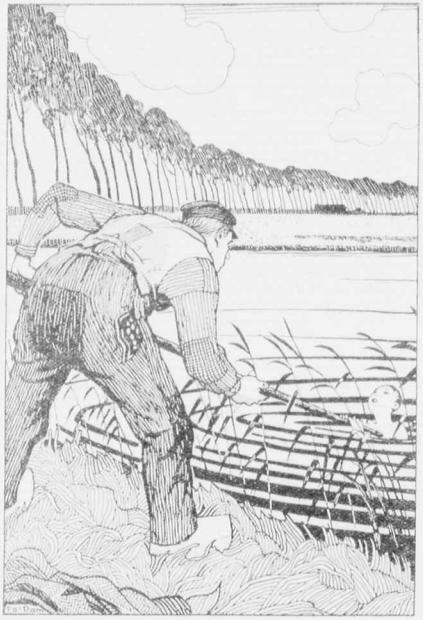

Langzaam, heel langzaam rees Floris op uit het water. (blz. 141)

„Ja, nou kan ik wel met je meehuilen," zei de man ruw-goedhartig, „maar daar schiet je niet mee op. Wees nou maar blij, dat je 't leven erbij afgebracht hebt en laten we overleggen, hoe je thuis moet komen. Je bent toch niet van plan dien langen weg te voet af te leggen? 't Zou nacht worden, eer je thuis was."

Deze waarschuwing bracht Floris tot de werkelijkheid terug. In welk een vreeselijke ongerustheid zouden vader en moeder zijn, als hij tegen het donker nog niet thuis was. Hij veegde de tranen af.

„Ja, ik moet naar huis," zei hij zoo onbestemd nog, alsof hij pas uit een droom ontwaakte.

„Kom je nu pas tot die ontdekking? Je bent hier onder Boskoop, uren van Den Haag. Het loopt tegen vijven. Het beste zal wezen, dat ik je met de sjees naar Gouda breng en dat je daar den trein neemt. Loop maar gauw met me mee." De boer nam het nog drijfnatte overhemd in de hand.

Naast den redder liep Floris, zonder één woord te spreken, mee naar de boerderij, waar het paard, dat op stal stond, voor de sjees werd gespannen door een der knechts, aan wien de boer zulks opgedragen had.

„Kom jij nou maar effen mee naar binnen."

„Vrouw, ik breng je een drenkeling; die wou een bad nemen in den doodenpoel."

Van angstige verbazing sloeg de jonge boerin de handen in elkander en riep: „Hoe is 't in godsnaam mogelijk?"

Ze keek boos en bestraffend Floris aan. De boer lachte.

„De jongen wist natuurlijk niet, hoe gevaarlijk die poel is, want hij komt uit Den Haag, moet je weten. Maar, begrijp jij nu vrouw, hoe iemand in staat is een fiets te gappen, als ie ziet, dat de eigenaar op het punt staat te verdrinken? Zoo'n schoelje!"

„Och, hebben ze je fiets gestolen," beklaagde hem meewarig de vrouw.

Floris knikte.

„Ik zal 'm effen met de sjees naar Gouda brengen, vrouw, dan kan ie daar den trein nemen. Als ie zou moeten loopen, is ie voor middernacht niet thuis en zitten z'n ouders in doodsangst. Geef me gauw een droog en schoon overhemd."

„Hier, drink maar wat melk," zei de vrouw, een groot glas voor Floris inschenkende, waarna ze het gewenschte hemd uit een kast haalde.

Langzamerhand was Floris tot het klare besef gekomen van zijn toestand: hij was op een boerderij bij Boskoop; de sjees zou hem tot Gouda en de trein naar Den Haag brengen. Maar hij had geen cent op zak en begreep, dat hij hier maar ronduit voor uit moest komen.

„Ik heb geen geld om den trein te betalen, mijnheer."

„Ik wel," zei de boer.

Toen de knecht gewaarschuwd had, dat Bles ingespannen stond, nam Floris afscheid van de boerin en stapte met den boer de deel over naar buiten.

In vluggen draf ging het stadwaarts.

„Ja, nu moet je maar niet langer over je fiets piekeren," ried de boer, die in Floris geen spraakzaam medereiziger had. „Je hebt alle reden blij te zijn; was ik een paar minuten later gekomen, dan had je nu op den bodem van den poel gelegen in plaats van hier in de sjees te zitten op een mooien zomeravond. En denk vooral aan je moeder en aan je vader. Wat zullen die blij zijn, als ze den afloop hooren. Is 't waar of niet?"

Hij duwde Floris een gulden in de hand.

„Die is voor je reis; ik zou het kunnen vergeten."

Nu pas besefte Floris in al zijn omvang, wat de man voor hem gedaan had. Maar hoe hij hem danken moest, wist hij eigenlijk niet. Heel onhandig, zooals alle jongens zijn in Floris' toestand en omstandigheden, begon hij over den gulden.

„Mijnheer, vader wil u natuurlijk dien gulden teruggeven, maar ik weet niet . . ."

De boer barstte in lachen uit en zei: „Ik ben nu toch geruïneerd, die gulden kan me niet meer redden."

Ze waren bij het station aangekomen. De boer sprong af, door Floris gevolgd.

„Je neemt den eersten trein natuurlijk, dan ben je nog voor het donker thuis. Ik zal wel bij de politie in Gouda aanrijden; breng jij ze in Den Haag op de hoogte."

Hij stak Floris de hand toe en wilde weer op de sjees stappen.

„Maar mijnheer," stamelde Floris, „die gulden . ."

„Die breng je me wel eens terug, als je weer den kant van m'n boerderij uitkomt. Hoe heet jij?"

„Floris Verhagen mijnheer. En U?"

De boer beklom de sjees.

„Als je van frambozen houdt, die zijn nu fijn, kom

je maar eens aan bij boer Laamens onder Boskoop. Goeie reis, Floris."

De sjees reed weg en Floris stapte het station binnen. Aan het loket in de hal kocht hij een derde klas kaartje en liep naar het perron.

„Naar Den Haag? Over tien minuten," antwoordde een stationsbeambte, aan wien Floris het uur van vertrek gevraagd had.

„Den eersten keer van m'n leven, dat ik alleen reis," dacht Floris, toen hij daar zoo heen en weer drentelde over het perron.

Wat al avonturen had hij niet beleefd de laatste maanden. Doch het avontuur van dezen middag zou zeker zijn heele leven lang in z'n herinnering blijven. Als die boer toch niet gekomen was! Dan lag hij nu dood op den bodem van dien poel. Had hij niet alle reden blij, vroolijk, uitbundig gelukkig te zijn? Zeker, zijn fiets was verdwenen. Maar dit was toch slechts een kleine teleurstelling vergeleken met die wondere redding van een wissen dood. Wat had hij gevochten met armen en beenen om niet weg te zinken in den drassen bodem. Als een held had hij zich geweerd. Hij had weer dorst. Zou hij van het overgebleven geld niet iets verfrisschends gebruiken? Hij stapte de

derde klas wachtkamer binnen, liep naar het buffet en vroeg aan de juffrouw, die er achter stond, naar den prijs van een glas spuitwater.

„Vijftien cent, jongenheer."

„Een glas, als 't u blieft," bestelde Floris.

Toen hij het prikkelende koude water dronk, moest hij onwillekeurig aan de sloot denken en den grooten, groenen kikker.

Hij betaalde en liep terug naar het perron, waarop nu eenige wachtende reizigers stonden. De trein kon ieder oogenblik komen. De electrische klok stond nog vier minuten voor het tijdstip van vertrek. Daverend kwam de trein binnen, knarsend en knerpend stond hij stil.

Floris stapte in.

Er waren weinig menschen in den coupé. Naast hem had een heer plaats genomen, tegenover hem zat een vrouw, die, naar haar kleeding te oordeelen, tot den boerenstand behoorde.

Zooals hij op zijn fiets dien middag, gleed de trein door de vlakke, Zuidhollandsche polders en als van zelf kwamen Floris drie gebeurtenissen achtereenvolgens in de gedachte: zijn langen tocht . . . zijn worsteling in den doodenpoel en nu zijn veilige reis

naar huis. Als die boer nu toch eens niet op 't laatste oogenblik gekomen was? Dan lag hij daar dood in de diepte . . . en vader en moeder en Frans . . . Nu pas besefte hij in al zijn omvang zijn groot geluk. Hij was gered van een wissen dood. Hoe vroolijk schoot de trein met zijn rythmisch gestamp voort door de groene weiden, waarover de zon haar gouden licht stroomen deed. Wat was de hemel mooi blauw en als dien middag draaiden vroolijk de wieken van vele molens en graasde het vee in kommerlooze rust.

En hij was gered; hij keerde terug naar vader en moeder en Frans, terug naar zijn vrienden.

Floris wreef zich de handen.

„De jongenheer is in z'n schik," zei het vrouwtje tegenover hem.

Het deed Floris goed, dat hij zijn avontuur in den polder vertellen kon; het luchtte hem op; het beklemde gevoel week uit hem. Toen hij verteld had, opende het vrouwtje een tasch, die naast haar op de bank stond en reikte Floris twee handen vol kersen toe.

„Die heb je wel verdiend," zei ze goedig-meewarig.

Krakend en knerpend vertraagde de trein zijn vaart.

„Den Haag!" riep een conducteur.

Floris bedankte het vrouwtje, groette en klom den wagon uit. Een paar minuten later liep hij op het Bezuidenhout. Lijn zes bungelde langs hem heen.

„De Quelques Fleurs-tram," dacht Floris en haastte zich naar het eindpunt van lijn vijf, die stond te wachten.

Op den hoek van het Koningsplein moest hij onwillekeurig naar de plek kijken, waar hij den ruiker rozen stuk sloeg op het hoofd van den orgeljongen.

„Aan iedere plek zijn herinneringen verbonden aan mijn avonturen," dacht Floris, die enkele minuten later afstapte aan de halte, waar hij zijn moest.

Hij voelde zich als een held, als een overwinnaar, en stapte met opgeheven hoofd driest zijn straat in.

Hij stond voor de deur van zijn huis en schelde.

„Je fiets, jongen!" riep moeder met verklaarbare verbazing, toen ze Floris alleen daar voor de deur zag staan.

„O, daar rijdt Anton, dien ik daar juist tegen kwam, even op," antwoordde Floris voorzichtig en klom de trap op.

„Een heerlijke tocht gehad, hè jongen," zei moeder, toen Floris tegenover haar in de kamer stond.

Floris zag moeder aan; hij zag haar diep in de oogen, in haar lieve, warme moederoogen . . . maar tegelijk zag hij dien poel, dien vreeselijken doodenpoel en hij sloeg zijn armen om zijn moeder heen en kuste haar.

„Maar, malle jongen toch," riep moeder uit, „kon je dan je moeder zóó lang niet missen!"

Floris kon nu wel huilen van geluk; maar hij beheerschte zich en vertelde moeder kalm het vreeselijke avontuur in den polder.

En toen hij alles verteld had, sloeg moeder op haar beurt de armen om Floris heen en kuste hem.

„God weet het wel, dat wij elkander nog niet kunnen missen," zei ze in diepe ontroering.

Vader en Frans, die een korte wandeling gemaakt hadden, kwamen thuis en toen Floris ook aan hen zijn avontuur verteld had, zei de eerste, Floris op den schouder kloppende: „Een fiets zullen we nog wel eens zien te bemachtigen, maar als we jou kwijt zouden zijn geweest, wat hadden we dan moeten beginnen? Moeder, de verloren zoon is terug, wat zou je denken van een klein feestje vanavond?"

„Daar sta ik al diep over na te denken," antwoordde moeder.

„Zult u niet te lang denken?" verzocht Frans.

„Die slaat overal munt uit," spotte Floris.

„Eigenlijk fijn, dat je bijna verdronken bent," zei Frans, maar hij gaf Floris een vriendelijk knipoogje.

„Terwijl moeder een en ander in orde maakt, zullen wij naar het politiebureau gaan," stelde vader voor. „Ik verwacht hier wel niet veel resultaat van, maar we moeten toch niets onbeproefd laten."

Vader en Floris gingen naar het bureau.

„Ja, ja," bromde de dienstdoende inspecteur, „we zullen een onderzoek instellen, hoewel de gegevens erg vaag zijn. Ik zal dien Veldman opbellen en hem naar het nummer van de fiets vragen. Misschien hoort u er nog iets van."

Vader en Floris konden vertrekken.

Thuis wachtte Floris een prettige verrassing: om de tafel zaten Hein, Anton en Willem, die er, naar moeders gevoel, bij behoorden.

En Floris was de held van den avond.

Ze dronken limonade en aten koekjes en de uitgelatenheid steeg langzamerhand tot luidruchtigheid. Maar moeder was stil. Dit viel Floris eensklaps op.

„Bent u niet blij, moeder, dat uw verloren zoon terug is?" vroeg hij.

„Ik zie je in m'n verbeelding maar altijd in dien duisteren poel liggen, m'n jongen."

„Neem dan nog maar een helder glaasje water," ried Floris, bracht moeders glas aan de lippen en liet haar drinken.

„De poelgeest laaft z'n moeder," riep Anton theatraal.

En nu schaterde moeder voor het eerst.

De bel luidde; Frans trok open en daar plotseling verscheen Lange Jan in de kamer en 't was net of deze er ineens donker van werd.

„Ja, waarachtig, je bent het!" riep hij, in zijn volle lengte voor Floris plaats nemend. Hij legde beide handen op Floris' schouders en ging voort:

„Je broer vertelde het me terloops en dadelijk dacht ik: „Ik ga Floris met zijn redding feliciteeren." 'k Ben blij dat je er weer bent, jongen, en als 't weer winter wordt en er sneeuw ligt, mag je me een sneeuwbal tegen m'n bakkes gooien, zoo groot als een meloen."

Moeder had al een stoel achter Jan aangeschoven, die nu ging zitten.

„Nou mot je mij ook eens in geuren en kleuren je wederwaardigheden vertellen, Floris."

Voor de zooveelste maal moest de held van den avond aan het woord.

„Die boer is nu zooveel als je tweede vader," meende Lange Jan, „dien mag je wel in eere houden."

„We zullen hem Zondag bezoeken," besliste vader, „want het zou al heel ondankbaar van ons zijn, als we zulks niet deden."

„Te deksel," riep Lange Jan uit, „ik heb een plan. Ik span Bruin voor den brik en rijd de heele familie Verhagen den verren polder in."

„Naar den boer, die aan Floris frambozen heeft beloofd," juichte Frans, die zijn lippen al aflikte.

„Fijn, Lange Jan!" riep Floris, „misschien beleef ik weer een nieuw avontuur."

„Maar naar dien doodenpoel gaan we niet," waarschuwde moeder haastig. „Ik ril, als ik aan dat ding denk."

„'t Is met dat alles maar jammer, dat je je nieuwe fiets kwijt bent," bracht Lange Jan in het midden, „te meer, daar je hem met prakkezeeren gewonnen hebt. Je vraagt jezelf af, hoe er een mensch op de wereld bestaan kan, die een fiets kaapt, terwijl hij

den eigenaar voor z'n eigen oogen ziet verdrinken. Maar, allo, niet verder getreurd."

Lange Jan hief het glas.

„Op je avontuur, Floris, dat nog zoo goed is afgeloopen."

„Prosit, Lange Jan."

Dien Zondag reed de brik van den groenteboer over den hoogen grintwegdijk, die naar de woning van Floris' redder leidde.

Deze, die het voertuig had zien naderen, stond met zijn vrouw bij de dubbele deuren van het achterhuis.

Toen allen waren afgestapt en vader en moeder den redder van hun jongen de hand schudden en hartelijk bedankten, stiet Frans zijn broer aan en fluisterde: „Floris, ik zie de frambozen al staan."

Floris gaf hem een stomp in de zij en snauwde waarschuwend: „Houd je stil."

Maar Frans likte zijn lippen weer af.

Na een prettigen dag op de hoeve keerde de familie eerst laat in den avond naar huis. De fiets heeft Floris nooit meer teruggezien.

Hoofdstuk VIII

LANGE JAN DOET GEHEIMZINNIG. WAAROM DE KODDEBEIER HET OP EEN LOOPEN ZET EN DE BIG GILT. VAN EEN JONGETJE, DAT NAAR HOLLYWOOD GAAT EN EEN EINDE

„Het is met dat alles maar ellendig voor den jongen, dat ie op zoo'n noodlottige wijze van z'n fiets beroofd is," zei vader tot moeder, een paar dagen voor den aanvang van Floris' vacantie. „Wat had hij geen heerlijke tochtjes kunnen doen, waarvan hij zich nu spenen moet. Zouden we er toch maar niet een op afbetaling voor hem koopen?"

„Man," antwoordde moeder, „we kunnen het heusch niet doen. Pas weer ben je een cliënt kwijt geraakt, die z'n zaak heeft moeten sluiten; de verdiensten worden steeds minder. Floris is een jongen, die veel begrijpt. Hij klaagt niet meer over het gemis van z'n fiets, spreekt er zelfs met geen woord meer over, alleen, omdat hij inziet, dat wij in dezen niets voor hem doen kunnen. Bovendien heeft hij z'n vrienden, met wie hij zich die vier weken best zal vermaken."

Dit gesprek werd plotseling onderbroken door Floris zelf, die de kamer binnenstormde, hijgend op een stoel neerplofte en amechtig begon: „Die . . . Lange . . ."

„Jongen, wat heb je nu weer?" riep moeder, die zich al weer bezorgd maakte en ze schonk hem haastig een glas water in. „Drink maar eerst."

Floris klokte den inhoud van het glas naar binnen, kalmeerde en vertelde: „Lange Jan voert iets in z'n schild, maar wat weet ik niet. Ik stond daar net een tijdje met hem te praten en vertelde hem, dat overmorgen m'n vacantie begint. Wat ik alzoo ging doen? vroeg hij. Wat moest ik daarop zeggen? Ja, zei ik, we gaan eens naar Scheveningen, de boschjes in, naar Wassenaar en zoo meer. „Oudbakken!" riep ie ineens, „dat 's allemaal ouwe koek." „Heb jij versche voor me?" vroeg ik zoo. Toen zei ie een tijdlang niets. Hij krabde telkens z'n hoofd, wat ie altijd doet, als ie over iets nadenkt. Dan vraagt ie ineens: „Kun jij goed van huis, ben je wel eens lang van huis geweest?" Wat moest ik daarop zeggen. Ik antwoordde alleen maar: „Dat zal wel, Lange Jan." Toen zei ie niks meer dan: „Ik kom tegen acht uur met je ouders praten. Je mag er wel bij blijven. 't Is zelfs heel goed,

dat je er bij bent." Toen zei ie niks meer, sprong op z'n wagen en reed weg."

Vader en moeder keken elkander aan, als wilde de een aan den ander om een verklaring vragen van dit eigenaardige onderhoud.

„Dat 's onbegrijpelijk," zei vader en moeder vond het geheimzinnig.

Tegen acht uur was Lange Jan in de kamer, zette zich op een stoel en begon dadelijk: „Floris zal u al wel gezegd hebben, dat ik iets op m'n hart heb. Hij vertelde me zoo even, dat z'n groote vacantie op til is en dat ie naar Scheveningen zal gaan en naar Wassenaar en zoo al meer. Dat zijn van die voornemens, waar niets van terecht komt. Een paar dagen gaat dat goed en dan staat ie tegen de deurpost te lummelen, of trapt van verveling vuilnisbakken om."

Vader en moeder schaterden; onverstoorbaar vervolgde Lange Jan: „Zoo is dat. Of ie blijft den ganschen morgen in z'n bed liggen, omdat ie niet weet, hoe hij den langen dag zal doorkomen. Nou weet ik daar wat op. De volgende week Maandag ga ik naar m'n broer Jan en neem Floris mee. Als ie mag natuurlijk. Denzelfden dag nog ga ik met

den laatsten trein naar Den Haag terug en hij blijft daar, zoolang als ie wil."

Floris zat al te hunkeren, maar moeder zei: „De kosten, groenteboer."

„De kosten," herhaalde Lange Jan. „Wat kosten! Die paar gulden voor de reis!"

„Maar hij kan toch zoo maar niet dagen lang . . ." begon moeder, doch Lange Jan viel haar in de rede.

„M'n broer heeft geen kinderen en 't is niet voor de eerste maal dat ie een jongen bij zich neemt voor een paar weken. Hij woont in Colmschate, een gehucht bij Deventer en vindt het wat fijn, als ik een jongen mee breng. Hij slacht zelf, heeft een grooten tuin, een massa kippen, houdt er zelfs een koe op na, zoodat het eten hem niets kost. Geld wil ie in geen geval hebben. En wat Floris betreft, die zal zich daar best amuseeren. En een fijne streek, dat het daar is! En gezond! Bosschen, bosschen, niets dan bosschen!"

„Mag ik gaan, moeder? Toe maar, moeder," smeekte Floris.

„Het komt zoo onverwachts," aarzelde moeder.

„Maar terecht komt het wel," verzekerde vader.

Floris sprong op.

„Dat moeten de jongens weten, dank je wel, Lange Jan."

En Floris was de deur al uit.

Lange Jan bleef nog een tijd lang met Floris' ouders praten met het gevolg, dat Floris, toen hij tegen negen uur thuis was, de toestemming kreeg voor veertien dagen bij Lange Jan's broer in Colmschate te mogen logeeren.

„Je krijgt toch heimwee," voorspelde Frans, toen hij met Floris even alleen in de kamer was.

„Zeker naar jou," zei Floris.

De Vrijdagmiddagbel van vier uur had geluid en niet zooals op andere dagen gingen de jongens en meisjes netjes achter elkander in een rij naar buiten.

Het was immers nu vacantie.

„Vacantie, vacantie!" jubelde het uit een paar honderd kelen en op de straat, voor de school, was het een gejoel als van vrijgelaten gevangenen.

De vier vrienden marcheerden naast elkander over het midden der straat, alsof ze deze voor zich zelf gepacht hadden en zongen, zoo hard ze konden:

„Vacantie, vacantie, vacantie is 't!
De leien worden afgewischt

De boeken rusten in de kist
En alle schriften mee."

In het middaguur hadden ze een plan gemaakt. Nog één dag wilden ze vóór Floris' vertrek naar Colmschate, samen zijn. Den volgenden morgen vroeg zouden ze erop uittrekken. Waarheen, dat wisten ze nog niet. Willem kon, tot aller spijt, niet mee; die ging naar Rotterdam, waar zijn oom en tante hun twaalf en een halfjarige bruiloft vierden.

Om vijf uur den volgenden morgen zouden Anton en Hein voor Floris' huis present zijn.

Dien avond smeerde moeder eenige boterhammen, die ze in Floris' rugzak stopte met de verzekering, dat hij er nu wel een dag tegen kon.

Vader legde twee kwartjes voor Floris neer.

„Er zijn nog aalbessen, Floris, en ik hoop, dat ze jou zoo lekker smaken, als moeder en mij op dien morgen jouw aardbeien."

Verrast keek Floris zijn vader aan. Had ook vader dit onthouden?

„Rrrrrr", lawaaide den volgenden morgen om half vijf de wekker in Floris' kamertje. Met één sprong was hij het bed uit, trok het gordijn open

en keek in den heerlijken, zonnigen morgen. Hij haastte zich naar de keuken, liet het water uit de kraan verfrisschend stroomen op hoofd en armen, droogde zich af en stond een paar minuten later reisvaardig.

Precies om vijf uur waren Anton en Hein present en het drietal trok de stad in. Nog nimmer hadden ze deze zoo vroeg in den morgen gezien. De anders drukke straten waren leeg. Hier en daar ging een enkele werkman; een groentewagen was op weg naar de veiling; een eenzame agent stond op een straathoek te dutten.

„Quo vadis," klonk eensklaps een stem en die deze vraag: „Waarheen gaat gij?" tot de jongens richtte was . . . de heer van Kruiningen.

„Mijnheer!" riepen de jongens blij verrast.

„M'n dag begint goed," zei de onderwijzer, die inmiddels van zijn fiets was gesprongen. „'t Is prettig op zoo'n vroegen morgen goeie vrienden te ontmoeten. Waarheen is de tocht?"

De jongens vertelden, dat ze geen bepaald plan gemaakt hadden, dat ze er maar op uit trokken voor den geheelen dag.

„Ik moet tegen twaalf uur weer thuis zijn,"

vertelde de heer van Kruiningen, „ik heb dan les te geven, moet je weten."

„Les geven," vroeg Floris ongeloovig, „in de vacantie?"

„Een arme onderwijzer als ik heeft nooit vacantie," lachte de heer van Kruiningen, sprong op zijn fiets en reed met den wensch „veel plezier, jongens", verder.

„Als ik wist, dat ik zoo werd als mijnheer van Kruiningen, zou ik wel onderwijzer willen worden," zei Floris, doch voegde er haastig aan toe: „Maar, dan moeten ze het rekenen afschaffen."

Ze kwamen op den Scheveningschen Weg, de grootsche schepping van den dichter Huygens.

„Eerbiedig nu," waarschuwde Floris, die aan de woorden van den heer van Kruiningen dacht, „we loopen hier op historisch terrein."

„Ik voel het," zei Hein, „de historie beeft onder mijn beenen."

„'t Is hier de bevende historie," spotte Anton.

Links van hen verhief zich het Vredespaleis met zijn fraaie torens. Boven het zacht glooiende grasveld met zijn veelkleurigen bloemenschat trok een teere dauw op, waarin de morgenzon fijne kristalletjes tooverde.

„Eerbiedig blijven," herinnerde Floris, toen ze het wandelpad hadden bereikt, dat langs het park Zorgvliet loopt. „Bedenk, dat hier Vader Cats, de dichter, heeft gewoond."

„Kra, kra!" schreeuwden een paar der tallooze kraaien, die in de eeuwenoude boomen hun nesten hadden gebouwd.

„Hoor, die maken ook verzen," zei Hein.

„Krassende verzen," vulde Anton aan.

Ze liepen tot bij het hôtel de la Promenade, halfweg tusschen Den Haag en Scheveningen gelegen, in welks onmiddellijke nabijheid het borstbeeld van onzen grooten landgenoot Huygens prijkt.

„Stil," waarschuwde Floris, „niet spreken, ik zie iets."

Hij ging op zijn teenen loopen.

Anton en Hein, wier nieuwsgierigheid was opgewekt, keken links en rechts, doch zagen niets bijzonders.

Tot hun allergrootste verbazing zagen ze wel, dat Floris zijn pet heel diep afnam en hoewel ze niet beseften, wie de aanleiding was van Floris' beleefdheid, deden zij als hij.

„Wie groet je toch?" fluisterde Anton hem toe.

„Je geestelijke voorvader," fluisterde Floris onhoorbaar voor Anton terug.

„M'n wat?" informeerde Anton nader.

„De gròòte kei Huygens, als je het dan weten wilt!" schreeuwde Floris zoo hard hij kon in het oor van Anton, die verschrikt ter zijde sprong.

Nu eerst beseften Anton en Hein, dat Floris hen er tusschen genomen had.

„Eerbiedig even blijven staan," beval Floris en toen ze daar zwijgend naast elkander stonden, hun gezicht op den geleerden man uit de zeventiende eeuw, legde Floris een hand op Antons hoofd, en alsof het borstbeeld hem verstaan kon, sprak hij: „Ziet ge dezen jongen, onsterfelijke Huygens? Gij ziet hem, nietwaar? Het is Anton, de klèine kei."

Hein en Anton schaterden van den lach.

„Zie je het!" riep Floris, „de groote kei glimlacht tevreden."

Toen liepen ze de boschjes in. Heerlijk was het hier. Zacht zongen de vogeltjes; fluisterend ging de zefir door het boomenloof en struikengroen en de tallooze bloemen verspreidden een welriekenden geur.

„Al deden we den heelen dag niets anders dan

wandelen, zouden we al een fijne dag hebben," meende Hein.

„Maar er moet bij gegeten worden," zei Anton nuchter en holde het pad op, dat naar de Waterpartij leidde.

Toen ze deze bereikt hadden, gingen ze zitten. Beneden hen lag kalm en vredig het kleine meer, waarop eenden als witte scheepjes schenen te drijven.

Ze ontpakten hun proviand en de eetpartij begon. Een plak Goudsche kaas viel op Antons knie. Hij hield het voor zich uit en zei: „Zie je wel, dat de morgenstond goud in den mond heeft?"

Hij duwde het stuk Goudsche kaas den open mond in.

„De kei denkt, dat ie de morgenstond is," merkte Hein gevat op.

Onwillekeurig moest Floris, het meer beneden hem ziende, aan den doodenpoel denken en een huivering voer hem door het lichaam. Hij onderbrak den loop zijner gedachten, zeggende: „Als die boer toch niet gekomen was."

De jongens begrepen hem en zwegen een oogenblik.

Tot Anton zei: „En omdat je niet den dood in het majum gevonden hebt . . ."

„In het wat?" vroeg Hein.

„In het majum, het water," verduidelijkte Anton, „tracteer ik vandaag. Ik heb twee kwartjes gekregen."

„Ik ook!" riepen Hein en Floris tegelijk.

„Dat 's kasjuweel," zei Floris verrast, „dat we hetzelfde bedrag meegekregen hebben. 't Is of onze ouders het afgesproken hebben."

„Wel nee," legde Anton uit, „dat is zuiver wat ze noemen telepathie."

„Dat moet het wezen," bevestigde Hein.

Toen de jongens naar hun trek voldoende gegeten hadden, stonden ze op.

„We moeten den ouden Scheveningschen Weg maar weer op," stelde Floris voor, „die brengt ons het vlugst in Scheveningen."

„Wou je in zee zwemmen?" vroeg Anton.

Floris dacht aan den poel.

„Ik ga niet in het majum vandaag," zei hij.

Ze liepen langs hôtel de la Promenade.

„Promenade", zei Hein, „daar rijmt „limonade" op," en hij smakte met de lippen.

„We zijn geen Rothschilds," verzekerde Anton en hij versnelde den pas. „Aan het strand kost datzelfde spul maar zeven cent het glas."

„Je blijft de rekenkei," zei Floris.

In de Keizerstraat trok een klein fruitwinkeltje Floris' aandacht en zijn oog viel op een mand met aalbessen.

„Als we eens kruisbessen kochten," stelde Floris voor. „Die smaken lekker en zijn goed tegen den dorst."

Voor de deur van het winkeltje stond een jongetje van een jaar of acht. Zijn blouse en broekje verrieden, dat hij een menschje was van het mannelijk geslacht. Wat boven de blouse uitkwam, te weten zijn hoofd, kon zoo boven een meisjespakje geplant worden. De lange, roodbruine haren hingen tot ver beneden zijn schouders en langs zijn teer-bleek gezicht.

„Bespottelijk," mompelde Floris en stapte de vrienden voor het winkeltje in. Achter de toonbank stond de dikke fruitvrouw, de mouwen opgestroopt, alsof ze gereed was een kloppartij te beginnen.

„Wat kosten de aalbessen, juffrouw?" vroeg Floris.

„Een kwartje het kilo."

Zonder verdere ruggespraak met zijn kameraden bestelde Floris drie pond.

Het hoofd van het kind verscheen voor de deurruit

„Die komt de ramen zeemen," spotte Anton, naar het hoofd wijzende.

De fruitvrouw zette de twee gewichten, die ze in de hand hield op de toonbank en snauwde Anton toe: „Wat bedoel je?"

Argeloos antwoordde Anton: „Wel die daar met dat hoofd. Die raagbol."

„Die raagbol!" schreeuwde de vrouw, „zoo zal jij een hoofd hebben. Dat 's mijn jongen; die gaat eerdaags naar Hollywood voor de film."

„Is 't waarachies," verwonderde Anton zich.

„Hij wordt filmster," ging de vrouw met vuur door. „En daar mot je een bijzonder hoofd voor hebben. Een heer, die het vorige jaar bij me was in den winkel en hem zag, zei me, dat zijn hoofd goud waard is. Om die haren, begrijp je. Elken dag verwacht ik dien mijnheer terug om hem mee te nemen naar Amerika."

Eensklaps klonk buiten voor de deur een erbarmelijk gehuil en een seconde later werd de deur open geworpen en kwam de jeugdige filmster in spé schreeuwend den winkel in.

„Moeder, moeder," jankte hij, „een jongen op straat heeft me, heeft me . . ."

Maar verder kwam hij niet, want de vrouw was, zoo vlug haar omvangrijk lichaam zulks veroorloofde, naar hem toegeloopen, pakte hem in haar armen en drukte zijn hoofd tegen haar borst.

„Mijn schatje, mijn sterretje," jammerde ze.

Het was wel een weinig oneerbiedig van de jongens, maar ze bulderden eensklaps van het lachen. De roodbruine haren van het filmsterretje waren sneeuwwit geworden; blijkbaar had een straatjongen er een breiachtige kalk overheen gestort, die met straaltjes langs zijn gezicht droop. De jongen bleef schreeuwen, alsof hij vermoord werd.

„En jullie krijgen van mij geen aalbessen," schreeuwde de vrouw en stapte met het schreeuwende kind op den arm dreigend op ons drietal toe, dat haastig de beenen nam.

Op een afstand stond de verwekker van al dat onheil te gnuiven. Toen hij de jongens gierend uit den winkel zag komen, stapte hij op hen toe met de woorden: „En wat zei dat gekke wijf? Stapel is ze, om d'r kind zoo voor spot te laten loopen. Ze maakt zelf een mispunt van dat kind. Als ik vandaag of morgen de kans zie, knip ik dat wurm al de haren af, alleen natuurlijk om dat wijf d'r gekke

fratsen af te leeren. 't Is zonde van 't schaap."

De jongen liep heen.

„Eigenlijk heeft ie gelijk," meende Hein, „ze maakt d'r eigen kind tot spot voor de menschen."

„Neen, dan onze moeders," prees Floris zich zelven, „wat zijn wij geen pracht boys geworden."

„Reken maar," bevestigde Anton.

Ze stapten verder tot ze op de boulevard waren gekomen, zetten zich neer op een der banken en tuurden naar zee.

Die was als een effen meer; kleine golfjes rolden spelend achter elkaar het strand op.

„De zee is lui vandaag," zei Anton.

„Als wij," zei Hein, die geeuwde.

„Ik heb dorst," kondigde Floris aan, „laten we aan een der strandtentjes een glas limonade drinken van zeven cent."

Zoo gezegd, zoo gedaan en toen ze zich verkwikt hadden, ging het verder.

„Als we het Westland eens ingingen," stelde Hein voor.

Zijn voorstel vond bijval, mede omdat er, naar Floris' verzekering wel één royale tuinder zou wonen,

die hen kosteloos op druiven wilde tracteeren.

Zuidwaarts ging het over het mulle strand, en na een uur loopens sloegen ze links af, om duin op duin af, het Westland te bereiken. Maar, zoover waren ze nog niet, want toen ze het zooveelste duin wilden beklimmen, zagen ze een hoofd boven de kruin uitsteken en eindelijk rees een heele man voor hun oogen op. Met groote stappen daalde hij de duinhelling af, bleef voor de jongens staan en snauwde: „Wat doen jullie hier?"

„We loopen," antwoordde Floris.

„Ja," zei de man, „maar nou hang je. Hebben jullie die bordjes niet gezien met de waarschuwing: „Verboden toegang?"

„We hebben niets gezien," klonk Floris' verontschuldiging.

„Dan zullen nu je oogen wel opengaan," voorspelde de koddebeier, die zijn notitieboekje te voorschijn haalde.

„Zie, ginds loopen nog meer menschen," waarschuwde Hein, die meende met deze mededeeling een bekeuring te zullen ontloopen.

„Hebben een kaart," deelde de koddebeier mee; „had je ook moeten hebben; kun je voor vijftig cent

koopen aan het gebouw van de registratie, Kazernestraat."

„Dat wisten we niet," luidde Floris' excuus.

Maar de koddebeier bleek onvermurwbaar en trok nu het potlood te voorschijn.

De jongens wisten het: ze werden bekeurd.

De koddebeier had het boekje reeds open in zijn linkerhand, duim en vinger omklemden al het potlood, toen eensklaps beide in des koddebeiers wijden buitenzak verdwenen en hij het op een loopen zette. Het eerste duin vloog hij op, zijn lichaam verdween, het rees weer op tegen de volgende duinhelling, om weer te verdwijnen en weer op te rijzen . . . en de verbaasde jongens oogden hem na, die daar voortholde, alsof het vreeselijkste gevaar hem vlak op de hielen zat. Zwijgend keken de jongens den man na, die beurtelings voor hen oprees en verdween tot ze in de verte een tweeden man zagen, die blijkbaar voor den koddebeier de vlucht nam.

Zonder een woord te spreken volgden de jongens in gespannen aandacht ademloos den wedloop. Ze zagen, hoe de man der wet met iedere seconde terrein won op den vluchteling, tot deze gegrepen werd. Hij viel, sprong weer op . . . een korte worsteling . . .

Toen zagen ze den gevangene gedwee naast den koddebeier stadwaarts gaan.

De jongens waren er vreemd stil van geworden, want niettegenstaande ze nu zelf een bekeuring ontloopen waren, hadden ze met den man te doen, die nu opgebracht werd — straks opgesloten misschien — later veroordeeld tot die vreeselijke eenzame gevangenisstraf.

„Wat zullen we doen?"

Met deze vraag verbrak Hein het zwijgen.

„Verder loopen natuurlijk," besliste Anton, „of we nu verder gaan of terugloopen, blijft hetzelfde. Als we een tweeden koddebeier tegenkomen, wacht ons toch een bekeuring."

En ze liepen verder, allerlei gissingen makende omtrent den man en diens misdaad, tot ze een hoeve bereikten, na uren geloopen te hebben.

Aan den ingang lazen ze tot hun vreugde op een bord de woorden: „Duinhoeve — Verfrissching".

Een verfrissching hadden ze wel noodig; de zon stond reeds hoog aan den hemel en wierp haar laaiende hitte uit over de geroosterde duinen. Ze versmachtten van dorst.

Aan een der tafeltjes in de luwte bij de schuur

namen ze plaats. Een man, als een eenvoudige boer gekleed, nam de bestelling aan: „Drie limonade."

„Ik zal aanstonds informeeren, wat dit kost," zei Anton.

„Het rekenen zit je in 't bloed," spotte Floris.

„Vijftien centen per fleschje," antwoordde de boer op Antons vraag naar den prijs.

„Dan hebben we nog vier en tachtig cent," had Anton uitgerekend.

„En dus geen krimp," zei Floris, zijn glas in één teug ledigend.

Het was daar heerlijk in de schaduw van de schuur; de jongens genoten van de rust na dat vermoeiende geklauter duin op duin af. Wat waren dat fijne stoelen; hun rug paste juist in de ronde leuning; ze strekten de beenen.

„Zalig," fluisterde Floris.

Hun hoofd steunde op den breeden leuningrand; hun oogen knipperden en vielen toe. Mugjes zoemden slaapliedjes; en toen het kalfje, dat vrij op het erf rond liep, enkele minuten later het drietal genaderd was, was dit in diepe rust.

„Effen ruiken," dacht ongetwijfeld het kalfje en besnuffelde beurtelings de jongens.

Deze sliepen door.

Die rust maakte stellig het kalfje kregelig, want eensklaps stiet hij, vlak tusschen de hoofden van Floris en Hein een kort, maar nijdig: boe! uit. Verschrikt sprongen de jongens gelijktijdig op, stieten het tafeltje onderst-boven, en twee glazen kletterden op elkander kapot.

Met kluchtige sprongen danste het kalfje, blijkbaar niet ontevreden, weg.

Aan de open deur van het achterhuis had de boer alles gezien en schaterend liep hij op de jongens toe, die onthutst den boer aanzagen.

„Schrokken jullie er van!" riep hij. „Ja, dat doet ie nou altijd. 'k Heb hem er op gedresseerd, moet je weten. Wat heb ik aan slapende gasten? Drinken moeten jullie, dit weet het kalf zoo goed als ik."

Het prettig-lachend gezicht van den boer stelde de jongens gerust. Veel zou hun de verwoesting niet kosten.

„Brengt u nog maar drie fleschjes," verzocht Floris.

De boer raapte het nog heele glas op, de scherven bijeen en verwijderde zich.

Alsof er niets was gebeurd, liep het kalfje vreedzaam te grazen.

„'k Schrok me lam!" deelde Floris mee.

„Zoo'n ondier!" schold Anton.

De boer bracht het bestelde.

„'t Is hier een fijn zitje," prees Floris de uitspanning.

„Of 't hier fijn is," zei de boer, „'t is jammer, dat zoo weinig menschen het nog weten. Maar, 't is m'n eerste zomer pas. De uitspanning zal langzamerhand wel bekend worden. Komen jullie uit Den Haag?"

Zoo sprekende ontstond er een zekere vertrouwelijkheid tusschen den boer en de jongens, die van hun ontmoeting met den koddebeier vertelden en diens worsteling met den vluchtenden man.

Nauw had de boer dit gehoord, of hij riep uit:

„Maar dat is prachtig, dat die vent gegrepen is. Al dagen lang — heb je er niets van in de krant gelezen? — zwerft hier een individu rond, dat de duinen onveilig maakt, de wandelaars onder bedreiging geld afperst, eieren en kippen steelt en de hemel mag weten, wat die schooier al meer heeft uitgehaald. Zoo, heeft Jalers hem te pakken? Dat doet me plezier."

De boer liep heen.

Anton schonk zijn glas vol en zei: „We leden daarnet aan misplaatst medelijden."

„Je wordt deftig," prees Floris.

„Dat word ik altijd, als ik op m'n buiten zit," verzekerde Anton voornaam.

Om den hoek der woning kwam een zestal biggen aanwandelen.

Die dieren hadden hun belangstelling, omdat de jongens biggen nog nooit zoo van nabij bekeken hadden. Ze stonden op en liepen op de biggen af.

„Als je er een wilt meenemen, kun je je gang gaan," riep de boer, die op een stoel tegen het achterhuis was gaan zitten.

„Meenemen?" vroeg Floris twijfelend.

„Ik meen het," antwoordde de boer, „ze brengen geen cent op momenteel, het vervoer naar de markt zijn ze niet waard. Als je me tracteert op een kogelfleschje, mag je er een pakken en mee naar huis nemen."

„Neem maar een fleschje!" riep Floris.

„Als je er een gepakt hebt," zei de boer, „want dat zal je om den drommel niet meevallen."

De jongens vlogen op de biggen af, die luid knorrend naar alle kanten wegstoven.

Dat werd me daar een geschreeuw van geweld op het erf en hoe harder de jongens, telkens teleurgesteld in hun pogen, gilden, hoe luider de biggen knorden.

„Maar die groote is er nu bij!" riep Floris, nam een sprong naar het varkentje, gleed uit, viel en zijn gezicht kwam terecht op een hoopje vuil, dat daar lag.

Onbedaarlijk lachte de boer, die op zijn stoeltje heen en weer wiegelde.

Floris proestte en blies en Anton en Hein gierden van het lachen.

„Je gezicht druipt van de modder, ga je wasschen," waarschuwde Hein.

„Kom maar gauw mee!" riep de boer, „op de deel staat een emmer met water en ligt een handdoek."

Toen Floris zijn gezicht gereinigd had, kwam hij op 't erf terug, vast besloten vol te houden, tot een big zijn eigendom was geworden.

„'k Had er daar net een bij z'n oor!" riep Anton, toen hij Floris weer op 't erf zag.

Floris antwoordde niet. Daar ginds op eenigen afstand van de overige dieren, kreeg hij de grootste

van het zestal weer in de gaten. Hij sloop er heen... naderde al meer en meer... berekende nauwkeurig den afstand.... liet zich op zijn knieën vallen.... greep...

Erbarmelijk schreeuwde de big, die zich bij een der achterpooten voelde vastgegrepen.

„Ik heb 'm, ik heb 'm!" schreeuwde Floris, de big aan een poot ophijschende. Hooren en zien verging op 't anders zoo stille erf. De jongens schreeuwden, de boer schaterde, de big gilde en krijschte en spartelde vergeefs om los te komen, den kop naar beneden.

„Iemand, die in de verte zijn schreeuwen hoort, denkt, dat is weer een afschuwelijke menschenmoord," declameerde Anton, die met vuurrood hoofd als een dolle om Floris en big in het rond sprong.

„Neem hem op je arm!" riep de boer waarschuwend, dan houdt ie met schreeuwen op en heb je geen kind aan 'm."

Floris nam het dier op zijn beide armen en de voorspelling van den boer werd bevestigd. Het biggetje zweeg.

Anton en Hein kwamen dicht bij Floris staan.

Floris hield beide armen zoo ver mogelijk van zijn lichaam.

„Ben je bang voor 'm?" vroeg Anton.

„Neen, niet bang," antwoordde Floris, „'t is alleen eng; dat lichaampje is zoo zacht, zoo week."

Ze liepen naar den boer en deze zeide: „Zoek nu je plaatsje maar weer op, dan kom ik ook een kogelfleschje drinken."

De boer liep het huis in, doch was in een ommezien terug en zette zich bij de jongens neer.

„Je zult er nog een heele sjouw aan hebben heelemaal naar de stad," waarschuwde de boer.

„We zullen hem om beurten dragen," beloofde Anton.

De big knorde tevreden en lag rustig op den schoot van Floris, wiens armen den last niet langer dragen konden.

„Hij vindt het stellig goed zoo," merkte de boer op, „je hebt geen kind aan 'm."

„Och, wat kijkt ie snoezig!" spotte Anton, het dier in de kleine, knipperende oogjes kijkend, die op glanslooze kralen leken. „Heb je 't goed bij je pappie?"

Pas had Anton dit gezegd, of pappie sprong op,

liet de big vallen, die gillend wegholde en sprong zelf als een bezetene heen en weer, geluiden van afkeer uitstootend.

„Wat doe je, wat is er, wat heb je!" riepen boer en jongens.

Floris bleef staan, hief de armen ten hemel en jammerde: „Hij heeft... hij heeft..." Toen vielen boer, Anton en Hein om van het lachen en de twee laatsten rolden als gekken over het erf.

Met zijn natten schoot wendde Floris zich tot de zon, zijn eenige redding.

— — — — — — — — —

Laat in den middag keerden de jongens terug naar de stad, die ze, den koddebeier vreezende, langs een omweg bereikten.

Toen Floris 's avonds na het bad de huiskamer binnenstapte, zei hij: „Ik ben blij, dat ik Maandag vertrek. Het avontuur van dezen dag is me niets bevallen."

„En ik voorspel," liet vader er op volgen, „dat je, uit Colmschate terug zult komen met de herinnering aan heel wat avonturen, die je daar weer zult beleven."